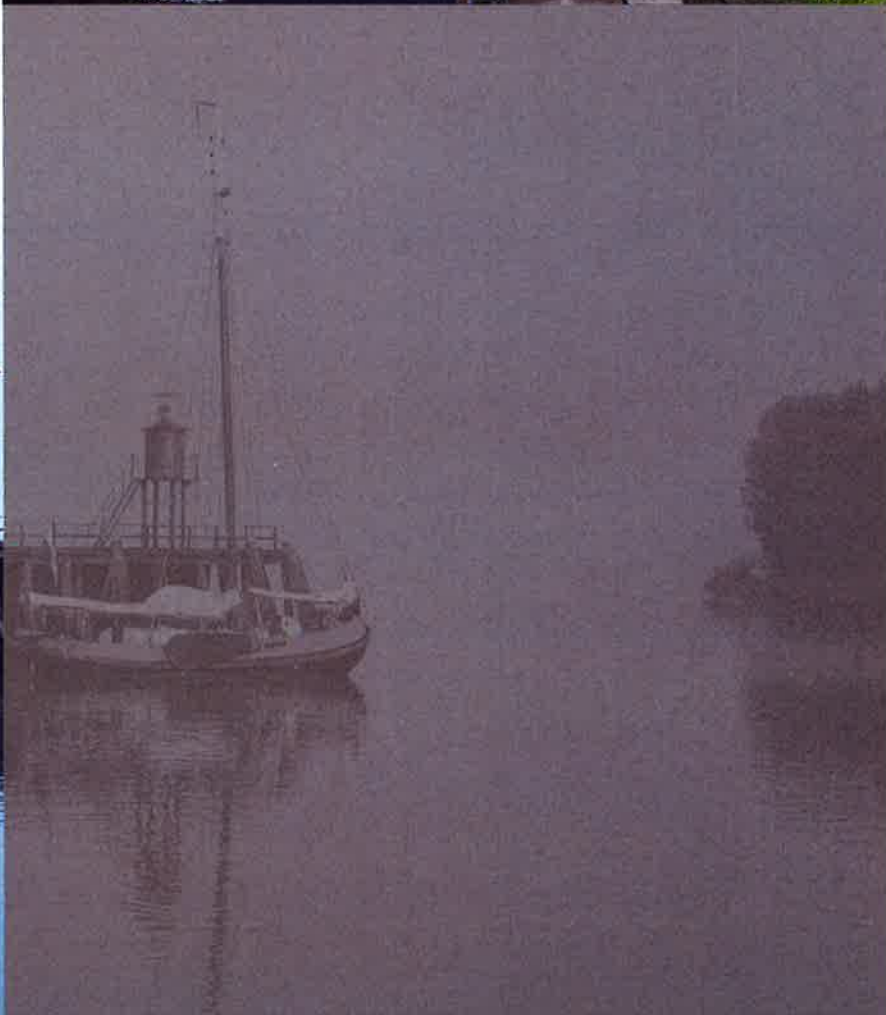


Waterschap NOORDERZIJLVEST



JAARRAPPORTAGE 2014



JAARRAPPORTAGE 2014

INHOUDSOPGAVE

1. JAARVERSLAG 2014	5
1.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING	9
Programma 1 Waterveiligheid en rampenbestrijding	12
Financiële rapportage	12
Doelen	13
Programma 2 Voldoende en gezond water	16
Financiële rapportage	16
Doelen	17
Programma 3 Gezuiverd water	23
Financiële rapportage	23
Programma 4 Water en maatschappij	27
Financiële rapportage	27
Doelen	28
Programma 5 Bedrijfsvoering	31
Financiële rapportage	31
Doelen	32
1.2 PARAGRAFEN	34
A. Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar	34
B. Incidentele Baten en Lasten	34
C. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	35
D. Waterschapsbelastingen	35
F. Financiering	38
G. Verbonden partijen	40
H. Bedrijfsvoering	42
I. EMU-saldo	42
J. Bezoldiging (top)functionarissen	44
2. JAARREKENING 2014	45
VERSLAG VERANTWOORDING FINANCIEEL BEHEER	45
REKENINGRESULTAAT	45
ANALYSE VERSCHILLEN TUSSEN JAARRAPPORTAGE EN NAJAARSRAPPORTAGE	47
2.1 De exploitatierekening naar programma's	56
2.2 De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting	57
2.3 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten	60
2.4 De balans per 31 december 2014 en de toelichting	61
2.4.1 Toelichting op de balans	62
2.4.2 Waarderingsgrondslagen	62
2.4.3 Activa	65
2.4.4 Passiva	70
BIJLAGEN	78
A. Staat van vaste activa	78
B. Staat van financiële activa	79
C. Overzicht investeringskredieten per 31 december 2014	80
D. Staat van reserves en voorzieningen	82
E. Staat van vaste schulden 2014	83
F. Berekening van het rente-omslagpercentage	84
G. Risicoparagraaf	85
H. Vaststelling jaarrapportage	86
I. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	87

1. JAARVERSLAG 2014

Hierbij ontvangt u de rapportage 2014 van het waterschap Noorderzijlvest. Door middel van deze rapportage wordt aan het algemeen bestuur verantwoording afgelegd over de bereikte doelen en resultaten, de uitgevoerde acties en de daarvoor ingezette middelen. De Jaarrapportage 2014 heeft zowel een interne als een externe verantwoordingsfunctie.

De Jaarrapportage 2014 bestaat uit twee onderdelen:

1. In het Jaarverslag wordt voor de programma's 1 tot en met 5 inhoudelijk ingegaan op het gevoerde beleid, de gerealiseerde doelen, alsmede de financiële gevolgen hiervan. Per programma wordt door het dagelijks bestuur in de geel gearceerde kaders verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid in 2014. Het beleid, zoals dat in het Jaarplan 2014 is verwoord, is integraal en (vooraftgaand aan de gele tekstvakken) opgenomen in het Jaarverslag. Op deze wijze kunt u lezen wat de door het algemeen bestuur vastgestelde beleidsvoornemens waren. Daarnaast is in het Jaarverslag een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de risicoparagraaf en de paragraaf over het weerstandsvermogen.
2. In de Jaarrekening zijn de balans, de toelichting op de balans, de exploitatierekening (naar programma's) en de toelichting daarop opgenomen. Tenslotte is een aantal bijlagen voorgeschreven. In de balans komt tot uitdrukking hoe onze vermogenspositie is. Dit betreft een momentopname per ultimo 2014.

De opzet en indeling van de Jaarrapportage heeft ten opzichte van vorig jaar geen wijzigingen ondergaan en volgt de bestuurlijke wens om op een beleidsmatig niveau verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de gestelde doelen zoals beschreven in het Jaarplan 2014 is onlosmakelijk verbonden met de wijze waarop het waterschap zijn taak wil oppakken en uitvoeren. Het Jaarplan sluit aan op de vijf programma's van de Perspectiefnota. Dit past binnen de voorschriften van de Waterschapswet welke een - programma-indeling verplicht stelt. De opgenomen programma's sluiten op hoofdlijnen aan op de thema's van het Waterbeheerplan.

Bij het opstellen van deze Jaarrapportage 2014 is onder meer gebruik gemaakt van de informatie uit de Voorjaarsrapportage 2014 en de Najaarsrapportage 2014. Via deze rapportages is tussentijds verantwoording afgelegd aan het algemeen bestuur.

De Voorjaarsrapportage 2014 beperkt zich tot de hoofdlijnen van het uitgevoerde beheer over de eerste vier maanden van het jaar en er wordt gerapporteerd over de belangrijkste ontwikkelingen in relatie tot het vastgestelde Jaarplan 2014. Mede omdat het budgetrecht primair bij het algemeen bestuur ligt wordt tevens melding gedaan van eventuele (substantiële) onder- dan wel overschrijdingen.

De Najaarsrapportage 2014 wordt opgesteld aan de hand van de gegevens over de periode januari t/m augustus en had ten opzichte van de Voorjaarsnota een meer cijfermatig karakter.

Samenvatting

Het jaar 2014 was meteorologisch gezien een heel bijzonder jaar. Zo was het in 2014 in Nederland het warmste jaar in drie eeuwen tijd. In het beheergebied van Noorderzijlvest viel daarbij zo'n 650 mm aan neerslag. Dat is circa 150 mm minder neerslag dan normaal. Waterhuishoudkundig gezien heeft dit droge en zeer warme weer niet geleid tot noemenswaardige watertekort- en/of wateroverlastsituaties. Een noordwesterstorm in oktober zorgde voor een verhoging van de waterstanden op zee. Volledige dijkbewaking werd ingezet en het niveau van de waterstand bij Delfzijl kwam uiteindelijk uit op N.A.P. + 4.02 m.

Ook in 2014 stond bij waterschap Noorderzijlvest veiligheid voorop. Om die veiligheid voor onze ingezetenen zoveel als mogelijk te garanderen, zijn in het kader van de problematiek rond de aardbevingen ten gevolge van gaswinning vervolgonderzoeken uitgevoerd naar de effecten van deze bevingen op onze dijken. In het bijzonder zal een groot aantal kilometers dijk moeten worden aangepast, om de negatieve gevolgen van bevingen tot een kracht van 5 op de schaal van Richter te voorkomen, waardoor op deze wijze de veiligheid voor onze ingelanden wordt gewaarborgd. Zo is tevens het dijkversterkingsproject Eemshaven tot aan Delfzijl in mei 2014 opgestart. Het betreft een versnelling ten opzichte van het Jaarplan 2014 en de programmering in het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma. De daadwerkelijke uitvoering van de dijkversterking vindt vanaf 2016 plaats. De eerste fase van het versterken van de Eemskanaalkade tussen de Abel Tasmanoren en de Bronssluis is in 2014 uitgevoerd. De geplande werkzaamheden voor de versterking van de Eemskanaalkade tussen Appingedam en de Woldbrug/N33 zijn voorbereid. De vervolgfase van de versterking van de Eemskanaalkade is in voorbereiding en komt in 2015 tot uitvoering. Ook het vervangen van de damwanden op het tracé Woltersum – Bronssluis maakt hier deel van uit. Een studie naar de veiligheid voor de lange termijn ("Droge Voeten 2050") is in 2014 afgerond. Aanvullende maatregelen in de vorm van waterberging, kadeverhoging en vergroten gemaalcapaciteit zullen vanaf 2015 gerealiseerd moeten worden, om ook in de toekomst veilig in ons beheergebied te kunnen wonen, werken en recreëren.

In 2014 is wederom intensief ingezet op de muskusrattenbestrijding. Zo zijn er in het beheergebied van ons waterschap circa 17.700 muskusratten gevangen. Dat zijn ruim 5.600 muskusratten minder dan in het jaar 2013. Ondanks deze forse afname van het aantal ratten, behoort Noorderzijlvest nog wel tot één van de waterschappen met de hoogste vangsten per km watergang.

In 2014 is het overgrote deel van de beekherstelprojecten in Drenthe afgerond. Zo zijn onder andere de inrichting van de Eener- en Langelosche Stukken, het Grote Diep en de koppeling Masloot-Eelderdiep gerealiseerd. Andere werkzaamheden vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water, waar in 2014 volop aan gewerkt is, zijn de aanleg van 28 km natuurvriendelijke oevers, enkele kleine vispassages en er is gestart met de uitvoering van het beekherstel in de Marumerlage.

De realisatie van het bodemdalingsgemaal Usquert (inclusief bouw sluis) is medio 2014 gestart. Het gemaal is eind 2014 in gebruik genomen. De sluis wordt naar verwachting in april 2015 in gebruik genomen. Tevens is in 2014 het gemaal Ten Boer vernieuwd.

In 2014 zijn het Hoendiep en het Oldehoofskanaal gebaggerd. Daarnaast zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor het baggeren van het Damsterdiep in combinatie met de aanleg van het Dijkpark Garmerwolde. Deze werkzaamheden starten begin 2015. In 2014 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht voor de renovatie van de Leermensteril, Molentil en Westerwijtwerderdraai. Na renovatie worden deze bruggen in principe overgedragen aan de wegbeheerder i.c. de gemeente.

De realisatie van de uitbreiding van de rwzi Uithuizermeeden is in de zomer van 2014 gestart. De uitgebreide installatie is reeds begin 2015 in bedrijf genomen. De lozing van gezuiverd afvalwater te Uithuizen is daarmee beëindigd. In het eerste kwartaal van 2015 worden afrondende werkzaamheden uitgevoerd.

De proefinstallatie voor het project 'Cellulose Assisted Dewatering of Sludge' (CADoS) op de rwzi Ulrum is in het derde kwartaal officieel in gebruik genomen en opgeleverd. Het betreft een eerste praktijktoepassing van een nieuwe technologie gebaseerd op de inzet van cellulose uit de primaire slibstroom. De proef duurt tot eind 2017.

In 2014 is het conceptontwerp van het nieuwe waterbeheerprogramma 2016-2021 opgesteld. Definitieve vaststelling vindt eind 2015 plaats.

Naar aanleiding van de uitkomsten van een efficiëncyscan ten aanzien van de bedrijfsvoering van de organisatie, is in 2014 een vervolg gegeven. Personeelsreductie wordt gerealiseerd door natuurlijk verloop. Eind 2014 bedroeg de formatiebezetting nog circa 273 fte. De oorspronkelijke formatie bedroeg een jaar eerder ruim 282 fte. Naar verwachting zal eind 2019 aan de doelstelling van de formatiereductie worden voldaan.

Al met al is in 2014 veel gerealiseerd. Zo is in 2014 bijna € 25 miljoen besteed aan investeringsprojecten, waarvan circa € 19,4 miljoen ten behoeve van de waterkeringen en het watersysteem en circa € 5,5 miljoen voor de waterzuiveringstaak. De jaarrekening 2014 laat een negatief resultaat zien van circa € 1,0 miljoen ten opzichte van het oorspronkelijke jaarplan. Dit is met name het gevolg van het moeten treffen van een voorziening voor het restitueren van te veel betaalde waterschapsheffing vanaf 2009 doordat de functie van circa 3000 hectare ongebouwd is gewijzigd in de functie natuur.

Resultaat

Ten opzichte van de primitieve begroting bedraagt het resultaat na bestemming over 2014 negatief € 1,0 miljoen.

Het resultaat wordt voor een bedrag van € 1,8 miljoen negatief beïnvloed door het treffen van drie nieuwe voorzieningen, die in het najaar *niet* waren voorzien:

- naar aanleiding van het 'arrest natuur' ter hoogte van € 1,3 miljoen;
- voor opgebouwde WW-rechten voormalig personeel ter hoogte van € 0,1 miljoen;
- voor opgebouwde rechten inzake jubilea-uitkeringen bij 25 en/of 40 dienstjaren ter hoogte van € 0,4 miljoen.

Het resultaat van 2014 wordt gunstig beïnvloed door baten en lasten uit voorgaande jaren ter hoogte van ca. € 1,1 miljoen. Hiermee is in de najaarsrapportage reeds rekening gehouden.

Daarnaast wordt het resultaat nadelig beïnvloed door incidentele baten en lasten ter hoogte van € 0,3 miljoen.

Baten en lasten voorgaande jaren (per saldo een voordeel van ca. € 1,1 miljoen):

- Een teruggaaf omzetbelasting over voorgaande jaren voor BTW gerelateerde opbrengsten (€ 0,6 miljoen);
- Een vergoeding van de NAM over voorgaande jaren voor de exploitatiekosten van een coupure, een stuw en drie poldergemalen (€ 0,2 miljoen);
- Een nagekomen eindafrekening in het kader van het gebruik van een losput (€ 0,2 miljoen);
- Een nagekomen eindafrekening voor het gebruik van een persleiding (€ 0,1 miljoen).

Incidentele baten en lasten (per saldo een nadeel van ca. € 0,3 miljoen):

- Financiële afwikkeling flankerend beleid bovenformatieven van in totaal ca. € 0,3 miljoen.

Het resultaat wordt derhalve negatief beïnvloed door niet voorziene toevoegingen aan voorzieningen (€ -1,8 miljoen), nagekomen posten voorgaande jaren (€ 1,1 miljoen) en incidentele lasten (€ -0,3 miljoen). Zonder rekening te houden met deze posten was het rekeningresultaat 2014 € 0,3 miljoen (positief) geweest.

Het Jaarplan 2014 gaf een resultaat aan van € 0 aan, terwijl bij de najaarsrapportage een nadeel van ruim € 0,1 miljoen werd geprognosticeerd.

Rekeningresultaat 2014 (bedragen x € 1.000)	I.o.v. begroting primitief	I.o.v. begroting gewijzigd
Lasten		
Kapitaallasten	-0,8	-
Personeelslasten	-0,2	0,4
Gebruiks- en verbruiksgoederen	-0,2	0,2
Energiekosten	0,4	0,1
Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	0,1	0,2
Onderhoud door derden	-0,1	0,4
Diensten door derden en bijdragen aan derden	-1,1	0,1
Toevoegingen aan voorzieningen	-2,2	-2,2
Toevoegingen aan reserves	-0,1	-0,1
Aandeel en doorberekende kosten	-	-
Afschrijving van boekverliezen	-	-
Onvoorzien	-	-
Totaal lasten	-4,3	-0,9
Baten		
Rentebaten	0,1	0,1
Dividenden	0,1	0,1
Baten personeel	0,6	0,1
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	1,5	-0,1
Waterschapsbelastingen	0,1	0,1
Bijdragen van derden	-	-
Onttrekkingen aan voorzieningen	-	-
Onttrekkingen aan reserves	0,7	-
Doorberekeningen aan investeringen	0,1	-0,1
Totaal baten	3,2	0,0
Totaal van baten en lasten	-1,0	-0,9

Het negatieve resultaat ten opzichte van de Najaarsrapportage is € 0,9 miljoen. Dit resultaat wordt op hoofdlijnen als volgt verklaard:

Kapitaallasten + doorberekeningen aan investeringen € -0,1 miljoen

Ten opzichte van de najaarsrapportage is er een nadeel ontstaan doordat meer uren op investeringsprojecten zijn geactiveerd (€ 0,1 miljoen) en minder rente is toegerekend aan de activa (€ 0,2 miljoen).

Personeelslasten en baten personeel € 0,5 miljoen

Ten opzichte van de najaarsrapportage laten de personeelslasten een voordeel zien van € 0,4 miljoen.

De baten komen € 0,1 miljoen gunstiger uit.

Dit voordeel is op hoofdlijnen het gevolg van minder uitgaven voor wachtgeld voormalig personeel (€ 0,15 miljoen), minder uitgaven voor dienstreizen (€ 0,1 miljoen), een vrijval op de schuldpositie verlofdagen (€ 0,25 miljoen) en minder externe inzet van personeel bij ziekte (€ 0,1 miljoen).

Hiertegenover staat een hogere last voor de financiële afwikkeling flankerend beleid van (€ 0,2 miljoen).

De hogere bate voor inzet personeel bij derden bedraagt (€ 0,1).

Goederen en diensten € 1,0 miljoen

Ten opzichte van de najaarsrapportage is op hoofdlijnen een voordeel ontstaan op de kosten voor kaartmateriaal en onderhoudsmateriaal (€ 0,2 miljoen), energie (€ 0,1 miljoen), huur, lease en verzekeringen (€ 0,2 miljoen), onderhoud door derden (€ 0,4 miljoen) en beleidsadviesing door derden (€ 0,1 miljoen).

Toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen en reserves + boekverliezen € -2,3 miljoen

Per ultimo boekjaar zijn de volgende toevoegingen gerealiseerd:

- Dotatie aan de bestemmingsreserve fonds oude leidingen wegens dividenduitkering (€ 0,1 miljoen);
- Dotatie voorziening (voormalig) bestuur n.a.v. actuariële berekening (€ 0,4 miljoen);
- Dotatie voorziening werkloosheidsuitkeringen voormalig personeel (€ 0,1 miljoen);
- Dotatie voorziening toekomstige jubileumuitkeringen (€ 0,4 miljoen);
- Dotatie voorziening 'arrest natuur' (€ 1,3 miljoen).

Baten

€ -0,1 miljoen

Ten opzichte van de najaarsrapportage is op hoofdlijnen een voordeel ontstaan van € -0,1 miljoen.

- *rentebaten en dividenduitkeringen (€ 0,2)*

Dit betreft de toegevoegde rente op de voorzieningen voormalig bestuur/personeel (€ 0,1 miljoen) en dividenduitkeringen op beleggingen (€ 0,1 miljoen)

- *opbrengst werken voor derden en eigendommen en bijdragen van derden € -0,1 miljoen*

Dit betreft enerzijds de in rekening gebrachte exploitatiekosten op Nam-gemalen en sluizen (€ -0,2 miljoen) en anderzijds de in rekening gebrachte kosten voor verwerking van afvalwater en slib (ca. € 50.000) en een hogere teruggaaf voor BTW op voor derden verrichte werkzaamheden (ca. € 50.000).

- *Waterschapsbelastingen*

€ 0,1 miljoen

Ten opzichte van de inschatting in het najaar is de post voor oninbare bedragen ca. € 0,1 miljoen gunstiger uitgevallen.

In hoofdstuk 2.3 'De exploitatiekosten naar kosten- en opbrengstsoorten' worden de resultaten op de onderscheiden kostensoorten nader toegelicht.

Bestemming van het resultaat en weerstandsvermogen

Het (negatieve) resultaat ad € 1,0 miljoen zal, na besluit van het algemeen bestuur, ten laste en/of ten bate worden gebracht van de algemene reserves en/of de bestemmingsreserves. Het resultaat van de taak Watersysteembeheer wordt, behoudens twee toevoegingen van rente aan bestemmingsreserves, onttrokken aan de algemene reserve van de taak Watersysteembeheer.

Het resultaat van van de taak Zuiveringsbeheer wordt toegevoegd aan de algemene reserve van deze taak.

De algemene reserves worden gezien als bron voor het weerstandsvermogen van het waterschap. In paragraaf 2. hoofdstuk 'Rekeningresultaat' is hiertoe een voorstel opgenomen

Het gewenste weerstandsvermogen is op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie bepaald op € 4,4 miljoen

(watersysteembeheer € 3,7 miljoen en zuiveringsbeheer € 0,7 miljoen). De aanwezige algemene reserves per ultimo 2014 bedragen in totaal € 6,9 miljoen (watersysteembeheer € 1,1 miljoen en zuiveringsbeheer € 5,8 miljoen).

De taak watersysteembeheer heeft per ultimo 2014 derhalve een tekort van € 2,6 miljoen, terwijl de taak zuiveringsbeheer een overschot heeft van € 5,1 miljoen. In paragraaf 1.2 E. 'Weerstandsvermogen' wordt een nadere beschouwing gegeven over het weerstandsvermogen.

Het Jaarverslag 2014

1.1 Programmaverantwoording

De Waterschapswet vereist dat het algemeen bestuur op hoofdlijnen het beleid formuleert. Dat is gedaan in het Waterbeheerplan aan de hand van een aantal thema's. Per thema zijn doelen en maatregelen geformuleerd. De thema's vullen samen met de bedrijfsvoering de programma's die de basis zijn voor de Perspectiefnota, het Jaarplan en de bijbehorende rapportages en evaluaties. Zo worden de Perspectiefnota, het Jaarplan en de rapportages in lijn gebracht met het Waterbeheerplan.

In onderstaand overzicht zijn de programma's van het Jaarplan en thema's uit het Waterbeheerplan, dat de basis is van de programma's, opgenomen.

Nr.	Programma	Thema's Waterbeheerplan
1	Waterveiligheid en rampenbestrijding	Waterveiligheid en rampenbestrijding
2	Voldoende en gezond water	Voldoende water Schoon en gezond water
3	Gezuiverd water	Gezuiverd water
4	Water en maatschappij	Water en ruimtelijke ordening Water en economie Leven met water
5	Bedrijfsvoering	Geen

De verantwoording van de programma's omvat het totaal van baten en lasten van het waterschap.

Bij het opstellen van deze jaarrapportage is op het niveau van de programma's gekeken naar alle lasten en de baten alsmede de bestedingen en ontvangsten ten aanzien van investeringen.

In onderstaande tabel wordt het totaal van de lasten en baten (inclusief waterschapsbelastingen) afgezet tegen zowel de begroting 2014 als tegen de begroting 2014 na wijziging. Tevens worden de resultaten uit het jaar 2013 vermeld.

Totaal programma 1-5

in € 1.000	LASTEN							BATEN			SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toev. Res. & Voorz.	Afschr. boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten	Waterschaps- belasting	Overige	Totaal baten	
Jaarrapportage 2014	21.523	20.323	29.843	2.332	13	-	74.033	56.305	16.697	73.002	1.031
Jaarplan 2014 na wijz.	21.543	20.871	30.785	-	-	-	73.199	56.245	16.815	73.060	139
Jaarplan 2014	20.678	20.743	28.955	-	-	10	70.387	56.184	14.203	70.387	-
Jaarrapportage 2013	18.138	21.050	30.904	945	159	-	71.196	55.868	18.155	74.023	-2.827

in € 1.000	INVESTERINGEN			
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res/ Expi	Netto
Jaarrapportage 2014	24.881	7.523	498	16.860
Jaarplan 2014 na wijz.	27.442	5.859	-	21.583
Jaarplan 2014	26.845	5.859	-	20.986
Jaarrapportage 2013	35.527	7.057	-	28.471

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt per programma inzicht gegeven in:

- de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd;
- de gerealiseerde netto kosten in relatie tot de bedragen opgenomen in de begroting;
- de belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en Jaarplan 2014 inclusief analyse.

Het gerealiseerde resultaat van 2014 wordt gunstig beïnvloed door opbrengsten uit voorgaande jaren ad € 1,1 miljoen en negatief beïnvloed door een incidentele last ad € 0,3 miljoen. Het resultaat van 2014 wordt eveneens negatief beïnvloed door dotaties aan voorzieningen, in totaal € 1,8 miljoen. Dit was bij het opstellen van de najaarsrapportage niet voorzien.

Investeringsen

In het Jaarplan 2014 is het investeringsniveau per saldo € 21 miljoen (bestedingen/omzet € 26,8 miljoen; subsidies/bijdragen derden € 5,8 miljoen). Bij begrotingswijziging is het netto investeringsniveau in het najaar opgehoogd met € 0,6 miljoen naar € 21,6 miljoen. Deze wijziging heeft betrekking op het investeringsniveau van een drietal projecten, te weten:

- een hogere bijdrage in het Hoogwaterbeschermingsprogramma HWBP (€ 437.000);
- een extra investering op het project groot onderhoud Cleveringsluizen (€ 137.000);
- een extra investering wegens aanpassing crisisruimte / AB-zaal (€ 23.000).

In het najaar werd gerapporteerd op het investeringsniveau exclusief geactiveerde lasten. Bij de Jaarrapportage wordt de omvang van de te activeren lasten bepaald.

In het najaar werd geprognoseerd dat het totale volume per saldo op € 17,3 miljoen (bestedingen/omzet € 23,4 miljoen; subsidies € 6,1 miljoen) zal uitkomen. De voornaamste redenen hiervan waren het voornemen de bouw en renovatie van de rwzi Uithuizermeeden (grotendeels) door te schuiven naar 2015 en het doorschuiven naar 2015 van baggerwerkzaamheden van het Damsterdiep ten behoeve van het dijkpark Garmerwolde.

Ten aanzien van subsidies van c.q. cofinanciering door derden was in het najaar de verwachting dat deze bedragen hoger zouden uitvallen dan geraamd. Dit heeft te maken met projecten waarbij het aardbevingsbestendig maken van de infrastructuur wordt bekostigd vanuit het Ministerie van Economische Zaken. Het gaat hierbij om de werkelijke uitvoeringskosten, de eventuele kosten van versnelling van uitvoering van projecten en de personele kosten.

De Jaarrapportage laat zien dat er per saldo € 16,9 miljoen is besteed in 2014 (bestedingen/omzet € 24,9 miljoen; subsidies en bijdragen uit exploitatie € 8,0 miljoen) in plaats van € 21,5 miljoen.

De voornaamste oorzaak hiervan is dat een aantal projecten (deels) zullen worden uitgevoerd in 2015 in plaats van in 2014, zoals de bouw rwzi Uithuizermeeden (ruim € 1 miljoen); aanleg 60 km natuurvriendelijke oevers (€ 0,6 miljoen); groot onderhoud bruggen (€ 0,7 miljoen), dijkpark Garmerwolde (€ 1,2 miljoen) en voorbereiding verkiezingen (€ 0,2 miljoen).

Aan subsidies c.q. dekking uit exploitatie is per saldo een hoger bedrag verantwoord (€ 1,7 miljoen). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een einde boekjaar verantwoord subsidiebedrag op het project aanpak Eemskanaalkade (€ 0,1 miljoen), op een afrekening op het project LiveDijk XL (€ 0,1 miljoen), het project waterstructuurplan Noorddijk (€ 0,5 miljoen) het project bouw gemaal en sluis Usquert (€ 0,7 miljoen) en het project Ruim baan voor vissen (€ 0,3 miljoen).

Verder geldt dat voor een aantal projecten de kosten (deels) gedekt zijn uit de exploitatie, zoals het baggeren van het Hoendiep en Oldehoofsekanaal, het project ontwikkelingssamenwerking 2012-2016 en de aanschaf van GPS hard- en software.

Kapitaallasten

Bij het opstellen van het Jaarplan 2014 (najaar 2013) is gekeken naar de projecten die vanuit 2013 naar verwachting zullen doorlopen tot in 2014.

De kapitaallasten zijn in het najaar met ongeveer € 0,9 miljoen opgehoogd naar € 21,5 miljoen. Dit wordt voor een substantieel deel veroorzaakt door het versneld afschrijven van de HWPB-bijdrage 2011 (€ 0,8 miljoen). Deze bijdrage werd aanvankelijk in 35 jaar afgeschreven. Bij de vaststelling van de Jaarrekening 2013 is besloten om dit met terugwerkende kracht terug te brengen naar 5 jaar. Dekking vindt (deels) plaats middels onttrekking aan de specifiek voor dit doel gecreëerde bestemmingsreserve HWBP-bijdrage 2011 ter hoogte van € 0,7 miljoen. Tevens is rekening gehouden met een aantal in 2013 gereed gekomen projecten, waarvan het investeringsbedrag hoger is uitgevallen dan waarmee bij het opstellen van het Jaarplan 2014 rekening was gehouden (met name de projecten versterken zeekering Vierhuizergat, versterken Eemskanaaldijk, renovatie 17 kwantiteitsgemalen en vergroten bemalingscapaciteit gemaal Noordpolderzijl). Dit leidt ten opzichte van het Jaarplan 2014 per saldo tot een hogere kapitaallast van circa € 0,2 miljoen. Daarentegen wordt een lagere kapitaallast verwacht van circa € 0,1 miljoen op onderhanden werk in projecten; een deel van de uitvoering en besteding van enkele projecten zal in 2015 plaatsvinden (zie bij investeringen).

De kapitaallasten komen nagenoeg op het niveau van de gewijzigde begroting uit. Enerzijds wordt voor ca. € 77.000 meer afgeschreven, met name als gevolg van een extra afschrijving wegens verkoop dan wel amovering van enkele activa. Anderzijds vallen de rentelasten € 97.000 gunstiger uit. De besparing op de rentelast is met name het gevolg van een lager rente-omslagpercentage dan waarmee in het jaarplan rekening is gehouden (-0,11%).

Goederen en Diensten

In het Jaarplan 2014 zijn de goederen en dienstenbudgetten gebaseerd op de ramingen zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2014-2017. Er is rekening gehouden met bekende/contractueel overeengekomen prijsstijgingen. De overige budgetten zijn niet aangepast aan de inflatie. De gemiddelde inflatie van 2014 bedroeg 0,98% (bron: CBS). Het feitelijke verschil (voordeel) op goederen en diensten van ca. € 0,9 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt door een voordeel ontstaan op de kosten voor kaartmateriaal (€ 0,1 miljoen); aankoop onderhoudsmateriaal (€ 0,1 miljoen), energie (€ 0,1 miljoen), huur- en lease (€ 0,1 miljoen), onderhoud door derden (€ 0,4 miljoen) en beleidsadvisering door derden (€ 0,1 miljoen).

Personeel

In het Jaarplan 2014 is uitgegaan van een personeelsformatie per 1 januari 2014 van 277,6 fte. Op 31 december 2014 bedroeg de werkelijke bezetting circa 273. Dit is inclusief de boventallige medewerkers. Ten opzichte van de toegestane formatie is de bezetting eind 2014 circa 98,5%.

Voorzieningen

Het dagelijks bestuur heeft in januari 2013 besloten om met ingang van het jaar 2012 een contante waarde berekening van de pensioenaanspraken (inclusief aanspraken nabestaandenpensioen) en de wachtgeldverplichtingen te laten plaats vinden door een actuaar. De grondslagen voor het berekenen van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen zijn daarbij getoetst aan en afgestemd op de pensioen- en wachtgeldregelingen vastgelegd in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Wet Appa). Per ultimo 2014 is opnieuw de gewenste hoogte van de aanspraken door de actuaar bepaald.

Per ultimo boekjaar zijn drie nieuwe voorzieningen getroffen, te weten:

- Voorziening 'arrest natuur' ter hoogte van € 1,2 miljoen;
Op 7 november 2014 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan over de kwestie natuur. Dit zal leiden tot een teruggave van belastinggelden over de jaren 2009 t/m 2014, door Hefpunt becijferd op € 1,2 miljoen.
- Voorziening opgebouwde WW-rechten voormalig personeel ter hoogte van € 0,2 miljoen;
Besloten is om voor deze rechten met ingang van 2014 een voorziening op te nemen. De reden hiervan is dat deze kosten onder de arbeidsgerelateerde verplichtingen vallen die bij de waterschappen in de jaarrekening tot uitdrukking dienen te worden gebracht.
- Voorziening opgebouwde rechten jubileumuitkering 25 en/of 40 dienstjaren ter hoogte van € 0,4 miljoen;
Ook deze kosten vallen onder de arbeid gerelateerde verplichtingen, die bij de waterschappen in de jaarrekening tot uitdrukking dienen te worden gebracht.

Afschrijving boekverliezen

Deze post komt voort uit een afwaardering van één van de twee beleggingen ten behoeve van het Fonds oude leidingen. Een van de twee aanwezige beleggingen laat een negatief rendement zien van € 13.000.

Baten (inclusief waterschapsbelastingen)

De baten komen per saldo nagenoeg op het niveau uit van de najaarsrapportage.

In de volgende paragrafen is per programma op hoofdlijnen weergegeven wat de verschillen zijn ten opzichte van het Jaarplan en Najaarsrapportage.

Programma 1 Waterveiligheid en rampenbestrijding

In dit programma heeft "waterveiligheid" betrekking op de aanleg en het onderhoud en beheer van de primaire zeekering (Ommelanderveedijk) en de boezemkaden (regionale waterkeringen). Daaronder worden alle werkzaamheden begrepen die te maken hebben met de veiligheidsketen, inclusief het toezicht op de dijken en kaden en de calamiteitenbestrijding.

In dit programma zit ook de thematiek van de relatie tussen het waterbeheer en de veiligheid voor de burgers (voorkomen van overstromingen). Door sterke dijken en waterkeringen wordt voldaan aan de 'eerste laag' van het veiligheidsbeleid. Alle werkzaamheden ten aanzien van calamiteitenbestrijding vallen onder dit programma. Dit betekent dus niet enkel calamiteiten ten aanzien van hoog water, maar ook die van watertekorten en calamiteiten ten aanzien van de waterkwaliteit en het vaarwegbeheer. In dit programma is ook de bestrijding van muskusratten opgenomen.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2014 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

in € 1.000	LASTEN							BATEN			SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toev. Res. & Voorz.	Afschr. boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten	Waterschaps- belasting	Overige	Totaal baten	
Jaarrapportage 2014	2.400	2.621	1.036	-	-	-	6.057	-	1.087	1.087	4.970
Jaarplan 2014 na wijz.	2.411	2.621	1.054	-	-	-	6.085	-	1.183	1.183	4.902
Jaarplan 2014	1.820	2.621	986	-	-	-	5.427	-	277	277	5.150
Jaarrapportage 2013	1.219	2.832	1.494	-	-	-	5.545	-	787	787	4.759

in € 1.000	INVESTERINGEN			
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res.	Netto
Jaarrapportage 2014	6.975	1.456	-	5.519
Jaarplan 2014 na wijz.	5.570	950	-	4.620
Jaarplan 2014	5.133	950	-	4.183
Jaarrapportage 2013	5.313	4.820	-	493

Financiële rapportage 2014 op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de saldo-kosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet).

De totale lasten komen nagenoeg uit op het niveau van de najaarsrapportage.

Saldokosten

De saldokosten komen iets hoger uit dan de raming.

Kapitaallasten

De kapitaallasten laten geen noemenswaardige afwijking zien.

Personeelskosten

De verdeling van de personeelskosten vindt plaats op basis van voorcalculatie. Binnen dit programma hebben zich zich geen bijzonderheden voorgedaan.

Goederen en diensten

De goederen en diensten blijven binnen de begroting. De kosten voor muskusrattenbestrijding laten een klein voordeel zien.

Baten

De baten vallen iets lager uit, mede als gevolg van lagere baten voor te activeren rente en technische uren op lopende projecten.

Conform besluitvorming zijn in 2014 twee onttrekkingen aan bestemmingsreserves verantwoord (HWBP en de MURA). De onttrekking voor de MURA is lager uitgevallen dan geraamd, omdat een deel van de geplande inzet is doorgeschoven naar 2015.

Investerings

In het najaar was de verwachting dat het investeringsvolume op ca. € 5,8 miljoen zou uitkomen. Hierbij was rekening gehouden met een extra investering in 2014 van € 437.000 voor de bijdrage Hoogwaterbeschermingsplan HWBP, bij begrotingswijziging beschikbaar gesteld.

De investeringen komen ca. € 0,9 miljoen hoger uit ten opzichte van het begrote volume.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het project Aanpak Eemskanaalkade 2014.

In 2014 zijn twee projecten afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van ca. € 2,5 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet voor deze projecten bedroeg eveneens ca. € 2,5 miljoen (zie bijlage C. Overzicht in 2014 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen van dit programma zijn verwoord in het waterbeheerplan en luiden als volgt:

- a. het waterschap is in 2015 een actieve speler in de veiligheidsketen. De eigen rol en houding in de stappen van de veiligheidsketen zijn duidelijk;
- b. het waterschap draagt zorg voor de waterkeringen zodanig dat deze voldoen aan de vigerende normen. De primaire waterkering (zeedijk) is bestand tegen waterstanden met een overschrijdingskans van 1:4000 jaar en de regionale waterkeringen bieden veiligheid tegen overstromingen met een kans van 1:100 jaar;
- c. het waterschap heeft innovatieve kennis en inzichten op het gebied van waterveiligheid en rampenbestrijding opgedaan en past deze toe;
- d. Het doel van de muskusrattenbestrijding is het terugbrengen van de muskusrattenpopulatie tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau, waarbij de kosten van de muskusrattenbestrijding en de kosten van de door de muskusratten aangerichte schade in evenwicht is.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen te bereiken zijn in het Jaarplan 2014 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is in de gele kaders gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Primaire waterkering

- In 2014 wordt samen met het Wetterskip Fryslân en het waterschap Hunze en Aa's de start gemaakt met de project overstijgende verkenning (POV) Waddenzeedijk. Dit project maakt deel uit van het nieuw Hoogwaterbeschermingsprogramma (nHWBP) en heeft een doorlooptijd van vier jaar. Eind 2014 moet inzicht zijn verkregen in de te verrichten onderzoeken, zowel gericht op mogelijke oplossingen voor de benodigde dijkverbeteringen als de ontwikkelingen van nieuwe kennis. Daarnaast zal specifiek onderzoek worden gedaan naar de mogelijke hydraulische randvoorwaarden die dienen voor het ontwerp van de maatregelen en het verkrijgen van nieuw inzicht in de mogelijke belastingen die de (steen)bekleding daadwerkelijk aankan.
- De resultaten van de project overstijgende verkenning (POV) dienen als basis voor de benodigde verbeteringswerken die zijn opgenomen in het nHWBP. De daadwerkelijke start voor de verkenningsfase van de Ommelanderzeedijk en de Lauwersmeerdijk staat gepland in 2016.
- In 2014 worden de meetresultaten, die zijn verkregen middels de sensoren in de Ommelanderzeedijk en Lauwersmeerdijk, geanalyseerd. Op basis hiervan wordt besloten of en zo ja waar aanvullende sensoren zullen worden aangebracht.
- Het landelijke DijkDataServiceCentrum (DDSC) wordt verder ontwikkeld. Al de door sensoren ingewonnen data worden hierin opgeslagen. Streven is om een alarmeringssysteem te ontwikkelen en in te bouwen in het DDSC.

Rapportage

- De beschikking voor de project overstijgende verkenning waddenzeekust (POV-W) is in mei ontvangen, waarna de uitvoering van deze verkenning is gestart. Eind 2014 zijn alle geselecteerde kansrijke oplossingsrichtingen gepresenteerd aan de stakeholders. Begin 2015 zijn de kansrijke oplossingsrichtingen aangeboden aan de besturen van de betreffende waterschappen.
- Naar aanleiding van de aardbevingen ten gevolge van de gaswinning, en de onderzoeken van het Ministerie van Economische Zaken naar de effecten hiervan, is het dijkversterkingsproject Eemshaven tot aan Delfzijl in mei 2014 opgestart. Het betreft een versnelling ten opzichte van het Jaarplan 2014 en de programmering in het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma. De (bestuurlijke) verkenningsfase is eind 2014 afgerond en vervolgens is aan het bestuur een overzicht gepresenteerd van de koppelkansen. De bestekvoorbereiding vindt plaats in 2015, waarna volgens planning in 2016 wordt gestart met de daadwerkelijke uitvoering.
- Uit de analyse van de meetdata gerelateerd aan de decemberstorm in 2013 is gebleken dat, ondanks de hoge waterstanden, de dijk voldoende robuust is gebleken. In 2015 worden de meetresultaten verder onderzocht teneinde voldoende geostabiliteit te waarborgen.
- Op basis van de analyse van de gegevens met betrekking tot de Lauwersmeerdijk zijn eind 2014 metingen uitgevoerd naar de kwaliteit van de asfaltbekleding. De resultaten worden gebruikt om zonder destructieve maatregelen de kwaliteit van de asfaltbekleding te beoordelen.
- In september is een gebruikers acceptatietoets uitgevoerd betreffende het DijkDataServiceCentrum (DDSC).

Regionale waterkering

- In het kader van Droge Voeten 2050 is in 2013 een plan van aanpak op voor de zogenaamde “no regret” maatregelen. Dit plan wordt de komende jaren uitgevoerd. De kade langs het Eemskanaal maakt hier onderdeel van uit. Een deel van deze “no regret” maatregelen wordt in 2014 uitgevoerd. Hiertoe wordt in het voorjaar van 2014 aan het algemeen bestuur een voorstel met een uitgewerkt plan voorgelegd voor de verbetering van de regionale keringen in 2014. Dit voorstel kan leiden tot extra investeringsvoorstellen bovenop het investeringsniveau dat in dit jaarplan voor de regionale keringen is opgenomen.
- In 2014 wordt in de Eemskanaalkade een speciaal textieldoek aangebracht gericht op het registreren van mogelijke ping en vervorming van de kade.

Rapportage

- In 2014 is de eerste fase gerealiseerd (versterken van de Eemskanaalkade, het traject Abel Tasmantoren-Bronssluis). Zodra de boordvoorziening (RWS) vervangen is kan de kade ook op dit deel worden opgehoogd.
- In het kader van het “aardbevingsdossier” zijn ter hoogte van het traject Woltersum- Bloemhofbrug kwelschermen geplaatst. Tevens is bij het dijkvak nabij Woltersum een damwand aangebracht. Ook is een rioolpersleiding nabij de Eemskanaalkade bij Appingedam verlegd.
- De geplande werkzaamheden voor het tracé Eemskanaalkade Appingedam – Woldbrug - N33 zijn voorbereid, de grond wordt momenteel verworven.
- De vervolgfase van de versterking van de Eemskanaalkade is in voorbereiding en wordt in 2015 uitgevoerd. Het vervangen van de damwanden op het tracé Woltersum – Bronssluis maakt hier deel van uit.

Calamiteitenbestrijding

- In de loop van 2014 wordt een begin gemaakt met de implementatie van ‘netcentrisch werken’ en als onderdeel daarvan het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS). Dit is een werkwijze waarbij over het beschikbaar stellen van informatie heldere afspraken worden gemaakt zodat de besluitvorming onder crisissomstandigheden altijd gebaseerd is op een actueel en consistent situatiebeeld. Onderdeel van net centrisch werken vormt het LCMS. Het geautomatiseerde systeem LCMS biedt een actueel multidisciplinair totaalbeeld tijdens lopende crises. Diensten en partijen kunnen onderling berichten uitwisselen, zien wie online is en acties uitzetten en monitoren. Noorderzijlvest sluit hiermee aan op andere diensten binnen Crisismanagement Groningen en Drenthe.
- Het oefenprogramma 2014 voorziet in verdere optimalisatie van de crisisorganisatie, zowel mono- als multidisciplinair. Ervaringen en verbeterpunten uit voorgaande jaren worden hierin verwerkt.
- De uniformering van de calamiteitenplannen, waarmee in 2013 een begin is gemaakt, zal in 2014 worden voortgezet. Gebruik maken van elkaars kennis en expertise blijft in dit kader een belangrijk aandachtspunt. De informatievoorziening vanuit de individuele waterschappen richting de sectie waterschappen in het multidisciplinair crisismanagement wordt verder geoptimaliseerd.
- In 2014 wordt een begin gemaakt met de herziening van het calamiteitenplan als gevolg van landelijke ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden met betrekking tot de crisisbeheersing. Daarbij geldt hier de wettelijke verplichting om eens in de vier jaren de plannen te herzien.
- In 2014 worden verbeteringen doorgevoerd in het hoogwater bescherming/calamiteiten systeem FEWS. Hierdoor ontstaat een beter inzicht met betrekking tot actuele waterstanden buitendijks en kunnen accurate voorspellingen worden gedaan.

Rapportage

- Het algemene deel van het calamiteitenplan is herzien. De bestrijdingsplannen zijn in bewerking.
- Onderzocht wordt hoe het Netcentrisch Werken kan worden geïmplementeerd.
- Het visiedocument “samenwerking in crisisbeheersing wordt op landelijk niveau verder uitgewerkt.
- De benodigde ICT-ondersteuning is aangepast, er zijn trainingen gehouden en er is een grote oefening gerealiseerd op niveau GRIP 4.
- Er zijn twee opschalingen geweest (noordwesterstorm 22/23 oktober en de brand in Lauwersoog op 10 september).

Muskusrattenbestrijding

- Doelstelling voor 2014 is invulling te geven aan het vijfjarenplan dat in 2011 is opgesteld. Dit betekent dat ook in 2014 meerdere zogenaamde veegacties plaats zullen vinden, om zo de muskusrattenpopulatie in met name de gebieden waar de populatie het hoogst is, te verkleinen. De bestrijding vindt plaats van “schone gebieden” naar “besmette gebieden”, met andere woorden wat wij achter ons laten is “schoon”. In 2014 krijgen de gebieden ten noordwesten en noorden van de stad Groningen extra aandacht.

Rapportage

- In 2014 zijn er in het beheergebied van Noorderzijlvest circa 17.700 muskusratten gevangen, in 2013 waren dat er 23.350 exemplaren. Landelijk gezien behoort waterschap Noorderzijlvest tot één van de waterschappen met de hoogste vangsten per km/watergang.
- Om de muskusrattenpopulatie te verkleinen zijn er veegacties uitgevoerd. In 2014 is door de waterschappen binnen het samenwerkingsverband Noordoost Nederland een zestal audits in verschillende vanggebieden uitgevoerd, de aanbevelingen zijn zoveel mogelijk overgenomen.
- In oktober 2014 is er een tussenevaluatie over de landelijke veldproef geweest. Omdat de veldproef tot januari 2016 loopt kunnen slechts voorlopige conclusies getrokken worden.
- In 2014 zijn er geen beverratten aangetroffen in het Lauwersmeer. De gemaakte uren hiervoor worden vergoed door de Unie van Waterschappen.

Programma 2 Voldoende en gezond water

Onder dit programma wordt begrepen de inrichting, het onderhoud en het beheer van het oppervlaktewater, inclusief het toezicht hierop vanuit de Waterwet (voorheen onder andere WVO) en het beheer van het freatisch grondwater. Maatregelen voor het voorkomen van wateroverlast zoals het inrichten van waterbergingsgebieden en het realiseren van een bemaling bij Lauwersoog vallen tevens onder dit programma.

Een belangrijk deel van de maatregelen voortvloeiend uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de aanpak van verdroogde gebieden is in dit programma opgenomen. Dit geldt ook voor de maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten. Indien nodig worden deze zaken vastgelegd in waterakkoorden.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2014 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

in € 1.000	LASTEN							BATEN			SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toev.Res. & Voorz.	Alschr.boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten	Waterschaps- belasting	Overige	Totaal baten	
Jaarrapportage 2014	5.857	5.324	6.308	-	-	-	17.489	-	1.549	1.549	15.940
Jaarplan 2014 na wijz.	5.875	5.324	6.622	-	-	-	17.821	-	1.873	1.873	15.948
Jaarplan 2014	5.542	5.324	5.992	-	-	-	16.858	-	1.520	1.520	15.338
Jaarrapportage 2013	5.511	5.763	6.843	-	-	-	18.118	-	2.000	2.000	16.118

in € 1.000	INVESTERINGEN			
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res/ Expi	Netto
Jaarrapportage 2014	11.532	5.468	421	5.643
Jaarplan 2014 na wijz.	12.852	4.679	-	8.173
Jaarplan 2014	12.715	4.679	-	8.036
Jaarrapportage 2013	12.202	1.756	-	10.446

Financiële Rapportage 2014 op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de saldo-kosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet).

Ten opzichte van de najaarsrapportage zijn de lasten ruim € 0,3 miljoen binnen budget gebleven.

Saldokosten

De saldokosten komen nagenoeg uit op het niveau van de raming.

Kapitaallasten

De kapitaallasten komen nagenoeg uit op het niveau van de raming.

Personeelskosten

De verdeling van de personeelskosten vindt plaats op basis van voorcalculatie. Binnen dit programma hebben zich zich geen bijzonderheden voorgedaan.

Goederen en diensten

Het voordeel ten opzichte van de najaarsrapportage is € 0,3 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door gunstige aanbestedingsresultaten.

Baten

De baten komen € 0,3 miljoen lager uit. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere opbrengsten voor exploitatiekosten (NAM-gemalen en Cleveringsluizen) en geactiveerde lasten.

Investeringen

Het bestedingsbedrag 2014 is in het voorjaar naar boven bijgesteld. Het gaat hierbij met name om groot onderhoud aan de Cleveringsluizen (€ 450.000) en de renovatie van het gemaal Ten Boer (€ 630.000). De bijbehorende kredietvoorstellen van beide projecten zijn door het algemeen bestuur goedgekeurd.

In het najaar was de verwachting dat het investeringsvolume op ca. € 5,7 miljoen zou uitkomen. De bestedingen in 2014 komen ca. € 1,3 miljoen lager uit ten opzichte van het begrote volume.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende projecten:

- Bouw gemaal Zernike: € 0,5 miljoen lager;
- Dijkpark Garmerwolde: € 1,2 miljoen lager;
- ZENO (landelijk project registratie vergunningen en handhaving): € 0,2 miljoen lager;
- Bouw van gemaal en sluis Usquert: € 0,6 miljoen hoger.

In 2014 zijn zeventien projecten afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van ca. € 13,2 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet voor deze projecten bedroeg € 14,3 miljoen (zie bijlage C. Overzicht in 2014 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. De robuustheid en de veerkracht van watersystemen zijn behouden en versterkt. De watersystemen zijn daarmee op orde en voldoen aan de werknormen voor wateroverlast van het Nationaal Bestuursakkoord Water;
- b. In alle wateren is het goede ecologische potentieel (GEP) en de daarbij behorende waterkwaliteit bereikt, conform de doelstelling uit de Beslisnota KRW van Rijn-Noord en Nedereems. Dit doel vertaalt het waterschap in drie subdoelstellingen:
 - o Schoon en onbelast water;
 - o Robuuste ecosystemen met zo weinig mogelijk barrières;
 - o Praktisch toepasbare ecosysteemkennis.
- c. De watersystemen worden goed beheerd;
- d. Er is een beter begrip van de effecten van klimaatverandering.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen te bereiken zijn in het Jaarplan 2014 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is in de gele tekstvakken gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Kaderrichtlijn Water

- In 2014 wordt de aanleg van de natuurvriendelijke oevers binnen de RAK Appingedam afgerond. Daarnaast wordt de aanleg van natuurvriendelijke oevers conform het uitvoeringsprogramma in 2013 voortgezet. Deze werkzaamheden lopen door tot en met 2015. Het gaat hierbij onder andere om de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de gebieden Damsterdiep, langs diverse maren en in de Noordelijke Kustpolders.
- De fysieke uitvoering van de vispassages bij de zeegemalen Spijksterpompen, De Drie Delfzijlen en Noordpolderzijl zijn afgerond in 2013. In 2014 worden de aanpassingen ingeregeld en volgt de periode waarin de aannemer gaat aantonen dat de maatregelen voldoen aan de eisen van het bestek.
- Naast de vispassages bij de zeegemalen wordt in 2014 gestart met de realisatie van een aantal relatief kleine vispassages in het achterland. Dit werk loopt door tot in 2015.
- De inrichting van de Eener- en Langeloosche Stukken vindt volgens planning plaats in de jaren 2013 – 2014. Door middel van de inrichting van het beekdal wordt een aantal doelstellingen bereikt. Zo wordt vismigratie mogelijk gemaakt tot in de haarvaten van het beeksysteem, worden overige KRW-doelen bereikt en wordt het watersysteem robuuster gemaakt in de vorm van meandering en inundatie van het beekdal.
- Het ruilplan voor de koppeling Masloot-Eelderdiep is vastgesteld. De koppeling heeft als doel het voeden van het waterbergingsgebied aan de oostzijde van Peize. Als gevolg van het grote wateroppervlak (verdamping) in het waterbergingsgebied in combinatie met te weinig wateraanvoer vanuit het huidige systeem zal anders het waterniveau in de berging gaan zakken met als gevolg verdrogings schade voor de natuur.
- De voorbereidingen voor het inrichten van het gebied Marumerlage zijn gestart in 2013 en zijn gericht op realisatie in de tweede helft van 2014, doorlopend in de eerste helft van 2015.

Rapportage

- Er zijn, conform planning, ca. 28 km natuurvriendelijke oevers aangelegd. De werkzaamheden lopen nog door in 2015.
- Voor watersystemen/locaties waar het waterschap nog een opgave heeft, wordt overlegd met partijen (o.a. agrariërs) over de aanleg van natuurvriendelijke oevers door de inzet van groenblauwe diensten.
- De vispassages bij de zeegemalen Spijksterpompen, De Drie Delfzijlen en Noordpolderzijl zijn opgeleverd. De vispassages zijn ingeregeld en voldoen aan de gestelde eisen. Ook zijn enkele andere vispassages aangelegd, dit loopt door in 2015.
- De inrichting van de Eener- en Langeloosche Stukken is zo goed als gereed. De financiële eindafrekening vindt in 2015 plaats.
- De werkzaamheden voor de koppeling Masloot-Eelderdiep zijn afgerond. In het voorjaar van 2015 wordt de bestaande duiker nabij de Horsten vervangen door een brug. Aanvraag voor een extra POP-subsidie is nog in behandeling. De financiële afronding van het project zal plaatsvinden in 2015.
- De werkzaamheden voor het inrichten van het gebied Marumerlage zijn gestart en worden in het eerste kwartaal van 2015 afgerond.
- De realisatie van het beekherstel rond het Peizerdiepsysteem is afgerond en opgeleverd.

Waterbeheer 21e eeuw (WB21)

- Het project Peize is in 2012 volledig ingericht ten behoeve van de inzet voor waterberging. In 2014 zullen de laatste objecten in gebruik worden genomen voor het instellen van de laatste peilgebieden. In 2014 en 2015 zullen, ongeveer langs vijftig kilometer waterlopen, breedspoor onderhoudspaden worden aangelegd.
- De inrichting van het gebied Marumerlage draagt naast een KRW-opgave ook bij aan een verbetering van de kwantitatieve waterhuishouding (water langer vasthouden/bergen).

Rapportage

- Alle objecten binnen het project Peize zijn in 2014 operationeel en in bedrijf genomen. Binnen het gebied Roden-Norg zijn de werkzaamheden afgerond en opgeleverd. De financiële afhandeling loopt door tot in 2015. De uitvoering van de inrichting van het gebied Marumerlage is conform planning gerealiseerd. Naast het voldoen aan de KRW-opgave wordt met dit project ook het vasthouden en bergen van water gerealiseerd.

Bodemdaling

- In 2014 start de realisatie van de bouw van het bodemdalingsgemaal Usquert, de werkzaamheden lopen door tot in 2015.
- De voorbereidingen voor gemaal Selwerd zijn gestart in 2013, de realisatie vindt plaats in 2014 en 2015.
- In overleg met de Bodemdalingscommissie wordt in 2014 bekeken in hoeverre en wanneer het gemaal Oldenoord (nabij Middelstum) moet worden vervangen.

Rapportage

- De realisatie van gemaal en sluis Usquert is medio 2014 gestart. Het gemaal is eind 2014 in gebruik genomen. De sluis wordt in 2015 in gebruik genomen waarna het amoveren van gemaal Helwerd zal worden uitgevoerd.
- Voor gemaal Zernike (Selwerd) is de voorbereiding afgerond. Het werk wordt in 2015 gerealiseerd.
- De analyse over de relatie tussen bodemdaling en het gemaal Oldenoord is meegenomen in het onderzoek met de bodemdalingscommissie over de maatregelen van Droge Voeten 2050. Begin 2015 wordt hierover gerapporteerd aan het algemeen bestuur.

Waterbeheersing

- Het peilbesluit voor Usquert en omgeving wordt eind 2014 vastgesteld. Dit loopt samen op met de bouw van het bodemdalingsgemaal Usquert. Daarnaast worden in 2014 de peilbesluiten Grootegastermolenpolder en Reitdiep in 2014 opgesteld. Er wordt in 2014 gestart met de planvorming voor het peilbesluit "NBW cluster". Hiermee worden de laatste knelpunten uit de toetsing Nationaal Bestuursakkoord Water opgelost.
- In 2014 wordt een begin gemaakt met de implementatie van het grondwatermeetnet. Dit wordt samen met diverse partijen gerealiseerd. Hiermee wordt bereikt dat we voorbereid zijn op wettelijke leveringen van data aan andere organisaties.

Rapportage

- Het ontwerp-peilbesluit Usquert is door het dagelijks bestuur vastgesteld.
- Het peilbesluit Reitdiep Midden is in het najaar ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.
- Het ontwerp-peilbesluit Marumerlage is door het dagelijks bestuur vastgesteld. Het algemeen bestuur zal dit in 2015 behandelen.
- Het concept-peilbesluit voor de Drie Molenpolders (Grootegastermolenpolder) is in voorbereiding en zal in 2015 worden vastgesteld.
- Het opstellen van de peilbesluiten voor het NBW-cluster en Noorddijk fase 2 zijn in 2014 gestart.
- In 2014 is gestart met de implementatie van het grondwatermeetnet. De uitkomsten zijn relevant in verband met de bodemdalingsdiscussie.

Kunstwerken

- De vervanging van de telemetrie van de kwantiteitsgemalen is volop in uitvoering. Dit project is uitgesmeerd over een aantal jaren. Afronding is voorzien begin 2014.
- Begin 2014 wordt bekeken op welke wijze en wanneer de renovatie en aanpassing van gemaal Ten Boer uitgevoerd moet worden. Hiertoe wordt in het voorjaar van 2014 aan het algemeen bestuur een voorstel voorgelegd. Dit voorstel kan mogelijk leiden tot een extra investeringsvoorstel bovenop het investeringsniveau dat in dit jaarplan is opgenomen.

Rapportage

- De werkzaamheden voor het vervangen van de telemetrie van de kwantiteitsgemalen zijn volledig afgerond en opgeleverd.
- Het gemaal Ten Boer is vernieuwd door het realiseren van een gecombineerd gemaal Ten Boer-Het Anker en het niet aankoppelen van het gebied Het Anker. De werkzaamheden zijn afgerond en volgens plan opgeleverd.

Lauwersoog

- In 2014 wordt in het kader van het project Droge Voeten 2015, bekeken in hoeverre een jaartal kan worden vastgesteld waarop een gemaal bij Lauwersoog noodzakelijk wordt geacht om de gevolgen van klimaatverandering en zeespiegelstijging op te vangen. Hiertoe wordt samen met Wetterskip Fryslân een integrale analyse van het Lauwersmeer opgesteld.
- Eind 2013 is geconstateerd dat de schuiven van de Cleveringsluizen te Lauwersoog groot onderhoud behoeven. Bekeken wordt op welke wijze deze onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Hiervoor vindt ook overleg plaats met het Wetterskip Fryslân. In het voorjaar van 2014 wordt aan het algemeen bestuur hierover een voorstel voorgelegd. Dit voorstel kan mogelijk leiden tot een extra investeringsvoorstel bovenop het investeringsniveau dat in dit jaarplan voor onderhoudswerkzaamheden aan deze afwateringssluis is opgenomen.

Rapportage

- De uitkomsten van de analyse in kader van Droge Voeten 2050 geven aan dat er, op basis van de voorgestelde maatregelen in de Electraboezem en de verwachte klimaatveranderingen, geen noodzaak bestaat om rond 2025 over een gemaal in Lauwersoog te beschikken. In december 2014 heeft het Wetterskip Fryslân de resultaten van zijn veiligheidsstudie afgerond en in het algemeen bestuur besproken. Op basis van de resultaten van beide onderzoeken wordt in de eerste helft van 2015 aan het algemeen bestuur van Noorderzijlvest een voorstel voorgelegd voor de te nemen maatregelen met betrekking tot het Lauwersmeer.
- Als pilot is in 2014 een van de twaalf kokers van de Cleveringsluizen drooggezet om de geleidingen van de schuiven te herstellen en de koker te inspecteren. Door onverwachte niet voorziene werkzaamheden zijn de kosten hoger dan verwacht.

Baggeren

- Na het afronden van de sanering van de waterbodems bij Winneweer en Wirdum wordt eind 2013 de aanbesteding gestart voor het baggeren van het Damsterdiep. Dit maakt onderdeel uit van het integrale project Dijkpark Garmerwolde.
- In 2014 worden de werkzaamheden afgerond die te maken hebben met het ontmantelen van het baggerdepot Valcum.

Rapportage

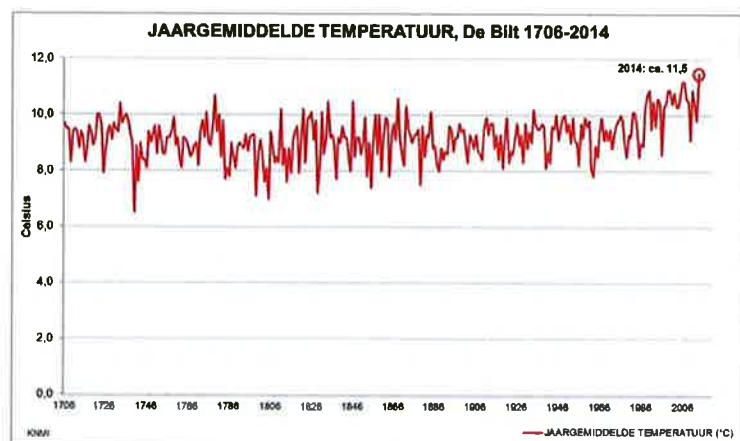
- Als onderdeel van het "dijkpark Garmerwolde" zijn de voorbereidingen voor het baggeren van het Damsterdiep gestart. Begin 2015 zal de uitvoering plaatsvinden.
- De werkzaamheden ten behoeve van het baggerdepot Valcum zijn afgerond.
- De werkzaamheden ten behoeve van het baggeren van het Hoendiep zijn conform planning gerealiseerd..
- De baggerwerkzaamheden van het Oldehoofsekanaal zijn, gezamenlijk met het vervangen van de oeverbeschoeiing, uitgevoerd. Daarnaast is een aantal vijvers in Vinkhuizen gebaggerd.

Waterbeheer

- *Rapportage operationeel waterbeheer in 2014*

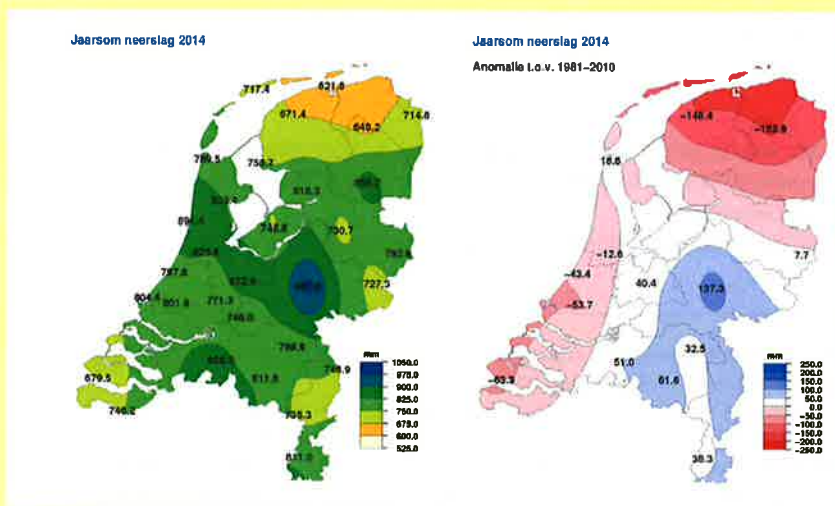
Uitzonderlijk warm, zeer zonnig en droog in het beheergebied van Noorderzijlvest

Het jaar 2014 was in Nederland het warmste jaar in drie eeuwen tijd. In de Bilt kwam het jaargemiddelde uit op 11,5 graden tegen 10,1 graden normaal. In onderstaande grafiek is de jaargemiddelde temperatuur weergegeven in de Bilt (bron: KNMI).



Met uitzondering van de maand augustus waren alle maanden warmer dan normaal. Volgens het KNMI is zo'n warm jaar rond het jaar 2050 in Nederland heel normaal. In Lauwersoog werd in juli de hoogste maandgemiddelde temperatuur van het land geregistreerd: 20,1 °C.

In delen van de provincies Groningen en Friesland is in 2014 de minste neerslag gevallen. Van zo'n 620 mm in Lauwersoog tot circa 720 mm in het zuidelijkste deel van ons beheergebied. Hiermee viel er in het beheergebied van Noorderzijlvest gemiddeld zo'n 160 mm minder neerslag dan normaal. Onderstaande afbeeldingen laten de jaarsom van de gevallen neerslag in Nederland zien en wat het verschil is ten opzichte van het langjarig gemiddelde.



Bron: KNMI

In onderstaande grafiek is de temperatuur en de neerslag zoals dat in 2014 op het weerstation Eelde is gemeten weergegeven. Hieruit valt op te maken dat het neerslagpatroon in 2014 zeer regelmatig was en dat er geen extreme neerslaghoeveelheden per dag zijn gemeten. Ook valt te zien dat de temperatuur maar korte periodes iets onder de 0 °C is geweest.



De winter van 2013-2014 eindigde samen met de winter van 1990 op een gedeelde tweede plaats in de rij van zachtste winters sinds 1706. Er was geen langdurige vorstperiode of een periode met veel neerslag, waardoor het qua waterbeheer een vrij rustige winter was.

Ook het voorjaar was rustig qua waterbeheer, over het algemeen was het niet te nat en niet te droog. Er viel steeds voldoende neerslag om aan de vraag naar zoetwater te voldoen, waardoor er geen behoefte was om zoetwater aan te voeren vanuit het IJsselmeer. Normaal moet er al begin april water aangevoerd worden vanuit het IJsselmeer. In juni 2014 nam de verdamping en de vraag naar zoetwater sterk toe. Op 13 juni werd dan ook inlaatwerk Gaarkeuken open gezet om zo IJsselmeerwater aan te voeren. Ook juli was een vrij droge maand voor het beheergebied van Noorderzijlvest. In deze maand kwamen de meeste verzoeken en meldingen binnen voor beregening en watertekort. Andere delen van Nederland hadden juist regelmatig te maken met lokaal zeer veel neerslag. De maand augustus kenmerkte zich door redelijk wisselvallig weer, waardoor de vraag naar (zoet)water grotendeels afnam. Eind augustus is dan ook begonnen om het zoetwateraanvoersysteem voor de noordelijke kustpolders stop te zetten. Ook zijn in sommige polders de waterpeilen naar beneden toe bijgesteld.

De herfst van 2014 is de op een na zachtste herfst sinds het begin van de metingen van drie eeuwen geleden. In tegenstelling tot andere delen van Nederland had het beheergebied van Noorderzijlvest nog steeds te maken met een groot neerslagtekort. Dit neerslagtekort resulteerde vooral in meldingen die te maken hadden met scheurvormingen in woningen en klemmende deuren. Tevens meldingen over sloten waar geen water in stond, waar normaal gesproken in de herfst wel water in stond.

Een noordwesterstorm op 21 en 22 oktober zorgde voor een verhoging van de waterstanden op zee. Volledige dijkbewaking werd ingezet en het niveau van de waterstand bij Delfzijl kwam uiteindelijk uit op N.A.P. + 4.02 m. Ook het begin van de winter van 2014/2015 was warm en qua waterbeheer vrij rustig. Een neerslagpiek en beperkte spui mogelijkheden op de Waddenzee zorgde voor een tijdelijke kleine verhoging van de waterstand op het Lauwersmeer.

Vergunning verlening en handhaving

- In 2014 wordt overgegaan op algemene regels voor waterkeringen, waterkwantiteit en grondwateronttrekkingen. De verwachting is dat als gevolg van de invoering het aantal vergunningaanvragen zal dalen en dat er meer meldingen zullen ingediend. Daarnaast wordt in 2014 uitvoering gegeven aan het Handhaving Uitvoeringsprogramma.
- De waterschappen leveren op grond van hun wettelijke taken en op grond van afspraken in het kader van het programma Landelijke Aanpak Toezicht risicobeheersing bedrijven (LAT) een bijdrage aan het toezicht op chemie- en Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Het BRZO integreert de eisen die gesteld worden aan bedrijven op het gebied van arbeidsveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijding met als doel de kans op een zwaar ongeval of een ramp zo klein mogelijk te maken en het effect zoveel mogelijk te beperken. Dit toezicht komt bovenop het regulier toezicht.
- In 2014 wordt een nieuwe schouwvisie opgesteld, om te komen tot een meer efficiënte en effectieve uitvoering van de jaarlijkse schouw.

Rapportage

- De uit te voeren handhavingswerkzaamheden zijn vastgelegd in het Handhavings Uitvoeringsprogramma (HUP) 2014. De noordelijke en de oostelijke waterschappen hebben een nieuw format gemaakt voor het HUP en het VUP (Vergunning Uitvoeringsprogramma). Samen met waterschap Hunze en Aa's zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van taken vanuit de wettelijke taken en op grond van afspraken in het kader van het programma Landelijke Aanpak Toezicht risicobeheersing bedrijven (LAT) en het toezicht op chemie- en Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO).

- In het kader van het bestuursakkoord water zijn samenwerkingsafspraken gemaakt tussen de waterschappen en Rijkswaterstaat op het terrein van vergunningverlening en handhaving. Het realiseren van de doelen ligt op koers. In het kader van deze samenwerking zijn in 2014 inspectievluchten per helikopter uitgevoerd. Deze inspecties zijn goed verlopen en hebben veel informatie opgeleverd over onder andere slootdempingen.
- In 2014 zijn de algemene regels voor waterkeringen, waterkwantiteit en grondwateronttrekkingen in concept opgesteld. Deze algemene regels worden gelijktijdig met de nieuwe Keur, de schouwverordening en de daarbij behorende schouwvisie in 2015 aan het bestuur aangeboden.
- Met betrekking tot indirecte lozingen zijn in 2014 werkzaamheden uitgevoerd voor de Omgevingsdienst Groningen en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Drenthe.
- Er zijn in dit jaar 806 meldingen en klachten geregistreerd. In 2013 waren er nog 937 meldingen en klachten geregistreerd. Het verschil met 2014 zit hem in het aantal meldingen en klachten ten aanzien van de schouw.
- Er zijn ruim 800 vergunningen, besluiten en beoordelingen opgesteld. Dit is vergelijkbaar met het aantal in 2013.

Programma 3 Gezuiverd water

Onder het programma Gezuiverd water wordt verstaan het ontvangen, transporteren en zuiveren van het afvalwater en het verwerken en afvoeren van zuiveringsslib. Er wordt actief samenwerking gezocht met andere actoren (gemeenten en waterleidingbedrijf) in de waterketen.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2014 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

in € 1.000	LASTEN							BATEN			SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toev. Res. & Voorz.	Alschr. boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten	Waterschaps- belasting	Overage	Totaal baten	
Jaarrapportage 2014	10.481	3.055	14.415	-	-	-	27.952	-	12.484	12.484	15.468
Jaarplan 2014 na wijz.	10.527	3.055	14.571	-	-	-	28.154	-	12.405	12.405	15.748
Jaarplan 2014	10.527	3.055	13.550	-	-	-	27.132	-	11.032	11.032	16.100
Jaarrapportage 2013	8.754	3.179	13.881	-	-	-	25.814	-	11.805	11.805	14.009

in € 1.000	INVESTERINGEN			
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res.	Netto
Jaarrapportage 2014	5.042	285	-	4.757
Jaarplan 2014 na wijz.	7.156	230	-	6.926
Jaarplan 2014	7.156	230	-	6.926
Jaarrapportage 2013	15.834	153	-	15.681

Financiële rapportage 2014 op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de saldo-kosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet).

Ten opzichte van de najaarsrapportage zijn de lasten ruim € 0,2 miljoen binnen budget gebleven.

Saldokosten

De saldokosten vallen ca. € 0,3 miljoen gunstiger uit.

Kapitaallasten

De kapitaallasten komen nagenoeg uit op het niveau van de raming.

Personeelskosten

De verdeling van de personeelskosten vindt plaats op basis van voorcalculatie. Binnen dit programma hebben zich zich geen bijzonderheden voorgedaan.

Goederen en diensten

Per ultimo boekjaar komen de goederen en diensten ca. € 0,2 miljoen gunstiger uit als gevolg van een voordeel op de kosten van levering van energie.

Baten

Per ultimo boekjaar vallen de baten ca. € 0,1 miljoen gunstiger uit als gevolg van een hogere opbrengst voor de verwerking van slib en een hogere post voor geactiveerde uren op investeringen.

Investeringen

In het najaar was de verwachting dat het investeringsvolume op ca. € 5 miljoen zou uitkomen in plaats van op ca. € 7 miljoen (bouw van de rwzi Uithuizermeeden deels in 2015).

De investeringen komen uiteindelijk ca. € 2,2 miljoen lager uit ten opzichte van het begrote volume.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Bouw rwzi Uithuizermeeden: ca. € 1,1 miljoen lager;
- Borging procesautomatisering: ca. € 0,3 miljoen lager;
- Rioolgemaal en persleiding Hoogkerk: ca. € 0,2 miljoen lager;
- Rioolgemaal Marum: ca. 0,5 miljoen lager;
- MJA3 maatregelen zuiveringsbeheer: ca. € 0,1 miljoen lager.

In 2014 zijn vier projecten afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van ca. € 3,0 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet voor deze projecten bedroeg € 3,7 miljoen (zie bijlage C. Overzicht in 2014 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen, zoals opgenomen in het waterbeheerplan 2010-2015, van dit programma zijn:

- a. rioolwater wordt duurzaam behandeld;
- b. de samenwerking in de waterketen is versterkt en de waterketen is geoptimaliseerd;
- c. er is nieuwe kennis ontwikkeld om met minimaal dezelfde gevraagde eisen milieu effectiever en kostenefficiënter te zuiveren.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen te bereiken zijn in het Jaarplan 2014 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is in de gele tekstvakken gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Rioolwaterzuiveringsinstallaties

In het beleidsonderdeel Rioolwaterzuiveringsinstallaties worden twee subonderdelen onderscheiden.

Garmerwolde

- De uitbreiding van rwzi Garmerwolde met een nieuwe processtraat (Nereda) en proces verbeter- en milieumaatregelen voor de bestaande installatie is in 2013 afgerond. Na de technische oplevering is de garantieperiode gestart waarbij de opdrachtnemer gedurende twaalf aaneengesloten maanden moet aantonen dat de installatie aan de lozingseisen voldoet (november 2014).
- Het plan voor landschappelijke inpassing van de rwzi Garmerwolde, inclusief het aan brengen van een element dat het zuiveringsproces verbeeld zoals voorgeschreven door de gemeente Ten Boer, wordt afgerond in 2014. De sloop van de boerderij wordt in verband met flora en fauna voorzien eind 2014, mogelijk doorlopend naar de eerste helft van 2015.

Rapportage

- De opdrachtnemer van de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde heeft gedurende twaalf aaneengesloten maanden aangetoond dat de installatie aan de lozingseisen voldoet. Door een langzamere slibgroei dan aanvankelijk verwacht, duurde de opstartperiode van het nieuwe Nereda proces langer dan verwacht. Ondanks deze tegenslag kon de installatie in november conform de eisen worden opgeleverd. De milieumaatregelen zijn uitgevoerd en opgeleverd.
- De maatregelen voor het inpassen van de rwzi Garmerwolde in het landschap loopt volgens plan. De beplanting is aangebracht en afgerond. De sloop van de boerderij is vanwege procedures van de flora- en faunawet niet eerder dan in de eerste helft van 2015 voorzien.

Overige rioolwaterzuiveringsinstallaties

- Voor het voldoen aan de vergunning voor de lozing van het afvalwater tegen de laagste maatschappelijke kosten wordt de rwzi Uithuizermeeden in 2014 uitgebreid. Na de ingebruikname van de rwzi Uithuizermeeden wordt de rwzi Uithuizen in 2015 geamoveerd.
- In 2014 beginnen de voorbereidingen voor de werkzaamheden aan de rwzi Marum.
- Voor het project 'Cellulose Assisted Dewatering of Sludge' (kortweg (CADoS) is een subsidievoorstel ingediend. Het betreft een demonstratieproject/eerste praktijktoepassing van een nieuwe technologie gebaseerd op de inzet van cellulose uit de primaire slibstroom. De demonstratielocatie is vooralsnog op de rwzi Ulrum en de projectperiode is van 2014 tot en met 2017. De technologie moet leiden tot een forse reductie van het aantal ontwateringstappen in het zuiveringsproces, energiebesparing, reductie van het chemicaliënverbruik, reductie van transportkosten van slib en extra biogasproductie. Indien een positieve subsidiebeschikking volgt wordt het investeringsvoorstel in de eerste helft van 2014 voorgelegd aan het bestuur.
- Procesautomatisering van onze rwzi's vindt in 2014 verder plaats, waarbij gewerkt wordt aan een centrale regiekamer, waarbij de zuiveringen vanuit een centrale plek bediend kunnen worden.

Rapportage

- De realisatie van de uitbreiding van de rwzi Uithuizermeeden is in de zomer van 2014 gestart. De uitgebreide installatie is eind 2014 gedeeltelijk in bedrijf genomen. Het afvalwater van de rwzi Uithuizen wordt begin 2015 volledig behandeld op de rwzi Uithuizermeeden. De lozing van gezuiverd afvalwater te Uithuizen is daarmee beëindigd. In het eerste kwartaal van 2015 worden afrondende werkzaamheden uitgevoerd. De sloop van de rwzi Uithuizen is in 2015 voorzien.
- In 2013 en 2014 zijn eerste verkenningen uitgevoerd naar de wijze waarop de rwzi in Marum gerenoveerd dient te worden. Hierbij is ook gekeken naar de mogelijkheden om twee aanwezig bedrijven op de rwzi aan te laten sluiten. Later zijn in deze verkenning de rwzi's Zuidhorn en Gaarkeuken betrokken, dit met het oog op een mogelijke centralisatie op onze zuiveringslocatie te Gaarkeuken. Op basis van de uitgevoerde businesscases is vastgesteld dat voor het zuiveringsproces het meest optimaal is om de bestaande zuiveringen in Marum, Gaarkeuken en Zuidhorn te centraliseren op de locatie Gaarkeuken. Dit ondanks de relatief hoge kosten die

gemaakt moeten worden voor de aanleg van in totaal zo'n 20 km persleiding. Het meeliften van enkele bedrijven levert een extra plus op voor het waterschap, maar is niet doorslaggevend. Begin 2015 is door het algemeen bestuur ingestemd met het voorbereiden van deze werkzaamheden. Realisatie zal vanaf 2016 plaatsvinden.

- De proefinstallatie voor het project 'Cellulose Assisted Dewatering of Sludge' (CADOs) op de rwzi Ulrum is in het derde kwartaal officieel in gebruik genomen en opgeleverd. De proef duurt tot eind 2017.
- De voorbereidingen om onze rioolwaterzuiveringen verder te automatiseren zijn in volle gang. Er loopt een onderzoek om te komen tot een centrale regiekamer, waarbij de zuiveringen vanuit een centrale plek bediend kunnen worden. Uit dit onderzoek moet naar voren komen welke investeringen we de komende jaren moeten doen in software, hardware en infrastructuur. Deze uitkomsten zijn naar verwachting medio 2015 bekend.

Rioolgemalen en leidingen

- De afgelopen twee jaar zijn onze persleidingen geïnventariseerd. Op basis van deze inventarisatie wordt vanaf 2014 invulling geven aan het beheer van onze transportleidingen en wordt een aantal leidingen gedeeltelijk gerenoveerd.
- Het vervangen van de telemetrie van de rioolgemalen wordt conform plan afgerond in de eerste maanden van 2014.
- De capaciteit van de uitgebreide rwzi Garmerwolde is zodanig berekend dat het afvalwater van de rwzi Hoogkerk verwerkt kan worden in Garmerwolde. In 2013 zijn de voorbereidingen opgestart voor de realisatie in 2014 van rioolgemaal en persleiding Hoogkerk zodat de afvalwaterstromen uit Hoogkerk in 2015 verwerkt gaan worden op de rwzi Garmerwolde.
- Ten behoeve van het samenvoegen van de rwzi's Onderdendam, Feerwerd en Winsum wordt in 2014 gestart met de voorbereidingen voor het realiseren van gemaal Feerwerd, gemaal Onderdendam en bij behorende persleidingen. Het doel is om de afvalwaterstromen uit Onderdendam en Feerwerd in 2017 te kunnen verwerken op rwzi Winsum.
- In 2014 worden enkele relatief kleine rioolgemalen gerenoveerd.

Rapportage

- De voorbereidingen voor gedeeltelijke renovatie van het transportstelsel zijn gestart. Een aantal knelpunten is in 2014 opgelost (gedeelten van persleidingen bij Zuidhorn en Appingedam)
- De werkzaamheden voor het vervangen van de telemetrie van de rioolgemalen zijn in het tweede kwartaal van het jaar afgerond en opgeleverd.
- De voorbereidingen voor het realiseren van het rioolgemaal Hoogkerk en het aansluiten van het gemaal op de persleiding naar de rwzi Garmerwolde zijn gestart. De voorbereidingen lopen door in 2015 door gewijzigde uitgangpunten vanuit de gemeente Groningen met betrekking tot de hoeveelheden aangevoerd rioolwater en de wijze waarop de persleiding van het gemaal wordt aangesloten op het persleidingstelsel van de gemeente Groningen. De realisatie van het rioolgemaal met persleiding is nu voorzien in 2015.
- De voorbereidende werkzaamheden voor het realiseren van de rioolgemalen Feerwerd en Onderdendam inclusief de daarbij behorende persleidingen – ten behoeve van het samenvoegen van de rwzi's Onderdendam, Feerwerd en Winsum – zijn opgeschort om voorrang te kunnen geven aan de centralisatie van de zuiveringen Marum, Zuidhorn en Gaarkeuken, tot één rwzi Westerkwartier
- De rioolgemalen Obergum, Adorp, Onderdendam en Oldeklooster zijn in 2014 gerenoveerd.

Duurzaamheid en energie

- De slib(eind)verwerking in Nederland is sterk in beweging. Noorderzijlvest volgt deze ontwikkelingen in de markt op de voet. Waar mogelijk initiëren we onderzoeken, die potentie hebben om de verwerkingskosten van slib voor zowel de korte, als op de langere termijn, te kunnen verlagen. In 2014 wordt bepaald welke koers we willen volgen; voor de komende vier jaren met Swiss-Combi (contract), maar ook wat de kansen zijn na dit contract (na 2017). Een aantal kansen welke in 2014 verder wordt uitgewerkt zijn: het project Gruisontwatering op de slibverwerkingsinstallatie Garmerwolde, het pilotproject CADOs (cellulose terugwinning) en een pilot installatie hogedrukvergisting op de rwzi Delfzijl. Hierin trekken we samen op met onze buurwaterschappen en externe partners.
- Onze zuiveringsstrategie gaat er vanuit dat wij in de toekomst steeds meer toewerken naar het produceren van grondstoffen (halfabricaat) uit afvalwater. We hebben het dan over: gezuiverd water, energie (elektrisch/thermisch/gas), maar ook grondstoffen in de zin van: stikstof, fosfaat en algaat (uit de Nereda). Projecten die hiervoor in 2014 worden uitgevoerd zijn het eerder genoemde CADOs-project, waarbij cellulose wordt teruggewonnen uit het influent, en een studie naar industriewaterlevering aan de Eemshaven.
- Het Energie-Efficiency Programma 2013 – 2017, als uitvloeisel van de Meerjarenspraak Energie Efficiëntie (MJA3), beschrijft de energiebesparende maatregelen voor de afvalwaterketen. Uitvoering van deze MJA3-afspraken dienen te zorgen voor een jaarlijkse energiebesparing van circa 2%.

Rapportage

- In de eerste helft van 2014 is samen met waterschap Hunze en Aa's een slibstrategiestudie afgerond. Hierin zijn kansen en mogelijkheden verkend voor het op termijn verder verlagen van de slibverwerkingskosten. Dit ook met het oog op het aflopende contract met onze slibverwerker. De uitkomsten van de studie zijn in september 2014 aan het bestuur gepresenteerd. In het najaar zijn de benoemde kansen in de slibstrategiestudie verder verkend. Dit heeft geleid tot een aantal pilotproeven met lage-temperatuurodroging in het slibbedrijf op Garmerwolde. In het voorjaar van 2015 wordt het algemeen bestuur geïnformeerd over de uitkomsten. Later in 2015 zullen keuzes worden voorgelegd over hoe het waterschap na 2015 (na einde contract huidige slibverwerker) de slibverwerking wil gaan uitvoeren, en wat hiervan de consequenties zijn.
- Het toewerken naar 'Energie- en Grondstoffenfabrieken' is steeds meer een toekomstbeeld dat gaat leven, zowel in de eigen organisatie maar zeker ook daarbuiten. Ook in de afvalwaterakkoorden, die we met gemeenten opstellen, heeft dit een plaats gekregen. Sinds 2014 dragen wij ook bij aan het landelijk platform Energie- en Grondstoffenfabriek. Dit levert ons kennis op die we in de regio kunnen gebruiken in op te zetten business cases.
- Ten aanzien van de Meerjarenafspraken Energie en Efficiency zijn de onderzoeken naar energiebesparende maatregelen afgerond. Het betreft onderzoeken naar de modifactie van de deelstroombehandeling (Sharon), de optimalisatie van het aanvoerprofiel naar de rwzi en de optimalisatie van de waterlijn (N-trappen) van de rwzi Garmerwolde. De resultaten moeten leiden tot een lager energie- en chemicaliënverbruik. Ook wordt binnen dit programma onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om zuiveringsslib af te zetten als grondverbeteraar in de landbouw.

Programma 4 Water en maatschappij

Het programma Water en maatschappij richt zich op de externe omgeving van het waterschap. Hieronder wordt begrepen de plaats van het waterschap in de maatschappij zoals in de sfeer van de ruimtelijke ordening en economie. Beleids- en kennisontwikkeling op alle relevante werkgebieden van het waterschap, dat in samenspraak met het Rijk, provincies en andere waterschappen plaatsvindt, is ook in dit programma opgenomen. De werkzaamheden van het bestuur en van externe communicatie worden gezien als maatschappelijke activiteiten. Tevens wordt hieronder begrepen de werkzaamheden die worden verricht in het kader van het vaarwegbeheer (inclusief bruggen). Ten slotte valt onder dit programma het onderhoud en beheer van het cultuurhistorisch erfgoed (voormalige sluizen en woningen), het beheer van onroerende zaken en de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid en internationaal beleid.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2014 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

in € 1.000	LASTEN							BATEN			SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toev. Res. & Voorz.	Alsch. boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten	Waterschaps- belasting	Overige	Totaal baten	
Jaarrapportage 2014	1.558	2.736	1.517	970	-	-	6.781	-	680	680	6.101
Jaarplan 2014 na wijz.	1.545	3.030	1.625	-	-	-	6.201	-	595	595	5.606
Jaarplan 2014	1.611	2.912	1.714	-	-	-	6.238	-	601	601	5.637
Jaarrapportage 2013	1.558	2.905	1.813	160	-	-	6.437	-	1.026	1.026	5.411

in € 1.000	INVESTERINGEN			
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res.	Netto
Jaarrapportage 2014	783	315	77	391
Jaarplan 2014 na wijz.	1.016	-	-	1.016
Jaarplan 2014	1.016	-	-	1.016
Jaarrapportage 2013	1.343	328	-	1.015

Financiële Rapportage 2014 op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de saldo-kosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet).

De totale lasten zijn ruim € 0,5 miljoen hoger uitgevallen ten opzichte van de najaarrapportage. Deze overschrijding is grotendeels het gevolg van toevoegingen aan voorzieningen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Deze voorzieningen zijn per ultimo boekjaar gevormd.

Saldokosten

De saldokosten vallen ca. € 0,5 miljoen nadeliger uit.

Kapitaallasten

De kapitaallasten komen nagenoeg uit op het niveau van de raming.

Personeelskosten

De verdeling van de personeelskosten vindt plaats op basis van voorcalculatie.

De kosten voor (voormalig) bestuur en personeel worden onder dit programma verantwoord.

Per saldo komen de personeelskosten € 0,3 miljoen lager uit, met name als gevolg van minder uitgaven voor uitkeringen voormalig personeel en bestuur. De financiële afwikkeling voormalig personeel (flankerend beleid) bedroeg € 0,1 miljoen meer dan geraamd. Deze kosten zijn opgevangen binnen het beschikbare totale personeelsbudget.

Goederen en diensten

De kosten van goederen en diensten blijven € 0,1 miljoen beneden de raming, met name als gevolg van een besparing op het onderhoud kunstwerken vaarwegen, het opstellen van rioleringsplannen en bijdragen in plannen van derden.

Toevoeging reserves en voorzieningen

De toevoegingen hebben betrekking op de voorziening pensioen- en wachtgeldten dagelijks bestuur (€ 0,4 miljoen) en voorzieningen van personele verplichtingen (€ 0,6 miljoen).

Baten

De baten vallen ca. € 0,1 miljoen gunstiger uit, met name als gevolg van de toevoeging van rente op de voorzieningen bestuur en personeel.

Investeringen

In het najaar was de verwachting dat het investeringsvolume op het niveau van de raming zou uitkomen.

Er werd rekening mee gehouden dat er meer besteed zou worden aan internationale projecten dan geraamd. Daartegenover staan voor deze projecten (te) ontvangen subsidies, die nagenoeg het hele bestedingsbedrag dekken.

De investeringen komen ca. € 0,6 miljoen lager uit ten opzichte van het begrote volume. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de projecten met betrekking tot groot onderhoud bruggen.

In 2014 is één project afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van ruim. € 0,1 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet bedroeg bijna. € 0,2 miljoen (zie bijlage C. Overzicht in 2014 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

Voor Water en ruimtelijke ordening

- a. Het waterschap ontwikkelt en ontsluit informatie en kennis voor gebiedsprocessen.
- b. Het waterschap participeert in gebiedsprocessen en brengt kennis en informatie in.

Voor Water en economie

- c. Het waterschap zoekt met zijn partners duurzame antwoorden op aan water gerelateerde maatschappelijke vraagstukken.
- d. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en recreatie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.
- e. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en energie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.

Voor Leven met water

- f. Het waterschap reageert adequaat op calamiteiten en levert de direct benodigde informatie aan de operationele diensten.
- g. Het waterschap informeert de omgeving op transparante wijze.
- h. Het waterschap is toegankelijk voor de samenleving met onder andere de e-overheid.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen te bereiken zijn in het Jaarplan 2014 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is in de gele tekstblokken gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Bestuur

- In 2014 worden de voorbereidingen getroffen voor de organisatie van de verkiezingen op 18 maart 2015. Daartoe zal een plan van aanpak worden opgesteld.
- Ook in 2014 wordt aan de bewustwording en de betekenis van governance en integriteit aandacht besteed. De wijze waarop zal in samenspraak worden bepaald met (de fractievoorzitters uit) het algemeen bestuur.
- Evenals in 2013 wordt in 2014 de bestuursagenda actief ingezet en beheerd als sturingsmiddel voor de ambtelijke organisatie en het bestuur;
- Het Bestuursakkoord Water beoogt efficiënter en doelgericht functioneren van waterschappen, gemeenten, waterbedrijven, provincies en rijk tot stand te brengen in het waterbeheer. In 2014 wordt in de werkvelden die daarbij geïdentificeerd zijn voor de waterschappen, de opgave verder uitgevoerd. De opgaven zijn het omvangrijkst in de afvalwaterketen (ketenefficiëntie) en de waterveiligheid (nHWBP).

Rapportage

- In november 2014 is het algemeen bestuur geïnformeerd over de voortgang en stand van zaken ten aanzien van de verkiezingen in maart 2015. De voorbereidende werkzaamheden en de registratie zijn afgerond. Bij de registratie is gebleken dat in totaal tien partijen mee zullen gaan doen aan de verkiezingen voor het bestuur van waterschap Noorderzijlvest. Hieronder een viertal nieuwe partijen.
- De onderwerpen governance en integriteit zijn in december geagendeerd in een overleg met de fractievoorzitters. Afsproken is deze onderwerpen terug te laten komen na de verkiezingen in 2015.

Beleid en onderzoek

- In 2014 wordt verder gewerkt aan het waterbeheerprogramma 2016-2021. Voor de zomer wordt de concept-inhoud opgesteld en na behandeling in het dagelijks bestuur voorgelegd aan het algemeen bestuur. Vervolgens wordt in het najaar de concept-inhoud met stakeholders besproken. De formele inspraakprocedure en vaststelling volgt daarna.
- In kader van het project Droge Voeten 2015 worden in 2014 samenhangende pakketten van maatregelen opgeleverd die de maatgevende waterstanden in de Electraboezem en Fivelingoboezem, nu en in de toekomst onder invloed van klimaatverandering, zullen verlagen. Onderdeel van de pakketten is een plan-MER onderzoek (milieueffectrapportage) naar de maatregelen en een Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA) waarin de kosten van de maatregelenpakketten afgezet worden tegen de schade die hiermee voorkomt. Voorts maken een voorstel voor te handhaven normen voor de regionale keringen en een voorstel voor te handhaven waakhoogtes onderdeel uit van het pakket. Op basis van deze informatie wordt aan het algemeen bestuur een keuze voor een maatregelenpakket voorgelegd.
- Conform de afspraken van het Akkoord van Schokland over de ondersteuning van het bedrijfsleven en de

overheden om de VN Millennium doelstellingen te behalen is 2014 het tweede jaar waarin de projecten in Kenia (Naivasha) en Nicaragua/Honduras (San Carlos/Marcala) in uitvoering zijn volgens de eerder vastgestelde projectplannen. Verder wordt in Unie verband de bundeling van krachten ondersteund van de waterschappen die in Nicaragua actief zijn.

Rapportage

- Het voorontwerp waterbeheerprogramma (WBP) is in juli in het algemeen bestuur behandeld. Het voorontwerp is in september op bestuurlijk- en directieniveau met stakeholders besproken. Er heeft tevens afstemming plaatsgevonden met de provinciale plannen en het nationale waterplan. Hiermee is het WBP aangevuld en verbeterd. Dit document is (als conceptonwerp) begin 2015 aan het algemeen bestuur voorgelegd. Definitieve vaststelling vindt eind 2015 plaats.
- Het onderzoek Droge Voeten 2050 is in 2014 afgerond. Het algemeen bestuur is voor de zomer over de resultaten geïnformeerd. De eerste fase van besluitvorming over de resultaten (vóór inspraak) heeft in juni plaatsgevonden. De inspraakperiode (over de hoogte van de veiligheidsnormen, het maatregelenpakket, de plan-MER) heeft enkele zienswijzen opgeleverd. Na verwerking zijn de eindbesluiten in november 2014 aan het algemeen bestuur voorgelegd.
- De projectvoortgang en begeleiding van de internationale samenwerkingsprojecten verloopt conform planning. In het voor- en najaar hebben missies plaatsgevonden naar Kenia en Nicaragua/Honduras. In september is in een informatieve vergadering van het algemeen bestuur een presentatie verzorgd over de stand van zaken en de resultaten van deze projecten. In het kader van de samenwerking met Midden-Amerika heeft een buitenlandse filmploeg in oktober ons waterschap bezocht. Tot slot is in Unieverband (Dutch Water Authorities) actief gewerkt aan de bundeling van krachten van de vier waterschappen die in Nicaragua actief zijn.

Vaarwegenbeheer en recreatie

- In 2014 worden twee bruggen gerenoveerd en zo mogelijk overgedragen aan de wegbeheerder.

Rapportage

- De voorbereidende werkzaamheden voor het renoveren van de bruggen Molentil, Leermenstertil en de Westerwijterderdraai in de gemeente Loppersum zijn gestart en lopen door in 2015. Afstemming over de ontwerpen met de gemeente, dorpsbelangen en omwonenden heeft in 2014 plaatsgevonden. De aanbesteding van de uitvoeringswerken vindt in 2015 plaats. De overleggen met de gemeente over de overname van de drie bruggen na renovatie lopen nog.

Waterketen en stedelijke wateropgave

- In het kader van de regionale ketensamenwerking zullen in 2014 belangrijke slagen gemaakt moeten worden om de voorziene besparingskansen in de keten in actie om te zetten, en deze op te nemen in het met de ketenpartners opgestelde programma. In 2013 heeft een aantal onderzoeken laten zien wat er op regionale schaal te halen is. Maar een uitgevoerde enquête naar taken en gewenste uitvoeringsschaal heeft ook laten zien dat het schaalniveau van een cluster van een aantal gemeenten en een waterschap veel potentie heeft. In 2012 zijn twee afvalwaterbeleidsplannen vastgesteld (met de BMW en DAL gemeenten). In 2014 worden voor drie andere clusters soortgelijke plannen c.q. akkoorden gesloten om de doelen, zoals opgenomen in het Bestuursakkoord Water in 2020 te halen. Ook aan de bronkant zijn ontwikkelingen gaande. Zo wordt in 2014 samen met de ketenpartners onderzoek gedaan naar nieuwe sanitatietechnieken in de wijk Drielanden in de stad Groningen.

Rapportage

- Sinds 2011 wordt in de waterketen structureel samengewerkt om de doelstellingen te realiseren. Dit gebeurt in het Samenwerkingsverband Waterketen Groningen / Noord-Drenthe. De uitvoering hiervan ligt geheel op schema. Het gaat nu vooral om het uitvoeren van alle plannen en maatregelen om in 2020 de gestelde doelen te realiseren. In de zomer van 2014 heeft bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden over hoe er op regionaalniveau en op clusterniveau de komende jaren samengewerkt moet worden. Er zijn hiervoor uitvoeringsprogramma's en akkoorden gesloten die een groot deel van de gedefinieerde besparingen moeten gaan opbrengen. Kern van deze akkoorden is dat een goede samenwerking berust op de uitvoering door middel van een sterke regie. Op regionaalniveau ligt dit bij de waterregisseur en een regieteam op managementniveau.
- Het sanitatieproject Drielanden in de woonwijk Lewenborg (Groningen) bevindt zich in de laatste fase van onderzoek. In de wijk wordt grijs en zwart afvalwater op locatie, dus in de wijk behandeld en gezuiverd. Grijs afvalwater is licht verontreinigd huishoudelijk afvalwater dat niet afkomstig is van toiletspoeling en zwart afvalwater is verontreinigd met fecaliën. In het eerste kwartaal van 2015 moet het systeem zich hebben bewezen. Op basis van de uitkomsten wordt gekeken of het systeem blijvend kan functioneren.

Waterbewustzijn

- In 2014 vindt verdere uitvoering plaats van eind 2012 door het DB vastgestelde educatiebeleid. Terugkerende onderdelen daarvan zijn de maatschappelijke stage en deelname aan de Geoweek. Tevens zal het lespakket 'Beneden NAP, toch veilig voor de zee' geactualiseerd en opnieuw aangeboden worden evenals het in het kader van de opening nieuwbouw Garmerwolde ontwikkelde lespakket 'Water onder de loep'.
- Begin 2014 zal in een vergadering van het algemeen bestuur een nieuwe jeugd waterschapsbestuurder worden geïnstalleerd.
- In samenwerking met Waterbedrijf Groningen, waterschap Hunze & Aa's en Waterleidingmaatschappij Drenthe wordt in 2014 aandacht besteed aan Wereld Waterdag (22 maart) door invulling te geven aan de actie 'Wandelen voor Water'.
- Vanuit het project Ruim Baan voor Vissen wordt op 24 mei de Vismigratiedag georganiseerd (publieksevenement). Daarmee wordt aangesloten op de World Fish Migration Day. Organisatie van eventuele extra publieksevenementen wordt in 2014 nader ingevuld en bepaald door het DB.
- Tijdens de Dag van het Riool, georganiseerd door gemeente Groningen wordt het rioolgemaal Damsterdiep open gesteld.
- In het voorjaar 2014 wordt een nieuw ingerichte en vormgegeven website in gebruik genomen. Deze is klantvriendelijker ingericht en zet in op interactie met onze relaties.
- Er zal sterker worden ingezet op online media, waarbij voor het medium Twitter minimaal één pilot wordt uitgevoerd om het medium functioneel en projectmatig in te zetten.
- In 2014 zal grotere aandacht zijn voor het visualiseren van onze boodschappen (infographics, animaties, afbeeldingen).
- Binnen de Unie van Waterschappen zijn servicenormen afgesproken voor dienstverlening aan onze ingelanden. In 2014 wordt een kwaliteitshandvest opgesteld waarin de afspraken staan waar we ons als Noorderzijlvest aan gaan houden. Dit handvest is een logisch vervolg op het in 2013 ontvangen 'Bewijs van Goede Dienst'.
- Het waterloket wordt in 2014 volledig gerealiseerd. Als laatste onderdeel worden de loketten voor projecten en IBA's aan het Waterloket toegevoegd. Vragen, klachten en meldingen kunnen via dit loket eenduidig worden geregistreerd en afgehandeld.

Rapportage

- Terugkerende onderdelen uit het educatiebeleid zijn succesvol uitgevoerd. In maart ontving het waterschap in het kader van de maatschappelijke stage 23 leerlingen. Door de deelnemers is veelvuldig getwitterd over hun activiteiten in deze stageperiode. In april vond de jaarlijkse Geoweek plaats. Noorderzijlvest ontving 5 klassen. Op 6 juni organiseerde IVN Noord samen met partners, waaronder Noorderzijlvest, het Jeugdwatercongres. Centraal stond de vraag hoe jongeren te interesseren voor een opleiding of beroep in de watersector. Het congres was zeer succesvol. Er zijn ruim 1000 bezoekers rondgeleid op rwzi Garmerwolde, gemaal De Waterwolf en rioolgemaal Damsterdiep.
- In januari 2014 is Annick Groeneveld geïnstalleerd als nieuwe jeugdwaterschapsbestuurder van Noorderzijlvest. Annick heeft een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke stage en vertegenwoordigt Noorderzijlvest tijdens landelijke bijeenkomsten van het jeugdbestuur. In februari ontving Noorderzijlvest het voltallige landelijke jeugdbestuur.
- Er is in 2014 een minimale invulling gegeven aan het evenement Wandelen voor Water (verzorgen van gastlessen), omdat er geen interesse onder scholen bleek te zijn voor deelname.
- Er zijn in 2014 vier publieksevenementen georganiseerd: Dag van het Riool (in samenwerking met gemeente Groningen, de Vismigratiedag, de Dong Energy Solar Challenge. Op 27 september vond de Dag van de Dijk plaats. Hierbij is samengewerkt met de organisatie "Tocht om de Noord".
- De nieuwe website van Noorderzijlvest is op 1 juli 2014 gelanceerd. De nieuwe website is sterker visueel ingericht, waarbij meer gebruik is gemaakt van beeld en film.
- Er liepen in 2014 twee Twitterpilots; @jong_nzv en #AgrarierNZV. @jong_nzv is een apart Twitteraccount gericht op jongeren. Doel is dat er ook zoveel mogelijk door jongeren voor jongeren wordt getwitterd (deelnemers maatschappelijke stage, jeugdbestuurder, stagelopers). Begin 2015 wordt bekeken of en zo ja, hoe verder invulling wordt gegeven aan dit account. #AgrarierNZV wordt gebruikt voor tweets die gericht zijn aan een andere specifieke doelgroep. Ook deze pilot wordt begin 2015 geëvalueerd.
- Implementatie van de servicenormen vindt gefaseerd plaats. Er is in beeld gebracht welke inspanningen moeten worden verricht om de servicenormen waar te maken (contactkanalen o.a. telefoon, email, post, website en balie). Implementatie volgt in 2015.
- De loketten IBA's en Projecten zijn aan het waterloket toegevoegd waarmee het waterloket volledig is gerealiseerd.

Programma 5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is geen programma in het Waterbeheerplan. Onder dit programma vallen het werk van de ondersteunende processen, concerncontrol en de faciliteiten van het waterschap.

Er is de afgelopen tijd een grotere focus op de bedrijfsvoering met onder andere meer aandacht voor strategische projecten, het uitrollen van planmatig werken voor de gehele organisatie en het meer sturen op programma's.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2014 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

in € 1.000	LASTEN							BATEN			SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toev. Res. & Voorz.	Afschr. boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten	Waterschaps- belasting	Overige	Totaal baten	
Jaarrapportage 2014	1.227	6.586	6.566	111	13	-	14.503	-	897	897	13.606
Jaarplan 2014 na wijz.	1.185	6.841	6.912	-	-	-	14.938	-	759	759	14.178
Jaarplan 2014	1.178	6.831	6.713	-	-	10	14.732	-	773	773	13.959
Jaarrapportage 2013	1.096	6.370	6.873	785	159	-	15.282	-	2.537	2.537	12.745

in € 1.000	INVESTERINGEN			
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res.	Netto
Jaarrapportage 2014	549	-	-	549
Jaarplan 2014 na wijz.	848	-	-	848
Jaarplan 2014	825	-	-	825
Jaarrapportage 2013	835	-	-	835

Financiële Rapportage 2014 op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de saldo-kosten (netto). Een eventuele overschrijding op de lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet).

Ten opzichte van de najaarsrapportage is er sprake van een onderschrijding op de lasten van ruim € 0,4 miljoen.

Saldokosten

De saldokosten vallen ca. € 0,6 miljoen lager uit dan geraamd.

Kapitaallasten

De kapitaallasten liggen nagenoeg op het niveau van de raming.

Personeelskosten

De lagere personeelskosten (ca. 0,3 miljoen) ten opzichte van de raming worden hoofdzakelijk veroorzaakt door minder inhuur van personeel en uitgaven voor uitkeringen in het kader van de werkloosheidswet.

Goederen en diensten

De in het najaar voorziene overschrijding is uitgebleven. Daarentegen is door besparingen op diverse posten ten opzichte van de oorspronkelijke raming een voordeel ontstaan van 0,3 miljoen. Het betreft hoofdzakelijk een besparing in kosten voor onderhoud harde en software en uitgaven voor catering.

Toevoegingen aan de reserve

De toevoeging aan de reserves (€ 0,1 miljoen), betreft de dotatie 2014 aan de bestemmingsreserve fonds oude leidingen (wegens uitkering van dividend). Dit fonds dient voor het opruimen van buiten gebruik gestelde leidingen binnen de provincie Groningen. Deze post heeft geen invloed op het resultaat.

Afschrijving boekverliezen

Deze post komt voort uit een afwaardering van één van de twee beleggingen ten behoeve van het fonds oude leidingen. De ene belegging laat per ultimo 2014 een positief rendement zien van € 0,7 miljoen, de andere laat een negatief rendement zien van € 13.000. Het negatief rendement is hier verantwoord.

Onvoorzien

Deze post is in 2014 niet benut.

Baten

De begrote onttrekking aan de algemene reserve voor zuiveringsbeheer (€ 175.000) is hier verantwoord. Daarnaast is wegens boekverlies op een belegging € 13.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve fonds oude leidingen. Per saldo komen de baten iets gunstiger uit ten opzichte van de raming.

Investerings

In het najaar was de verwachting dat het investeringsvolume op ruim € 0,8 miljoen zou uitkomen en als zodanig ook gemeld in de najaarsrapportage.

De investeringen komen ca. € 0,3 miljoen lager uit ten opzichte van het begrote volume.

Dit wordt enerzijds veroorzaakt door het project waterschapsverkiezingen. De gereserveerde voorbereidingskosten voor dit project, ad € 0,2 miljoen, zullen begin 2015 worden uitgegeven. Tevens wordt investering in de landelijk ontwikkelde GIS-applicatie IRIS in 2015 verwacht en is minder hardware vervangen dan geraamd (€ 0,1 miljoen).

In 2014 zijn zes projecten afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van ca. € 1,1 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet bedroeg eveneens ca. € 1,1 miljoen (zie bijlage C. Overzicht in 2014 afgeronde projecten).
Er is sprake van een onderschrijding op de lasten van ruim € 0,4 miljoen.
De totale lasten zijn ruim € 0,2 miljoen lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.

Doelen

Het gedurende de planperiode zo doelmatig en doeltreffend mogelijk faciliteren van de primaire programma's. In 2010 is de reorganisatie doorgevoerd. De nieuwe structuur is procesgericht. Doel voor de komende jaren is het realiseren van een effectieve en efficiënte organisatie. In de komende jaren optimaliseert de organisatie daartoe de processen en worden de medewerkers getraind in de gewenste houding en het gewenste gedrag.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen te bereiken zijn in het Jaarplan 2014 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is in de gele tekstblokken gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Mens en organisatie

- De uitwerking van fase 2 van de organisatiewijziging in het kader van de uitwerking van de efficiencyscan zal in het eerste kwartaal van 2014 zijn beslag krijgen. Voor het einde van het eerste kwartaal zal het herplaatsingstraject zijn afgerond.
- Monitoring voortgang implementatie efficiencyverbetering op o.a. formatie vindt periodiek plaats via voor- en najaarsrapportage.
- Er wordt in 2014 voor de tweede keer een medewerkers tevredenheidsonderzoek gehouden.
- In en om het waterschapshuis worden in het kader van meerjarig onderhoud in 2014 werkzaamheden verricht. Alle technische aanpassingen zullen zoveel mogelijk gericht zijn op vergroting van de duurzaamheid.
- Veilig en gezond werken (VGW) en arbeidsomstandigheden (Arbo) zijn organisatie breed gemeengoed geworden. Veilig werken en het oog hebben voor de juiste arbeidsomstandigheden gaat hierbij verder dan het voorhanden hebben van een beschrijving van richtlijnen en voorschriften. Ook in 2014 zullen wij er op toezien dat deze onderwerpen op uitvoeringsniveau voortdurend op een werkbare wijze zullen worden ingevuld. Met andere woorden het is een continu proces van leren en verbeteren.

Rapportage

- De tweede fase van de reorganisatie heeft in 2014 een vervolg gekregen. Personeelsreductie wordt gerealiseerd door natuurlijk verloop. Eind 2014 bedroeg de formatiebezetting nog circa 273 fte. Naar verwachting zal eind 2019 aan de doelstelling van de formatiereductie worden voldaan.
- Op grond van de uitwerking van de verbeterpunten uit het medewerkersonderzoek, zijn door de medewerkers in alle processen concrete acties benoemd. Deze acties betreffen zaken welke door elke individuele medewerker kunnen worden uitgevoerd en worden beïnvloed.
- Het realiseren en met name het monitoren van een optimale invulling van onze organisatie is gemeengoed geworden binnen alle vormen van sturing. Alle kansen om te komen tot efficiency welke haalbaar en zinvol worden geacht worden ten volle benut. Het besef binnen de organisatie om continu bezig te zijn met verbeteringen in relatie tot taken en de uitvoering werpt zijn vruchten af op het gebied van de optimalisatie en efficiency van de organisatie.
- In 2014 zijn de reguliere onderhoudswerken aan het waterschapshuis verricht. De verlichting in en rondom het waterschapshuis is in zijn geheel voorzien van duurzame LED-lampen.
- De aandacht welke is besteed aan Veilig en Gezond Werken (VGW) heeft er toe geleid dat VGW een geïntegreerd onderdeel is geworden binnen onze organisatie. Met andere woorden het is een "normaal" gespreksonderwerp geworden waar medewerkers ook de waarde van inzien.
- De introductie van Strategische Personeels Planning (SPP) is met succes uitgevoerd in het laatste kwartaal van 2014. De uitwerking vindt in het eerste kwartaal van 2015 plaats, waarmee het daadwerkelijk gehanteerd gaat worden als instrument om ondermeer zicht te hebben op de ontwikkelbaarheid van onze organisatie in het algemeen, en de individuele medewerker in het bijzonder.

Informatievoorziening bedrijfsprocessen

- In 2014 zal er een noodzakelijke migratie plaats vinden van Windows XP naar Windows 7.
- E-facturering zal, voor zover onze leveranciers zich hier naar kunnen richten, worden ingevoerd.
- Het proces van het plaatsen van een bestelling voor een technisch product en/of toepassing tot en met de betaling, zal in 2014 worden geïmplementeerd.
- De basisregistratie grootschalige topografie (samenbrengen van de gegevens van meerdere bronhouders) zal een groot prioritair project vormen binnen onze informatievoorziening. Hierbij wordt samengewerkt met de gemeente Groningen.

Rapportage

- Het op orde houden van onze automatiseringssystemen ten aanzien van informatiebeveiliging en informatiebeheer is niet alleen het domein van "ICT" maar is een organisatiebrede aangelegenheid. In 2014 en volgende jaren zullen de bedrijfsprocessen rondom informatievoorziening ten aanzien van veiligheid voortdurend worden geoptimaliseerd.
- Het terugdringen van de papieren communicatie binnen het financiële proces zal in tred met onze financiële en technisch mogelijkheden verder worden gerealiseerd in 2015. Hiervoor is in 2014 een goed fundament gelegd.
- In het kader van de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) werkt Noorderzijlvest inmiddels naast de gemeente Groningen ook samen met de gemeente Kollumerland. BGT zal in 2015 en daaropvolgende jaren een van de speerpunten in onze informatievoorzieningsprocessen zijn.

Control

- De uitkomsten van de (tweejaarlijkse) landelijke bedrijfsvergelijking Waterschapspeil (het zgn. brancherapport) worden besproken met het bestuur (4e kwartaal);
- Er zal minimaal één doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek worden uitgevoerd;
- Het strategisch risicodossier wordt met bestuurlijke inbreng geactualiseerd;
- Vanuit concern control zal blijvend aandacht worden gevraagd voor het leren en verbeteren van de organisatie.

Rapportage

- Het eindrapport Waterschapspeil is in december 2014 ontvangen en verzonden aan het algemeen bestuur. Het rapport is eind januari besproken met de auditcommissie.
- In 2014 zijn drie doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken uitgevoerd. In het onderzoek naar innovatief aanbesteden is de conclusie getrokken dat het niet objectief is vast te stellen of innovatief aanbesteden leidt tot verbetering van de kwaliteit (hoofdvraag). Ervaringen met deze wijze van aanbesteden zijn wel positief. Voordelen zijn kortere doorlooptijden en minder 'gedoe' tijdens de bouw en het opdoen van nieuwe kennis. Per project zal een afweging worden gemaakt of innovatief aanbesteden toegevoegde waarde heeft. Het tweede onderzoek betrof de uitvoering van de KRW-maatregelen. Omdat langdurige monitoring nog niet heeft plaatsgevonden is niet met zekerheid te zeggen of de maatregelen leiden tot de gewenste effecten (hoofdvraag). Het advies is om dit in de komende jaren te blijven monitoren waarbij tevens betere afstemming plaatsvindt tussen de waterkwaliteit en de waterkwantiteit. Als laatste onderzoek is eind 2014 door een extern bureau een onderzoek uitgevoerd naar het project De Onlanden. In de vergadering van februari 2015 zijn de uitkomsten hiervan besproken.
- Het strategisch risicodossier is in het voorjaar met het dagelijks bestuur geactualiseerd. De belangrijkste risico's en de bijbehorende beheermaatregelen zijn door het management vervolgens periodiek beoordeeld en indien nodig bijgesteld.
- Naast de hiervoor genoemde onderzoeken zijn in opdracht van het management interne controles uitgevoerd. Tevens is een audit uitgevoerd naar de borging van duurzaamheid bij inkopen en aanbestedingen. Daarnaast zijn de aanbevelingen uit onderzoeken in voorgaande jaren actief gevolgd om daarmee te borgen dat het leren en verbeteren ook daadwerkelijk wordt geëffectueerd. De uitkomsten van de interne controles zijn in januari 2015 ter informatie voorgelegd aan het dagelijks bestuur en aan de auditcommissie.

Juridisch en financieel beleid en beheer

- Het contract met de accountant eindigt op 31 december 2014 (controle op boekjaar 2014); voor 1 oktober 2014 zal aan het bestuur een voorstel worden voorgelegd over eventueel gebruik maken van de optie jaren (2 keer één jaar);
- Financieel rechtmatig handelen is, op basis van de verbeteringen in de afgelopen jaren, geborgd binnen de processen; dit leidt tot een goedkeurende verklaring van de accountant;

Rapportage

- Het contract met de accountant is verlengd met twee boekjaren.
- Bij de start van een inkoop- of aanbestedingstraject wordt actief getoetst welke aanbestedingsvorm moet worden toegepast. Hierdoor zijn in de afgelopen jaren geen fouten geconstateerd op het financieel rechtmatig handelen. Zo ook bij de controle over het eerste halfjaar 2014. Begin 2015 vindt de laatste controle over 2014 plaats.
- Een eerste controle op het financieel rechtmatig handelen in het jaar 2014 is uitgevoerd. De uitkomsten zijn met de accountant besproken tijdens de interim controle in oktober 2014. Begin 2015 is een tweede interne controle over het jaar uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden meegenomen bij de accountantscontrole.

1.2 Paragrafen

A. Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

In deze paragraaf wordt ingegaan op interne en externe ontwikkelingen die sinds het vaststellen van het Jaarplan 2014 zich hebben voorgedaan. Daarnaast worden hier ook afwijkingen van de uitgangspunten en grondslagen zoals deze voor de begroting zijn gehanteerd besproken.

Doelen

Beleidsmatig is er geen sprake van een koerswijziging ten opzichte van voorgaande jaren. De doelen uit het Waterbeheerplan zijn leidend geweest in de Jaarrapportage.

Primaire keringen

Op Prinsjesdag 2014 heeft de Tweede Kamer het nieuwe Deltaprogramma ontvangen. Het Deltaprogramma maakt onderdeel uit van de rijksbegroting. In het Deltaprogramma staan definitieve deltabeslissingen en concrete maatregelen voor verbetering van de veiligheid in Nederland. In het Deltaprogramma is een nieuwe normering voor de waterveiligheid ontwikkeld, waarbij de overstromingskansnorm is berekend op basis van een risicobenadering. In het waddengebied vraagt de waterveiligheid van de voor ons land belangrijke energiefunctie in Groningen extra aandacht. De dijkversterkingsprojecten Eemshaven – Delfzijl en de Lauwersmeerdijk zijn opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het dijkversterkingproject Eemshaven-Delfzijl wordt versneld aangepakt. Dit in verband met de mogelijke negatieve effecten van aardbevingen op de waterhuishoudkundige infrastructuur i.c. de zeekering. Aardgaswinning in ons beheergebied veroorzaakt naast bodemdaling ook aardbevingen. Deze bevingen komen per jaar veelvuldig voor en hebben tot nu toe een kracht die op de schaal van Richter relatief laag is. De verwachting is echter dat in de nabije toekomst vaker en krachtigere aardbevingen kunnen voorkomen. Bevingen met een kracht van 5 (of meer) op de schaal van Richter worden hierbij genoemd. Aardbevingen met een dergelijke kracht, vergroten het risico op het disfunctioneren van onze waterhuishoudkundige infrastructuur. Hiervoor wordt de primaire kering tussen de Eemshaven en Delfzijl versneld uitgevoerd. Het ministerie van Economische Zaken heeft in 2014 toegezegd de extra werkzaamheden om de negatieve effecten van aardbevingen op de waterhuishoudkundige infrastructuur te vergoeden.

Regionale keringen

De Eemskanaalkade wordt ten gevolge van de risico's van aardbevingen veroorzaakt door aardgaswinning extra versterkt. In 2014 is hiervoor uitgebreid onderzoek verricht naar het aardbevingsbestendig maken van deze kade. Om schade aan de Eemskanaalkade te voorkomen, dienen kostbare extra maatregelen getroffen te worden. De exacte maatregelen zullen naar verwachting in 2015 helder zijn. Met het ministerie van Economische Zaken zijn afspraken gemaakt over de meerkosten om deze kade aardbevingsbestendig te maken. In 2015 zal een groot gedeelte van de kade worden voorzien van nieuwe damwanden, waarbij de kade ook wordt verbreed. Voorbereidingen voor de verbeteringen van de kaden van het Noord-Willemskanaal en het Reitdiep vinden vanaf 2015 plaats.

Wetsvoorstel vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Op Prinsjesdag is het wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen bij de Tweede Kamer ingediend. Het achterliggende doel van het wetsvoorstel is, mede onder druk van de Europese Commissie, het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Daarom moeten overheden die winst behalen met activiteiten die concurreren met de 'markt' vanaf 2016 vennootschapsbelasting gaan betalen. Activiteiten die structureel verliesgevend zijn, leiden niet tot belastingplicht. Tussen die twee uitersten ligt een grijs gebied. Het waterschap als rechtspersoon wordt belastingplichtig voor zijn ondernemingsactiviteiten. Bij invoering van deze wet zal dit leiden tot een nieuwe werkwijze voor de waterschapsorganisatie.

Organisatie

Begin 2013 is voor de organisatie van Noorderzijlvest een efficiencyscan uitgevoerd. Uit deze efficiencyscan is naar voren gekomen dat de organisatie beduidend efficiënter kan werken. Uit de rapportage blijkt dat op het gebied van goederen en diensten, projecten en personeel inzet een verbeterpotentieel aanwezig is. Op basis van de benchmark met andere vergelijkbare organisaties wordt een verbeterpotentieel genoemd van rond de 40 fte's. Het is aan de organisatie om het verbeterpotentieel te realiseren. Begin 2015 zal de formele formatie circa 16 fte lager zijn dan twee jaar geleden. De formatiebezetting ligt vanwege het uitvoering geven aan het sociaal statuut echter nog wel hoger. Personeelsreductie wordt gerealiseerd door natuurlijk verloop.

B. Incidentele Baten en Lasten

Incidentele baten en lasten betreffen de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande jaren en komende jaren moeten worden beschouwd.

Er hebben zich in de exploitatierekening 2014 de volgende incidentele baten en lasten voorgedaan:

Baten (per saldo ca. € 1,1 miljoen):

- Een teruggaaf omzetbelasting over voorgaande jaren voor BTW gerelateerde opbrengsten per saldo ter hoogte van ruim € 0,6 miljoen;
- Een vergoeding van de commissie bodemdaling over voorgaande jaren voor de exploitatiekosten van de coupure Delfzijl ter hoogte van ruim € 0,1 miljoen;
- Een vergoeding van de commissie bodemdaling over voorgaande jaren voor de exploitatiekosten van een stuw en drie poldergemalen ter hoogte van bijna € 0,1 miljoen;
- Een nagekomen eindafrekening in het kader van het gebruik van een losput (ruim € 0,2 miljoen);
- Een nagekomen eindafrekening voor het gebruik van een persleiding (ruim € 0,1 miljoen).

Lasten (€ 0,3 miljoen):

- Financiële afwikkeling flankerend beleid bovenformatieven van in totaal ca. € 0,3 miljoen.

Genoemde baten en lasten veroorzaken in de exploitatie een voordeel van per saldo € 0,8 miljoen miljoen.

C. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor een nadere analyse van de onttrekkingen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.4.4.

D. Waterschapsbelastingen

De waterschappen Noorderzijlvest, Fryslân en Hunze en Aa's werken sinds 2006 samen op het gebied van de waterschapsbelastingen. Voor de uitvoering van de heffing en invordering van de genoemde waterschappen is per 1 september 2007 de Gemeenschappelijke Regeling Hefpunt opgericht. De onderlinge afspraken over de dienstverlening zijn in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd, die per 1-1-2008 van kracht werd. Na evaluatie eind 2010 is de SLA opnieuw bestuurlijk vastgesteld en per 1-1-2011 van kracht geworden.

Het belastingstelsel omvat de volgende heffingen:

- verontreinigingsheffing.
- zuiveringsheffing.
- watersysteemheffing.

De verontreinigingsheffing is voor directe lozingen op het oppervlaktewater. Het tarief is gelijk aan het tarief voor de zuiveringsheffing. De opbrengsten hiervan gaan naar de taak Watersysteem. De zuiveringsheffing is de heffing van huishoudens en bedrijven. Huishoudens betalen een forfait van 3 vervuilingseenheden (VE) terwijl een alleenwonende 1 VE betaalt. Bedrijven betalen naar de vuillast.

De kosten van het Watersysteem moeten worden opgebracht door 4 categorieën te weten:

- ingezetenen;
- eigenaren gebouwd;
- eigenaren natuur;
- eigenaren (overig) ongebouwd.

In de vergadering van algemeen bestuur van 3 juli 2013 is de kostentoedelingsverordening Watersysteemheer opnieuw vastgesteld.

De kostentoedeling Watersysteembeheer is als volgt:

- 25% aan de ingezetenen;
- 18,9% aan de zakelijke gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken niet zijnde natuurterreinen;
- 0,2% aan de zakelijke gerechtigden van natuurterreinen;
- 55,9% aan de zakelijke gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.

Bij de watersysteemheffing wordt geen gebruik gemaakt van tariefdifferentiatie behalve bij de categorie buitendijks gelegen gebouwde en ongebouwde onroerende zaken (niet zijnde natuurterreinen). De korting op het tarief is vastgesteld op 75%.

Voor verharde openbare wegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 100% hoger is dan het tarief dat blijkens de verordening op de watersysteemheffing voor ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, geldt.

De categoriegebonden kosten (kosten verkiezingen, WOZ-kosten en kwijschelding) worden toegerekend aan de betreffende categorieën.

Op 7 november 2014 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan in de voorbeeldprocedures omtrent de uitleg van het begrip 'natuurterreinen' bij de watersysteemheffing. De Unie van Waterschappen en het Boschap (thans VBNE) hebben vervolgens besloten dat met dit arrest de voorbeeldprocedures kunnen worden beëindigd en dat de waterschappen op basis van het arrest tot afwikkeling van de bezwaarschriften kunnen overgaan. Concreet betekent dit dat opnieuw moet worden beoordeeld welke percelen vallen onder de categorie "natuur".

Naar aanleiding van de uitspraak van de Hoge Raad zullen bezwaarschriften tegen de aanslagen voor percelen die voorheen onder de categorie ongebouwd vielen, maar nu voortaan onder de categorie natuur zullen vallen, worden afgewikkeld en er zal terugbetaling moeten plaatsvinden met rente. In de begroting is hier geen rekening mee gehouden. In deze jaarrekening wordt daarvoor een voorziening getroffen.

In 2015 moet opnieuw geïnventariseerd worden welke percelen onder de definitie van natuurterrein vallen. De begroting 2015 is echter tot stand gekomen op basis van de oude situatie, voor het arrest van 7 november 2014. Op dit moment ligt het in de lijn der verwachting dat in 2015 minder inkomsten uit belastingopbrengsten binnen zullen komen, dan waar in de raming rekening mee was gehouden. Dit zal in de voorjaarsrapportage 2015 worden bijgesteld.

Ten aanzien van de voortgang van de invordering per kalenderjaar blijkt dat voor de openstaande vorderingen uit 2014 de SLA niet wordt gehaald. Door het verruimen van het aantal betaaltermijnen van 6 naar 10 kunnen de in de SLA gemaakte afspraken over 2014 niet meer worden gerealiseerd. Voor 2015 worden hierover nieuwe afspraken met de waterschappen gemaakt. Ook de openstaande posten van de oudere jaren zullen hierbij aan de orde komen.

De belastingverantwoording 2014 is medio februari 2015 door Hefpunt beschikbaar gesteld. Deze verantwoording is opgenomen in voorliggende Jaarrapportage. De controleverklaring van Hefpunt over het jaar 2014 is opgeleverd. De accountant van Hefpunt heeft geen afwijkingen gevonden in de verantwoording.

Tarieven 2014

De vastgestelde tarieven en opbrengsten over 2014 zijn als volgt.

Heffing / Categorie	Heffingseenheid	Jaarplan 2014	Jaarplan 2013	% Mutatie
Watersysteemheffing				
Omslag gebouwd - buitendijks	in % WOZ-waarde	0,0136	0,0127	7,1
Omslag gebouwd - binnendijks	in % WOZ-waarde	0,0543	0,0509	6,7
Omslag ongebouwd - buitendijks	in € per ha	12,90	12,83	0,5
Omslag ongebouwd - binnendijks	in € per ha	51,58	51,33	0,5
Omslag ongebouwd – wegen	in € per ha	103,16	51,33	101,0
Omslag natuur	in € per ha	3,60	3,54	1,7
Ingezetenenomslag	in € per woonruimte	56,43	56,12	0,6
Verontreinigingheffing				
Verontreinigingsheffing woningen	in € per v.e.	63,58	62,62	1,5
Verontreinigingsheffing bedrijven	in € per v.e.	63,58	62,62	1,5
Zuiveringsheffing				
Zuiveringsheffing woningen	in € per v.e.	63,58	62,62	1,5
Zuiveringsheffing bedrijven	in € per v.e.	63,58	62,62	1,5

Waterschapsbelasting (bedragen x € 1.000)	Tarieven 2014	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Categorie					
Omslag gebouwd - buitendijks	0,0136	92	88	62	123
Omslag gebouwd - binnendijks	0,0543	17.423	17.596	17.537	17.191
Omslag ongebouwd - buitendijks	12,90	7	7	7	10
Omslag ongebouwd - binnendijks	51,58	5.231	5.234	5.219	5.514
Omslag ongebouwd – wegen	103,16	555	555	555	-
Omslag natuur	3,60	62	63	61	61
Ingezetenenomslag	56,43	7.663	7.588	7.650	7.640
Verontreinigingsheffing woningen	63,58	204	207	207	204
Verontreinigingsheffing bedrijven	63,58	202	250	134	131
Zuiveringsheffing woningen	63,58	20.016	19.692	19.857	19.858
Zuiveringsheffing bedrijven	63,58	4.850	4.966	4.896	5.136
Totale belastingopbrengst		56.305	56.246	56.185	55.868

In bovenstaande tabel is de toevoeging aan de voorziening arrest natuur, ter hoogte van € 1,3 miljoen, niet meegenomen.

Belastingteruggave voorgaande jaren

Het positieve resultaat op belastingopbrengsten voorgaande jaren beloopt ca. € 45.000. De grootste afwijking is zichtbaar bij de verontreinigingsopbrengst bedrijven, daar is een hogere opbrengst van bijna € 75.000 gerealiseerd. De afgelopen maanden is een aantal definitieve aanslagen voor de verontreinigingsheffing opgelegd. Deze zijn uiteindelijk hoger uitgevallen dan de al eerder opgelegde voorlopige aanslagen. De overige verschillen zijn relatief beperkt (ca. € 30.000 nadelig) en niet toe te wijzen aan een specifiek oorzaak.

Belastingopbrengsten 2014

De bruto belastingopbrengsten zijn in het Jaarplan 2014 begroot op € 58,0 miljoen. Rekening houdend met kwijtschelding en oninbaarheid ad € 1,8 miljoen, bedragen de begrote netto belastingopbrengsten circa € 56,2 miljoen.

Het positieve resultaat ten opzichte van de primitieve begroting op belastingopbrengsten is ruim € 0,6 miljoen. De definitieve opbrengst zuiveringsbeheer voor bedrijven is ruim € 0,2 miljoen hoger een afwijking van 3,5%. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het verhogen van de heffing voor een bedrijf met ongeveer 1.250 ve, als gevolg van het sluiten van een fiscaal compromis per 1 januari 2014. Het compromis had betrekking op de wijze van vaststellen van de vuillast. De opbrengst zuiveringsbeheer voor woningen is ca. € 0,2 miljoen hoger dan begroot een positieve afwijking van 1,1%. De definitieve opbrengst voor ingezetenen is ca. € 0,1 miljoen hoger dan begroot, een positieve afwijking van 1,5%. De opbrengst voor gebouwd en ongebouwd is eveneens ca. € 0,1 miljoen (positieve afwijking resp. 0,3% en 0,55%).

In de najaarsrapportage is rekening gehouden met een positief resultaat voorgaande jaren van € 0,1 miljoen en een positief resultaat 2014 van € 0,3 miljoen. Tevens is rekening gehouden met een nadeel op kwijtschelding en oninbaarheid ter hoogte van ca. € 0,4 miljoen. Deze posten zijn opgenomen in de begrotingswijziging bij de najaarsrapportage, waarbij het totaal begrote bedrag uitkomt op € 58,4 miljoen (exclusief kwijtschelding) en € 56,2 miljoen (inclusief kwijtschelding).

Jaarlijks wordt per ultimo boekjaar de voorziening voor dubieuze belastingopbrengsten op het gewenste niveau gebracht. Dit heeft geleid tot een dotatie aan deze voorziening van € 0,4 miljoen. Rekening houdend met de dotatie op de voorziening en een hogere post voor kwijtschelding dan geraamd, is het uiteindelijke resultaat op belastingopbrengsten ten opzichte van de najaarsrapportage ca. € 60.000 positief.

In Hoofdstuk 2. "Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage" wordt een nadere toelichting gegeven op de afwijkingen tussen de Jaarrapportage en de Najaarsrapportage.

Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de Invorderingswet kan aan belastingplichtigen, die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar hun belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Hiertoe heeft het algemeen bestuur besloten, net als de meeste andere waterschappen. De norm is gesteld op 100%. Dit houdt in dat in de regel kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen met een inkomen op of onder het bijstandsniveau.

Het aantal verzoeken is gestegen ten opzichte van 2013. Daarnaast stijgt het percentage dat wordt toegewezen. Bij de afhandeling van de verzoeken wordt in de meeste gevallen samengewerkt met de Groninger gemeenten. Naast de stijging als gevolg van de tariefstijgingen is waarschijnlijk mede door de crisis de kwijtschelding de afgelopen jaren steeds verder opgelopen. De verwachting is dat deze groei nog wel even zal aanhouden en pas na een aantal jaren wat zal afvlakken. Wat we zien is dat de kwijtschelding in een soort vertraging achter de crisis aanloopt. De eerste jaren is de belastingplichtige nog wel in staat aan de verplichting te voldoen, maar als de economische omstandigheden langere tijd ongunstig blijven komt er een moment dat de aanslagen niet meer betaald kunnen worden en dat men in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Kwijtschelding beperkt zich tot de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen. Voor de watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen is geen kwijtschelding mogelijk omdat het bezit van woningen, gebouwen, ongebouwd en natuurterreinen vermogen veronderstelt.

E. Weerstandvermogen

Op grond van artikel 14 van de door het algemeen bestuur vastgestelde Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijvest heeft het bestuur in mei 2009 beleid vastgesteld over het weerstandvermogen, het risicomangement, de reserves en de voorzieningen. Dit beleid omvat een beschrijving van de risico's, het weerstandvermogen om de risico's te kunnen afdekken en beleid over de vorming en besteding van de reserves en voorzieningen. De algemene reserve wordt gezien als bron voor de weerstandscapaciteit. De ruimte in het verhogen van belastingtarieven wordt niet aangemerkt als bron voor de weerstandscapaciteit.

Voor het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen is het van belang die risico's te benoemen die anderszins niet zijn te ondervangen, ofwel risico's die niet afgedekt kunnen worden door middel van verzekeringen (overdraagbare risico's aan derden), voorzieningen of onvoorziën. De uitkomst van de Jaarrapportage 2014 en eerdere bestuurlijke besluitvorming heeft het volgende effect op de algemene reserves. Het resultaat 2013 is opgenomen conform het voorstel bestemming resultaat 2013 (zie Rekeningresultaat in hoofdstuk 2). Bestuurlijke besluitvorming over de bestemming vindt plaats bij de behandeling van de Jaarrapportage.

Algemene reserves/kostendragers (bedragen x € 1.000)	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Stand per 1 januari 2014	2.670	3.510	6.179
Toevoeging per 1 januari 2014	-	1.881	1.881
Aanwending algemene reserves 2014	-	-175	-175
Stand per 31 december 2014	2.670	5.216	7.886
Mutatie resultaat 2014	-1.594	563	-1.031
Stand per 31 december 2014 incl. resultaat 2014	1.076	5.779	6.854

Op basis van de wettelijke voorschriften wordt zowel bij het Jaarplan als bij de Perspectiefnota (meerjarenbegroting) jaarlijks ingegaan op de geïnventariseerde risico's en het daarbij behorende beleid over het weerstandsvermogen. Bij het opstellen van de Begroting 2015 zijn de financiële gevolgen van de risico's opnieuw bekeken (kans maal gevolg in geld). Voor beide taken geldt dat het weerstandsvermogen is bijgesteld ten opzichte van vorig jaar. Verder heeft het risico aangaande natuurterreinen zich voorgedaan en behoeft derhalve niet meer te worden opgenomen in het benodigde weerstandsvermogen.

Het beschikbare weerstandsvermogen per 1 januari 2014 bedroeg € 6,2 miljoen (€ 2,7 miljoen voor watersysteembeheer en € 3,5 miljoen voor zuiveringsbeheer). Op basis van de laatst uitgevoerde risico-inventarisatie (voorjaar 2013) blijft de gewenste minimale omvang van het weerstandsvermogen € 4,4 miljoen (€ 3,7 miljoen voor watersysteembeheer en € 0,7 miljoen voor zuiveringsbeheer).

Per 1 januari 2015, na resultaatbestemming 2014, bedraagt het beschikbare weerstandsvermogen € 6,9 miljoen (€ 1,1 miljoen voor watersysteembeheer en € 5,8 miljoen voor zuiveringsbeheer). Dit houdt in dat voor de taak watersysteembeheer het beschikbare weerstandsvermogen onvoldoende is om de gevolgen van de geïdentificeerde risico's af te dekken (€ 2,6 miljoen tekort). Het tekort zal worden weggewerkt door toekomstige positieve resultaten. Voor de taak zuiveringsbeheer is het beschikbare weerstandsvermogen meer dan voldoende (€ 5,1 miljoen overschot).

Voor de taak watersysteembeheer is in het (vastgestelde) Jaarplan 2015 een bedrag aan de algemene reserve onttrokken van € 0,3 miljoen. Dit ter dekking van de inhaalafschrijving op de HWBP bijdrage 2011.

In onderstaande tabel is het niveau van het benodigde weerstandsvermogen vergeleken met de stand per 1 januari 2015.

Kostendragers (bedragen x € 1.000)	Stand per 1 januari 2015	Benodigde weerstands- vermogen	Tekort (-) Overschot (+)
Watersysteembeheer	1.076	3.689	-2.613
Zuiveringsbeheer	5.779	711	5.068
Totaal kostendragers	6.854	4.400	2.454

In het beleid is vastgesteld dat het weerstandsvermogen mag variëren tussen de 0,8 en 1,2 maal de benodigde capaciteit. Afgezet tegen de minimum norm van 0,8 maal de benodigde capaciteit is er sprake van een tekort van € 1,9 miljoen voor watersysteembeheer en een vrije ruimte van € 5,2 miljoen voor zuiveringsbeheer.

F. Financiering

Algemeen

Als gevolg van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) en tevens op basis van de Waterschapswet zijn de waterschappen verplicht een financieringsparagraaf in de Jaarrapportage op te nemen. Deze paragraaf is in samenhang met het treasurystatuut op basis van artikel 108 van de Waterschapswet een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

Naar aanleiding van de kredietcrisis is het stelsel van regelgeving in de financiële markten aangepast. Een en ander heeft uiteraard ook gevolgen voor het financieringsstatuut. De nieuwe beleidsregels ten aanzien van financiering zijn verwerkt in een nieuw treasurystatuut. Dit statuut is op 27 november 2013 door het algemeen bestuur vastgesteld. Ten aanzien van de financiering wordt nog opgemerkt dat het waterschap Noorderzijlvest zijn taken nagenoeg uitsluitend via eigen financieringsmiddelen en de Waterschapsbank financiert.

De ontwikkeling van de rente (rentevisie)

Een rentevisie is een toekomstverwachting over de renteontwikkeling, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen zal het waterschap zijn rentevisie actualiseren. De rentevisie zal daarbij mede worden gebaseerd op de rentevisie van enkele hebbende financiële instellingen.

In 2014 is de korte rente laag gebleven. Het 3-maands Euribor bivakkeert op historisch lage niveaus. Het rentetarief is gedaald van 0,28% in januari naar 0,08% in december. Zolang de ECB haar beleid niet wijzigt blijft kort financieren, ondanks de relatief forse opslagen zeer aantrekkelijk. In het verleden speelde bij financiering vooral het risico van te laat consolideren bij het inzetten van een stijging van de rente. Tegenwoordig moet zeker ook nadrukkelijk het beschikbaarheidsrisico worden meegenomen. Inmiddels lijkt er wel een einde gekomen aan de daling van de Euribor. De Refirente (rente ECB) staat zelfs op 0,05%, waardoor de ECB de Europese economie niet langer met renteverlagingen kan proberen aan te jagen.

De lange rente (10 jaar) beweegt zich nog steeds neerwaarts en lijkt zelfs op een niveau onder de 0,70% uit te gaan komen. Vooralsnog worden geen rentestijgingen voorzien.

De financieringsbehoefte

In het Jaarplan 2014 is de financieringsbehoefte van het waterschap per 1 januari 2014 en per ultimo 2014 weergegeven. Bij het Jaarplan was het uitgangspunt dat de dekking van het financieringstekort gedeeltelijk kon plaatsvinden door gebruik te maken van korte geldfaciliteiten (tot één jaar). Uiteraard is een en ander afhankelijk van de rentestand en ontwikkelingen op dit terrein.

Financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)	31-dec-2014	1-jan-2014
Activa		
Materiële en immateriële vaste activa	196.836	194.071
Financiële vaste activa	669	264
A. Totaal vaste activa	197.505	194.335
Passiva		
Algemene reserve	7.886	6.179
Overige reserves	7.799	7.483
Totaal eigen vermogen	15.685	13.662
Voorzieningen	4.465	2.572
Vaste geldleningen	175.710	170.382
Waarborgsommen	29	28
Totaal vreemd vermogen	175.739	170.410
B. Totaal passiva (financieringsmiddelen)	195.889	186.644
A-B Financieringstekort	1.616	7.691

Het werkelijke verloop van de financieringsbehoefte voor 2014 is als volgt:

Mutatie financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)	Jaar 2014
Financieringsbehoefte	
Investerings	16.860
Desinvesterings	
Aflossingen geldleningen	14.671
Totaal financieringsbehoefte	31.531
Dekking van de financieringsbehoefte	
Afschrijvingen	15.555
Boekverliezen	0
Opgenomen leningen in 2014	20.000
Saldo mutatie eigen vermogen en voorzieningen	2.053
Totaal dekking van de financieringsbehoefte	37.608
Mutatie financieringsbehoefte	6.075

In de overige reserves is de bestemmingsreserve Beheer fonds oude leidingen meegenomen. De stand per 1 januari 2014 bedroeg € 5,0 miljoen. Per einde boekjaar is de stand € 5,1 miljoen. De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's hebben deze reserve in gemeenschappelijk beheer.

Op basis van een geraamd financieringstekort eind 2014 en de voorgenomen investeringen 2014, was in het Jaarplan 2014 rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe leningen ter hoogte van € 29,9 miljoen. In 2014 zijn twee leningen afgesloten tot een bedrag van in totaal € 20 miljoen. De twee leningen van elk € 10 miljoen zijn tegen een rentepercentage van respectievelijk 2,09 en 1,08 afgesloten, beide met een looptijd van 10 jaar. Tevens zijn in 2014 twee kasgeldleningen afgesloten van elk € 10 miljoen. De eerste kasgeldlening is op 26 mei 2014 afgesloten tegen een rentepercentage van 0,29 en afgelost op 28 juli 2014. De tweede kasgeldlening is op 28 juli 2014 afgesloten tegen een rentepercentage van 0,03 en afgelost op 28 augustus 2014.

De kasgeldlimiet en rentekosten verbonden aan de financieringsfunctie

De voor 2014 vastgestelde kasgeldlimiet van € 16,3 miljoen is niet overschreden. Deze kasgeldlimiet is een belangrijk wettelijk criterium voor het aantrekken van kort vreemd vermogen. Gezien de rentestand is in 2014 zoveel mogelijk gewerkt met kort geld.

In het Jaarplan 2014 is gerekend met het rentepercentage (omslagpercentage) van 3,15. Het definitieve omslagpercentage is 3,04 (zie Bijlage F.).

De renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de beperking weer voor de lange schuldpositie. De wetgever bedoelt hiermee het bedrag aan vreemd vermogen waarover in de toekomst een hogere/lagere rente moet worden betaald dan bestuurlijk wenselijk wordt geacht. De norm voor de waterschappen is een percentage van het begrotingstotaal. Dit percentage is vastgesteld op 30%. Absoluut gezien betekent dit voor 2014 een bedrag van € 21 miljoen. De herfinancieringsbehoefte, de aflossing op bestaande vaste geldleningen bedroeg € 14,7 miljoen. Hiermee bleef het waterschap binnen de norm.

Risicoparaagraaf

Het is van belang de risico's te onderkennen die het waterschap loopt bij het uitoefenen van zijn taken. Op algemene risico's, risico's die zich altijd voor zouden kunnen doen, wordt in het Jaarplan niet ingegaan. In de jaarrapportage wordt alleen ingegaan op de risico's die mogelijkerwijs financiële gevolgen hebben voor de exploitatiebegroting. Bij het opstellen van de Jaarrapportage 2014 heeft actualisatie van de (mogelijke) risico's plaatsgevonden. In bijlage G. is een totaaloverzicht opgenomen van de mogelijke (juridische en financiële) risico's die het waterschap loopt.

Financiële ontwikkelingen

Op Prinsjesdag is het wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen bij de Tweede Kamer ingediend (Kamerstukken 34003). Het achterliggende doel van het wetsvoorstel is, mede onder druk van de Europese Commissie, het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Daarom moeten overheden, die winst behalen met activiteiten die concurreren met de 'markt', vanaf 2016 vennootschapsbelasting gaan betalen. Activiteiten die structureel verliesgevend zijn, leiden niet tot belastingheffing. Tussen dezette uitersten ligt een grijs gebied. Het waterschap als rechtspersoon wordt belastingplichtig voor haar ondernemingsactiviteiten.

In 2015 zal worden onderzocht welke activiteiten binnen het waterschap onder de wet op de vennootschapsbelasting vallen.

G. Verbonden partijen

Bij de waterschappen is al enige tijd een grotere aandacht voor de governance van de verbonden partijen waaraan zij deelnemen. In navolging van een reeds van kracht zijnde wijziging van de verslaggevingsvoorschriften van gemeenten en provincies wordt er momenteel gewerkt aan een wijziging van de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoorden Waterschappen die gaat bepalen dat de waterschappen in hun uitvoeringsinformatie bij de begroting en de jaarverslaggeving meer informatie moeten opnemen in de lijst van verbonden partijen. De voorbereiding hiervan wordt in 2015 ter hand genomen.

De volgende van belang zijnde samenwerkingsverbanden zijn door het waterschap Noorderzijlvest aangegaan

Gemeenschappelijke regeling met Hunze en Aa's

In de reglementen van Noorderzijlvest en die van Hunze en Aa's is bepaald dat het waterschap samenwerkt met een of meer andere waterschappen ten behoeve van een doelmatige uitoefening van grootschalige taakonderdelen en dat daartoe een regeling is aangegaan.

Tussen beide waterschappen is sinds 1 januari 2000 sprake van een samenwerking ten aanzien van een aantal benoemde activiteiten op het terrein van de afvalwaterinzameling, afvalwaterzuivering, ontwateren en verwerking van slib, laboratoriumwerkzaamheden, het sluiten van (dijk)coupoes en de beheerkosten van het fonds oude leidingen. Hiertoe is een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan.

In 2010 is de gemeenschappelijke regeling herzien. Met ingang van 2011 wordt afgerekend op basis van vaste prijs/kwaliteitsafspraken. Eind 2012 is deze afspraak geëvalueerd. De algemene conclusie is dat de nieuwe afspraken hebben bijgedragen aan een betere verstandhouding en ze hebben een werkbare situatie opgeleverd waarin (financiële) verrassingen zijn beperkt.

Het aandeel van het waterschap Noorderzijlvest bedraagt 56%. Het aandeel is gedurende het boekjaar niet gewijzigd.

Op het gebied van de gezamenlijke laboratoriumwerkzaamheden is onderzocht of deze werkzaamheden voor gezamenlijke rekening met meerdere partijen zou kunnen gaan plaatsvinden. In 2015 zal de definitieve uitwerking vorm worden gegeven. In het boekjaar is hiervoor de WaterKwaliteitsCentrum Holding B.V. opgericht.

WaterKwaliteitsCentrum Holding B.V.

Op 17 december 2014 is WKC Holding BV opgericht met als doel om ten behoeve van meerdere partijen waterkundig onderzoek te doen op het gebied van waterkwaliteit en watertechnologie.

Het waterschap Noorderzijlvest is eigenaar van 25% van de aandelen.

Gemeenschappelijke regeling Hefpunt

Per 1 september 2007 is tussen de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's, evenals Wetterskip Fryslân een gemeenschappelijke regeling ingericht die is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen.

Het waterschap Noorderzijlvest draagt voor 26% bij in de exploitatiekosten van Hefpunt. Het aandeel is gedurende het boekjaar niet gewijzigd.

De onderlinge afspraken over de dienstverlening zijn in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd, die per 1 januari 2008 van kracht werd. Eind 2010 is, na evaluatie en aanpassing, de SLA opnieuw bestuurlijk vastgesteld en per 1 januari 2011 van kracht geworden.

In het eerste kwartaal van 2014 is de SLA op het onderdeel voortgang invordering geëvalueerd.

Eén van de doelstellingen die ten grondslag liggen aan de oprichting van deze gemeenschappelijke regeling, betreft het verlagen van de perceptiekosten van de heffing en invordering van de waterschapslasten. Daarnaast is het borgen van de continuïteit en het verbeteren van de kwaliteit een belangrijk uitgangspunt. Dit alles is mogelijk door bundeling van kennis, kwaliteit en kwantiteit van deze drie waterschappen.

Verdere kostenverlaging is mogelijk door schaalvergroting. Door Hefpunt wordt actief ingezet op samenwerking met gemeenten om ook het opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen onder te brengen bij Hefpunt. Binnen het werkgebied van Wetterskip Fryslân is een onderzoek naar mogelijke scenario's tot samenwerking met een aantal gemeenten gaande. Er is ook een dergelijk initiatief binnen de werkgebieden van Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. De inzet op samenwerking wordt in 2015 voortgezet.

Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis

Het Waterschapshuis is opgericht om, vooral op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie, producten te ontwikkelen die voorzien in een brede gezamenlijke behoefte, waarmee samenwerking wordt beoogd tussen waterschappen en andere overheden. Onder regie van het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening voor en naar burgers en bedrijven te verbeteren en om daarin een kostenbesparing op de ICT uitgaven te bewerkstelligen.

De gemeenschappelijke regeling is formeel per 1 juli 2010 in werking getreden. De overgang van alle producten van de stichting naar de GR heeft op 1 januari 2013 plaats gevonden.

Het aandeel in de kosten van het waterschap Noorderzijlvest wordt berekend aan de hand van een kostenverdeelsleutel. Deze is gebaseerd op de belastingopbrengsten, de oppervlakte en de vervuilingseenheden van het waterschap. Het aandeel wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

In 2014 heeft bestuurlijk overleg plaats gevonden over een andere vorm van dienstverlening aan de deelnemers binnen het Waterschapshuis. De uitwerking wordt in het voorjaar van 2015 vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Nederlandse Waterschapsbank N.V.

Hoofddoelstelling van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. De bank streeft niet naar maximale winst, maar naar een bij het karakter van de bank passend optimaal resultaat.

Het waterschap Noorderzijlvest is eigenaar van ruim 2% van de aandelen. Het aandeel is gedurende het boekjaar niet gewijzigd.

N.V. Groninger Monumenten Fonds

De N.V. Groninger Monumenten Fonds is in 2003 door acht partijen opgericht met als doelstelling een wezenlijke bijdrage te zullen leveren aan het in standhouden en beheren van een deel van het cultureel erfgoed in de provincie Groningen. Het waterschap is eigenaar van ruim 9% van de aandelen. Het aandeel is gedurende het boekjaar niet gewijzigd.

Overige samenwerkingsverbanden

Daarnaast zijn nog enkele lichtere samenwerkingsverbanden aangegaan met andere overheden. Een voorbeeld is die voor de aanleg, het beheer, onderhoud en instandhouding van systemen voor de Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA's).

Verder kan genoemd worden de beheerovereenkomst met betrekking tot zuiveringstechnische werken tussen het waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân. Sinds het jaar 2000 zijn afspraken gemaakt over het beheer en de verdeling van kosten. De afspraken zijn in overeenstemming met de systematiek die het waterschap Noorderzijlvest in de Gemeenschappelijke Regeling met Hunze en Aa's is overeengekomen.

Tevens zijn gemeenten, waterschappen en waterbedrijven in Groningen en Noord-Drenthe meer gaan samenwerken in de waterketen. De riolering, waterzuivering en drinkwatervoorziening worden beter op elkaar afgestemd en taken worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. Medio 2011 maakten de partners afspraken over de samenwerking.

H. Bedrijfsvoering

Binnen het waterschap Noorderzijlvest bestaat een grote focus op de bedrijfsvoering, waarbij onder andere aandacht bestaat voor strategische projecten, het uitrollen van projectmatig werken door de gehele organisatie en het sturen op de naar programma's ingedeelde Perspectiefnota en Jaarplan. In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij een aantal bijzondere onderwerpen.

Bezetting en verzuim

Het ziekteverzuim over 2014 bedroeg op organisatieniveau 3,9 procent. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande jaren; in 2013 3,7% en in 2012 3,9%.

De formeel toegestane personeelsformatie bedroeg per 1 januari 2014 277,6 fte. Een jaar eerder op 1 januari 2013 was dat nog 285 fte. Op 1 januari 2014 was de daadwerkelijke bezetting circa 278 fte. Op 31 december was de bezetting gedaald naar 273 fte. De boventallige werknemers zijn hierbij inbegrepen. De daling van de formatiebezetting komt voornamelijk doordat een aantal medewerkers met vervroegd pensioen is gegaan en doordat driejarige contracten van een aantal tijdelijke functies afliepen.

Integriteit

Integriteit is een belangrijk aandachtspunt in de dagelijkse realiteit van ons waterschap. Deze aandacht komt naar voren in de HR gesprekscyclus. Daarnaast kennen wij binnen onze organisatie een vast aanspreekpunt voor het melden van ongewenst gedrag. In onze werkwijze binnen de diverse processen hebben wij controlemechanismen ingebed, waarmee wij integer gedrag kunnen monitoren. Hiermee perken wij het risico op oneigenlijk gebruik van goederen en middelen zo veel mogelijk in. Dit omdat wij te maken hebben met een werkomgeving waarbij autonomie in werk en handelen voorop kan staan.

Rechtmatigheid

Naast de controleverklaring met betrekking tot getrouwheid ontvangt het waterschap vanaf 2009 van de accountant tevens een verklaring met betrekking tot de financiële rechtmatigheid. Aan de voorkant van het inkoop- en aanbestedingsproces wordt veel aandacht besteed aan het rechtmatig handelen.

Daarnaast vindt intern een toetsing plaats op (financieel) rechtmatig handelen en wel aan de hand van een intern controleprogramma. In programma 5 wordt nader gerapporteerd over het verloop in 2014.

I. EMU-saldo

Ter bescherming van de euro is in het "Stabiliteits- en groeipact" (SGP) van de Europese Unie onder andere vastgelegd dat:

- Het EMU-tekort van de overheid van een lidstaat niet meer dan 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Er is sprake van een EMU-tekort als de uitgaven van de overheid in een jaar de inkomsten overstijgen;
- De overheidsschuld niet meer dan 60% van het BBP mag bedragen.

Het gaat om totalen van de gehele overheid; dus ook van de decentrale overheden. De laatst gemaakte afspraken over de beheersing van het Nederlandse EMU-saldo zijn vastgelegd in de Bestuursafspraken 2011-2015 (Hoofdpijnenakkoord) van Rijk en decentrale overheden. Hierbij is tevens vastgelegd dat de nationale overheid in wetgeving afspraken met de decentrale overheden moet vastleggen over de gezamenlijke beheersing van het EMU-saldo.

De Wet Hof is op 1 januari 2014 van kracht geworden. De wet heeft veel aanleiding gegeven tot opmerkingen van met name decentrale overheden. De in Europees verband afgesproken methodiek om de EMU-saldo te meten (transactiestelsel; ESR, Europees Stelsel van Rekeningen) valt ongelukkig uit voor overheden met een baten-lastenstelsel, zoals de Nederlandse lokale overheden. Met een sluitende exploitatierekening kunnen deze organisaties toch een redelijk groot EMU-tekort hebben. Dit laatste geldt zeker voor de waterschappen, omdat zij van jaar-op-jaar een investeringsvolume kennen dat aanzienlijk groter is dan het totaal van de afschrijvingen. Bij de waterschappen wordt het EMU-saldo voornamelijk bepaald door het verschil tussen de investeringsuitgaven en de afschrijvingen van hetzelfde jaar.

Het EMU-saldo wordt in de Wet Hof gezien als sturingsinstrument voor de decentrale overheden. De bijdrage aan het EMU-tekort wordt als verwijtbaar gezien met als consequenties dat er in de wet boetebedingen zijn opgenomen.

Er is sprake van een negatieve bijdrage van een organisatie indien in een jaar meer wordt uitgegeven dan ontvangen. Decentrale overheden, inclusief de waterschappen, worden voor 0,5% medeverantwoordelijk gesteld in 2014 voor het Nederlandse EMU-saldo. Iedere overheidsorganisatie heeft een bepaald EMU-tekort toegewezen (referentiewaarde) gekregen. Voor de waterschappen is macro een bedrag bepaald van € 438 miljoen. Per waterschap is dit vervolgens, op basis van de totale netto kosten, vertaald naar een individuele referentiewaarde. De individuele EMU-referentiewaarde voor de waterschappen – de verdeling van de 0,07% BBP over de individuele waterschappen – wordt door de Unie van Waterschappen berekend. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een waterschap op basis van zijn begrotingstotaal in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Omdat de destijds (2014) gehanteerde referentiewaarde voor Noorderzijlvest ad € 9,9 miljoen gebaseerd was op 0,05% BBP voor de waterschappen, zal de berekening van de referentiewaarde voor Noorderzijlvest obv 0,07% BBP hoger uitkomen. Ons waterschap zit daar voor 2014 ruim onder en voldoet daarmee aan de EMU-norm.

De opbouw van het EMU-saldo is als volgt:

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
1. EMU / exploitatiesaldo	-1.031	-	2.769
2. Invloed van investeringen			
Bruto investeringsuitgaven	-24.882	-26.845	-35.527
Investeringssubsidies en bijdragen	7.523	5.859	7.057
Verkoop van materiële en immateriële activa	-	-	217
Afschrijvingen	15.555	14.575	11.988
	-1.804	-6.411	-16.266
3. Invloed voorzieningen			
Toevoegingen aan de voorzieningen t.l.v. de exploitatie	2.220	-	13
Betalingen rechtstreeks t.l.v. de voorzieningen	-	-	-
Onttrekkingen aan de voorzieningen t.g.v. de exploitatie	-198	-350	-233
Externe vermeerderingen	-	88	-
Externe verminderingen	-129	-	-131
	1.893	-262	-521
4. Invloed reserves			
Betalingen ten laste van reserves	-59	-	-354
Externe vermeerderingen	112	27	167
Onttrekkingen uit reserves	-844	-	-1.129
Dotatie aan reserves	-	-	618
	-791	27	-697
5. Deelnemingen en aandelen			
Boekwinst	-	-	-
Boekverlies	-13	-	-159
	-13	-	-159
Totaal EMU-saldo	-1.746	-6.646	-14.875

In de Jaarrekening bedraagt het EMU-saldo € -1,7 miljoen, in de begroting was € -6,6 miljoen opgenomen. Het verschil, ongeveer € 4,9 miljoen, wordt positief beïnvloed door:

- lagere investeringsuitgaven (€ 2,0 miljoen);
- hogere investeringssubsidies (€ 1,7 miljoen);
- hogere afschrijvingen (€ 1,0 miljoen);
- en verder hogere doteringen (€ 2,0 miljoen) aan de voorzieningen dan geraamd.

Het verschil wordt negatief beïnvloed door:

- hogere onttrekkingen uit de reserves dan geraamd (€ 0,8 miljoen) en
- het negatieve resultaat 2014 (€ 1,0 miljoen).

Op grond van de Wet HOF behoort tot het EMU-saldo van een waterschap ook zijn aandelen in de EMU-saldi van de gemeenschappelijke regelingen waarin wordt deelgenomen. Dat betekent dat in principe in de jaarrekening 2014 in het gerealiseerde EMU-saldo van het waterschap ook aandelen van de gerealiseerde EMU-saldi van gemeenschappelijke regelingen zouden moeten worden opgenomen. Dit is in deze jaarrekening niet meegenomen, omdat de vaststelling van de jaarrekeningen van de twee betreffende gemeenschappelijke regelingen, te weten Hefpunt en het Waterschapshuis, nog niet heeft plaats gevonden.

J. Bezoldiging (top)functionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (de WNT) in werking getreden. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2014: € 230.474. De WNT kent een overgangsrecht voor afspraken die zijn gemaakt vóór inwerkingtreding van de WNT.

Onder de WNT geldt een publicatieverplichting in de jaarrekening evenals een opgave daarvan bij vakminister. In onderstaande tabel worden de bezoldigingen van de onder deze wet vallende (gewezen) topfunctionarissen weergegeven.

Voor waterschappen is als topfunctionaris de secretaris-directeur aangewezen.

Naam	Functie
Brenkman, W.	Secretaris-directeur

Voorts is bepaald dat van deze topfunctionarissen de bezoldiging openbaar moet worden gemaakt, zelfs wanneer, zoals in het geval van Noorderzijlvest, de bezoldiging ruim onder de WNT-norm uitkomt. In de tabel hieronder is de werkelijke bezoldiging gerelateerd aan het pro-rata WNT-normbedrag.

Bezoldiging top-functionarissen (bedragen x € 1.000)

Naam topfunctionaris	Brenkman, W. (1 jan - 31 dec)	
Bezoldigingscomponent	2014	WNT
Bruto beloning	139	187
Kostenvergoeding	1	8
Beloningen betaalbaar op termijn	14	35
Bezoldigingscomponent	154	230

Bezoldiging gewezen top-functionarissen (bedragen x € 1.000)

Naam topfunctionaris	Datum beëindiging werkzaamheden als topfunctionaris	Voortzetting dienstverband na deze datum	Onderbouwing verrichte werkzaamheden voortgezet dienstverband	Loonbetaling na deze datum	Bedrag doorbetaalde bezoldiging
Tomson, A.	18-feb-13	Ja	Ja	Ja	€ 151

Onder de publicatie-eisen van de WNT vallen de gegevens zoals die in onderstaande tabel zijn opgenomen.

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen (bedragen x € 1.000)

Naam	Functie	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Door werkgever betaalde SV-premie's	Betaalbare kostenvergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigingsuitkeringen	Jaar beëindiging	Motivering
Tomson A.	Algemene dienst	1 jan - 31 dec	1 fte	124	12	0	15	0	n.v.t.	Aanstelling
Brenkman W.	Secretaris-directeur	1 jan - 31 dec	1 fte	128	12	0	14	0	n.v.t.	Aanstelling

Van niet-topfunctionarissen met een bezoldiging of ontslagvergoeding boven de norm, is in 2014 geen sprake geweest.

2. Jaarrekening 2014

Verslag verantwoording Financieel Beheer

In dit verslag wordt nader ingegaan op het rekeningresultaat. Tevens wordt een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen tussen de Jaarrapportage en de Najaarsrapportage.

Rekeningresultaat

De Jaarrapportage 2014 sluit met een negatief resultaat van € 1.031.000 na bestemming.

Bij de Najaarsrapportage 2014 werd uitgegaan van een verwacht negatief resultaat van € 138.000.

De mutaties op de primitieve begroting zijn, conform de vermelde onder- en overschrijdingen, opgenomen in een begrotingswijziging. Deze zijn door het algemeen bestuur vastgesteld in haar vergadering van 22 oktober 2014. De primitieve begroting werd hiermee met € 138.000 gewijzigd. De onderbouwing van het nadeel in de Najaarsrapportage is niet opnieuw in de Jaarrekening opgenomen.

Het voordeel ten opzichte van de primitieve begroting kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

Rekeningresultaat 2014 naar kosten- en batensoorten

Jaarrekening 2014 t.o.v. begroting primitief	Voordeel	Nadeel	Resultaat 2014
Lasten			
Kapitaallasten	-	844	-844
Personeelslasten	-	207	-207
Gebruiks- en verbruiksgoederen	-	196	-196
Energiekosten	367	-	367
Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	143	-	143
Onderhoud door derden	-	142	-142
Diensten door derden en bijdragen aan derden	-	1.058	-1.058
Toevoegingen aan voorzieningen	-	2.221	-2.221
Toevoegingen aan reserves	-	111	-97
Aandeel en doorberekende kosten	-	-	-
Afschrijving van boekverliezen	-	13	-13
Onvoorzien	10	-	10
Totaal lasten	520	4.793	-4.259
Baten			
Rentebaten	134	-	134
Dividenden	111	-	97
Baten personeel	627	-	627
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	1.462	-	1.462
Waterschapsbelastingen	121	-	121
Bijdragen van derden	19	-	19
Onttrekkingen aan voorzieningen	-	22	-22
Onttrekkingen aan reserves	708	-	708
Doorberekeningen aan investeringen	82	-	82
Totaal baten	3.265	22	3.228
Totaal van baten en lasten	3.785	4.815	-1.031

Het verschil met de Najaarsrapportage 2014 ad € 0,9 miljoen kan als volgt globaal worden verklaard:

Rekeningresultaat 2014 naar kosten- en batensoorten

Jaarrekening 2014 t.o.v. begroting gewijzigd	Voordeel	Nadeel	Resultaat 2014
Lasten			
Kapitaallasten	20	-	20
Personeelslasten	441	-	441
Gebruiks- en verbruiksgoederen	233	-	233
Energiekosten	89	-	89
Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	165	-	165
Onderhoud door derden	401	-	401
Diensten door derden en bijdragen aan derden	55	-	55
Toevoegingen aan voorzieningen	-	2.221	-2.221
Toevoegingen aan reserves	-	111	-111
Aandeel en doorberekende kosten	0	-	0
Afschrijving van boekverliezen	-	13	-13
Onvoorzien	-	-	-
Totaal lasten	1.404	2.345	-941
Baten			
Rentebaten	134	-	134
Dividenden	111	-	111
Baten personeel	107	-	107
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	-	136	-136
Waterschapsbelastingen	60	-	60
Bijdragen van derden	-	15	-15
Onttrekkingen aan voorzieningen	-	22	-22
Onttrekkingen aan reserves	-	43	-43
Doorberekeningen aan investeringen	-	147	-147
Totaal baten	413	364	49
Totaal van baten en lasten	1.816	2.708	-892

Het resultaat wordt negatief beïnvloed door niet voorziene toevoegingen aan voorzieningen (€ -1,8 miljoen), nagekomen posten voorgaande jaren (€ 1,1 miljoen) en incidentele lasten (€ -0,3 miljoen).

In hoofdstuk 2. "Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage" vindt een nadere analyse van de verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage plaats.

Opbouw van het resultaat 2014

Opbouw van het resultaat 2014 (bedragen x € 1.000)	Watersysteem-beheer	Zuiverings-beheer	Totaal C
Resultaat vóór bestemming	-2.322	486	-1.836
Toevoeging aan algemene reserve	-	-	-
Toevoeging aan bestemmingsreserve	-	-111	-111
Bijdrage uit algemene reserve	-	175	175
Bijdragen uit bestemmingsreserves			
Gemaal de Slokkert	33	-	33
Bijdrage HWBP 2011	669	-	669
Muskusrattenbestrijding	26	-	26
Reserve Beheer oude leidingen	-	13	13
Totaal bijdrage uit bestemmingsreserve	728	13	741
Nog te bestemmen resultaat 2014 (incl. de toevoegingen en onttrekkingen)	-1.594	563	-1.031

Bestemming van het resultaat 2014

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het rekeningresultaat 2014. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 1.031.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Het waterschap heeft twee bestemmingsreserves die op het noodzakelijke prijspeil worden gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserves Baggeren Overdiepte Hoendiep en Gemaal De Slokkert. Rentetoevoegingen aan reserves vinden via de resultaatbestemming (indirect) plaats.

Voorstel bestemming resultaat 2014 (bedragen x € 1.000)	Watersysteem beheer	Zuivering beheer	Totaal
Betreft:			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve baggeren overdiepte Hoendiep	5	-	5
Rentetoevoeging bestemmingsreserve De Slokkert	12	-	12
Algemene reserve (per saldo)	-1.611	563	-1.354
Totaal	-1.594	563	-1.031

Structurele effecten

Bij de analyse van de resultaten van de Jaarrapportage 2014 is gekeken naar mogelijke structurele effecten. Bij het opstellen van de Perspectiefnota 2016 tot en met 2019 wordt rekening gehouden met de uitkomsten van de Jaarrapportage.

Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage

De Jaarrapportage sluit met een negatief resultaat van € 1.031.000. In de Najaarsrapportage werd uitgegaan van een negatief resultaat van € 138.000.

Lasten en -batensoorten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Kapitaallasten	21.523	21.543	20.678	18.138
Personeelslasten	21.063	21.504	20.856	21.520
Gebruiks- en verbruiksgoederen	5.438	5.670	5.241	5.220
Energiekosten	3.257	3.346	3.624	3.061
Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	1.013	1.178	1.156	1.091
Onderhoud door derden	6.672	7.073	6.530	7.482
Diensten door derden en bijdragen aan derden	13.463	13.518	12.405	14.050
Toevoegingen aan voorzieningen	2.220	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	111	-	-	945
Aandeel en doorberekende kosten	-	0	0	-
Afschrijving van boekverliezen	13	-	-	159
Onvoorzien	-	-	10	-
Totaal lasten	74.773	73.832	70.500	71.665
Baten				
Rentebaten	422	288	288	590
Dividenden	111	-	-	167
Baten personeel	740	633	113	469
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	13.267	13.403	11.805	11.711
Waterschapsbelastingen	56.305	56.245	56.184	55.868
Bijdragen van derden	271	286	252	737
Onttrekkingen aan voorzieningen	328	350	350	534
Onttrekkingen aan reserves	916	959	208	1.642
Doorberekeningen aan investeringen	1.382	1.529	1.300	2.775
Totaal baten	73.742	73.693	70.500	74.492
Saldo van baten en lasten	-1.031	-139	-	2.827

In de kolom Begroting 2014 na begrotingswijziging staan de begrotingscijfers inclusief de wijzigingen uit de Najaarsrapportage 2014. Deze wijzigingen zijn tot stand gekomen na analyse per programma. De Najaarsrapportage is in de vergadering van het algemeen bestuur op 22 oktober 2014 vastgesteld.

Onderstaand wordt op kosten- en opbrengstsoort een nadere analyse gegeven. In de analyse worden enkele kosten- c.q. opbrengstsoorten samengevoegd.

Lasten

Kapitaallasten (V € 20.000)

Rentebaten (V € 134.000)

Kapitaallasten en rentebaten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Rente	5.967	6.065	6.103	6.150
Afschrijving van activa	15.555	15.478	14.575	11.988
Totaal lasten	21.523	21.543	20.678	18.138
Baten				
Rentebaten	422	288	288	590
Totaal baten	422	288	288	590
Saldo baten en lasten	21.101	21.255	20.390	17.548

a. Rentelasten (V € 98.000)

Dit betreft de aan de activa toegerekende omslagrente. Deze bestaat grotendeels uit externe rente (ca. € 5,5 miljoen) en heeft betrekking op aangegane langlopende geldleningen alsmede rente van in rekening-courant opgenomen gelden. Het restbedrag (€ 0,4 miljoen) heeft betrekking op interne rente, zijnde de berekende rente over de eigen financieringsmiddelen.

De rentelasten over 2014 wijken in gunstige zin 1,6% af ten opzichte van de najaarsrapportage. In de najaarsrapportage waren deze lasten al iets naar beneden bijgesteld. In de begroting is, op basis van de in het verleden afgesloten geldleningen en gebruik makend van de eigen financieringsmiddelen, het rentepercentage (omslagpercentage) voor reeds gedane investeringen berekend op 3,15. Het werkelijke percentage komt uit op 3,04. Verder is er een klein voordeel gerealiseerd door het afsluiten van twee leningen tegen een rentepercentage van respectievelijk 2,09 en 1,08 (in de begroting was gerekend met 2,5%).

b. Afschrijving van activa (N € 77.000)

De afschrijvingslasten wijken met een gering nadeel af van de raming bij de najaarsrapportage. Dit wordt veroorzaakt door een boekverlies op geamoveerde activa.

c. Rentebaten (V € 134.000)

Dit betreft hoofdzakelijk interne rente, namelijk de berekende bespaarde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen (€ 422.000). De rente over het eigen vermogen wordt niet toegevoegd aan de reserves.

Personeelslasten (V € 441.000)

Personeelsbaten (V € 107.000)

Personeelslasten en -baten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Salariskosten en sociale lasten	19.078	19.050	18.801	18.848
Personeel van derden	813	845	275	1.422
Overige personeelslasten	1.172	1.610	1.781	1.250
Totaal lasten	21.063	21.504	20.856	21.520
Baten				
Baten personeel	740	633	113	469
Totaal baten	740	633	113	469
Saldo baten en lasten	20.323	20.871	20.743	21.050

Zowel in het Jaarplan als in de Jaarrekening worden in de personeelslasten tevens de baten meegenomen die verband houden met salarissen en sociale lasten.

a. Salarissen en sociale lasten

Deze post bestaat de salariskosten en sociale lasten van het personeel in loondienst alsmede de uitkeringen aan voormalig personeel en bestuur. Deze post is ruim € 0,1 miljoen hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de salariskosten van trainees en stagiaires. Deze zijn in de jaarrekening onder deze post zijn meegenomen.

b. Personeel van derden

Deze post heeft betrekking op vervanging wegens langdurig zieken en zwangeren, inhuur van derden op vacatureruimte en inhuur van derden wegens extra werkzaamheden.

De post laat een onderschrijding zien van € 32.000. Dit wordt veroorzaakt door meer inzet van extern personeel dan gepland (nadeel € 28.000) en minder inzet wegens vervanging voor langdurig zieken en/of zwangeren (voordeel € 60.000).

c. Overige personeelslasten

Ten opzichte van de najaarsrapportage laat deze post een voordeel zien van ruim € 0,4 miljoen.

Deze post heeft betrekking op de pensioenuitkeringen voormalig bestuur (voordeel € 35.000), wachtgelduitkeringen en uitkeringen werkloosheidswet voormalig personeel (voordeel € 125.000).

Tevens worden hier de kosten van dienstreizen (voordeel € 80.000) en de mutatie op de verlofuren per ultimo boekjaar (voordeel € 220.000) verantwoord. De kosten inzake vacatures, werkkleding, en representatie laten een tekort zien (€ -60.000).

d. Personeelsbaten

De baten hebben met name betrekking op opbrengsten als gevolg van uitgeleend personeel in 2014. De baten vallen ter opzichte van de najaarsrapportage gunstiger uit (ruim € 100.000).

e. Per saldo

In het Jaarplan 2014 is uitgegaan van een personeelsformatie per 1 januari 2014 van 277,6 fte. Op 31 december 2014 bedroeg de werkelijke bezetting circa 273 fte. Dit is inclusief de boventallige medewerkers. Ten opzichte van de toegestane formatie is de bezetting eind 2014 circa 98,5%.

Per saldo laten de personeelslasten ten opzichte van de najaarsrapportage een voordeel zien van ruim € 548.000. Ten opzichte van de primitieve begroting is het verschil per saldo € 420.000 (voordeel).

Gebruiks- en verbruiksgoederen (V € 233.000)

Gebruiks- en verbruiksgoederen (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Gebruiks- en verbruiksgoederen	5.438	5.670	5.241	5.220
Totaal lasten	5.438	5.670	5.241	5.220

In de najaarsrapportage zijn de lasten van de gebruiks- en verbruiksgoederen per saldo naar boven bijgesteld met ruim € 0,4 miljoen. De post voor chemicaliën is met € 0,1 miljoen opgehoogd en de post aankoop onderhoudsmateriaal is met € 0,3 miljoen opgehoogd.

Einde boekjaar wordt een voordeel ten opzichte van de begroting na wijziging zichtbaar van ruim € 0,2 miljoen. Dit vindt zijn oorzaak in een besparing op de aanschaf van kaartmateriaal (€ 0,1 miljoen), op de aanschaf computerprogrammatuur (€ 50.000) en op kleine aanschaffingen op onderhoudsdiensten tractie (€ 50.000), De post chemicaliën kwam nagenoeg uit op het in het najaar bijgestelde budget van € 2,4 miljoen.

Energiekosten (V € 89.000)

Energie en water (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Energie en water	3.257	3.346	3.624	3.061
Totaal lasten	3.257	3.346	3.624	3.061

Door slim in te kopen (samen met andere waterschappen) worden de kosten van energie op een stabiel peil gehouden. Bij de najaarsrapportage zijn de energiekosten naar beneden bijgesteld met € 0,3 miljoen. Per ultimo boekjaar is het voordeel ten opzichte van de begroting nagenoeg € 0,1 miljoen. Dit voordeel laat zich zien op de zuiveringsinstallaties.

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen (V € 165.000)

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belasting (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Huren, pachten en rechten	554	698	688	624
Verzekeringen	263	296	287	295
Belastingen	196	183	180	171
Totaal lasten	1.013	1.178	1.156	1.091

Het voordeel op deze kostenpost heeft enerzijds betrekking op een besparing op huur- en leasekosten (€ 77.000) en huur overig, zoals pompen (€ 91.000). Anderzijds is de huur voor kantoorapparatuur gestegen (€ 24.000). De besparing op verzekeringspremies heeft betrekking op de bouw- en montageverzekering.

Onderhoud door derden (V € 401.000)

Onderhoud door derden (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Onderhoud door derden	6.672	7.073	6.530	7.482
Totaal lasten	6.672	7.073	6.530	7.482

In de najaarsrapportage is de post onderhoud door derden opgehoogd met ruim € 0,5 miljoen. De volgende kostenposten zijn naar boven bijgesteld: onderhoud waterlopen (€ 1,0 miljoen), beheer en bediening poldergemalen (€ 0,1 miljoen), onderhoud boezemgemaal De Waterwolf (€ 0,1 miljoen), onderhoud zuiveringsbeheer, waaronder de WKK-installatie (€ 0,3 miljoen). Aan de andere kant zijn er een aantal budgetten naar beneden bijgesteld (per saldo € 0,1 miljoen).

Einde boekjaar wordt een voordeel van € 0,4 miljoen zichtbaar ten opzichte van de begroting na wijziging. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een besparing op de ondersteunende dienst informatisering en automatisering (€ 360.000), centrale huisvesting (€ 20.000) en overige posten (€ 20.000).

Overige diensten door derden/bijdragen aan derden (V € 55.000)

Diensten en bijdragen derden (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Overige diensten door derden/bijdragen aan derden	13.463	13.518	12.405	14.050
Totaal lasten	13.463	13.518	12.405	14.050

In de najaarsrapportage is de post overige diensten door derden / bijdragen aan derden opgehoogd met € 1,1 miljoen. De volgende kostenposten zijn naar boven bijgesteld: bijdragen aan derden (€ 0,1 miljoen), verwerking van aangevoerd slib (€ 0,1 miljoen), slibverwerking door derden (€ 0,5 miljoen), exploitatiekosten Hefpunt (€ 0,1 miljoen), laboratoriumkosten (€ 0,1 miljoen) en overige diensten door derden (€ 0,1 miljoen). Daarnaast leidde een schadepost tot een bijstelling € 0,1 miljoen).

Einde boekjaar wordt per saldo een klein voordeel van € 55.000 zichtbaar ten opzichte van de begroting na wijziging.

Toevoegingen aan voorzieningen (N € 2.220.000)

Toevoegingen aan voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Toevoeging pensioen- en wachtgelden bestuur	443	-	-	147
Toevoeging voorziening personeel	15	-	-	13
Toevoeging voorziening W.W.-rechten voormalig personeel	152	-	-	-
Toevoeging voorziening uitkering jubileum huidige personeel 25 en 40 jaar	360	-	-	-
Toevoeging voorziening arrest Natuur	1.250	-	-	-
Totaal lasten	2.220	-	-	160

De toevoeging aan de voorziening pensioen- en wachtgelden heeft betrekking op het dagelijks bestuur en bestaat uit de volgende componenten: rentetoevoeging (€ 87.000) en een dotatie (€ 355.000) om de voorziening opnieuw het gewenste niveau te brengen.

De toevoeging aan de voorziening personeel heeft betrekking op een rentetoevoeging.

De toevoeging aan de voorziening W.W.-rechten voormalig personeels brengt deze voorziening op het gewenste niveau.

De toevoeging aan de voorziening uitkering jubileum huidig personeel 25 en 40 jaar brengt deze voorziening op het gewenste niveau.

De toevoeging van de voorziening arrest Natuur brengt deze voorziening op het gewenste niveau.

Toevoegingen aan reserves (N € 111.000)

Toevoegingen aan reserves (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Toevoeging Algemene Reserve zuiveren	-	-	-	618
Toevoeging Algemene Reserve watersystemen	-	-	-	-
Toevoeging Bestemmingsreserve Beheer oude leidingen	111	-	-	167
Totaal lasten	111	-	-	785

De toevoeging aan de reserve beheer oude leidingen heeft betrekking op uitgekeerd dividend en de teruggave van dividendbelasting.

Afschrijving van boekverliezen en onvoorzien (N € 13.000)

Afschrijving van boekverliezen en onvoorzien (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Afschrijving van boekverliezen	13	-	-	159
Onvoorzien	-	-	10	0
Totaal lasten	13	-	10	159

De post afschrijving van boekverliezen betreft de waardevermindering per ultimo boekjaar van één van de twee beleggingen, waarin de gelden van het Fonds oude leidingen (grotendeels) zijn ondergebracht.

Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2014 niet plaatsgevonden.

Baten

Rentebaten (V € 134.000)

Dit resultaat is toegelicht bij de post kapitaallasten.

Dividenden (V € 111.000)

Dividenden (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Baten				
Dividenden	111	-	-	167
Totaal baten	111	-	-	167

Dit betreft de dividenduitkering en teruggave van de dividendbelasting van de beleggingsmaatschappij waarin de gelden van het Fonds oude leidingen (deels) zijn ondergebracht.

Baten personeel (V € 107.000)

Deze post wordt toegelicht bij de post personeelslasten.

Opbrengst werken voor derden en eigendommen (N € 136.000)

Werken voor derden en eigendommen (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Baten				
Opbrengst werken voor derden	13.220	13.330	11.732	11.650
Opbrengst eigendommen	47	74	73	61
Totaal baten	13.267	13.403	11.805	11.711

In de najaarsrapportage was dit budget opgehoogd met € 1,6 miljoen als gevolg van een verwachte stijging van de baten voor de exploitatiekosten van de NAM-gemalen en Cleveringsluizen (€ 0,4 miljoen), bijdragen van derden in gemeenschappelijke regelingen (€ 0,5 miljoen), per as aangevoegd slib (€ 0,1 miljoen) en teruggaaf van BTW (€ 0,6 miljoen).

De opbrengst werken voor derden en opbrengst eigendommen komen uiteindelijk € 0,1 miljoen lager uit ten opzichte van de najaarsrapportage. Enerzijds blijven de baten inzake NAM-gemalen en Cleveringsluizen achter bij de raming (€ 0,2 miljoen). Anderzijds zijn de opbrengsten voor de verwerking van slib € 50.000 hoger en is in de teruggaaf BTW € 50.000 hoger.

Waterschapsbelastingen (V €60.000)

Waterschapsbelasting (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Verschil met gew. begroting
Categorie				
Omslag gebouwd - buitendijks	92	88	62	4
Omslag gebouwd - binnendijks	17.423	17.596	17.537	-173
Omslag ongebouwd - buitendijks	7	7	7	0
Omslag ongebouwd - binnendijks	5.231	5.234	5.219	-2
Omslag ongebouwd - wegen	555	555	555	0
Omslag natuur	62	63	61	-1
Ingezetenenomslag	7.663	7.588	7.650	75
Verontreinigingsheffing woningen	204	207	207	-3
Verontreinigingsheffing bedrijven	202	250	134	-48
Zuiveringsheffing woningen	20.016	19.692	19.857	324
Zuiveringsheffing bedrijven	4.850	4.966	4.896	-116
Totale belastingopbrengst	56.305	56.245	56.184	60

Waterschapsbelasting verdeeld naar kostendragers (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na begr.wijz.	Primitieve begroting 2014	Verschil met gew. begroting
Watersysteembeheer				
Omslagen en verontreinigingsheffing	32.059	32.273	31.950	-214
Kwijtscheldingen	-625	-685	-518	61
Invorderingsrente / Vervolgingskosten	5	0	0	5
Totaal Watersysteembeheer	31.440	31.587	31.432	-148
Zuiveringsbeheer				
Omslagen en verontreinigingsheffing	26.259	26.196	26.085	63
Kwijtscheldingen	-1.394	-1.538	-1.332	144
Totaal Zuiveringsbeheer	24.865	24.658	24.753	208
Totaal opbrengsten waterschapsbelasting	56.305	56.245	56.184	60

Verschil waterschapsbelasting t.o.v. aangepaste begroting verdeeld naar 2014 en voorgaande jaren (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	2013 en voorgaande jaren	Totaal
Baten			
Omslag gebouwd - buitendijks	-1	4	3
Omslag gebouwd - binnendijks	-34	-138	-172
Omslag ongebouwd - buitendijks	-	-	-
Omslag ongebouwd - binnendijks	16	-19	-3
Omslag ongebouwd - wegen	-	-	-
Omslag natuur	-1	-	-1
Ingezetenenomslag	12	-4	8
Verontreinigingsheffing woningen	-2	-	-2
Verontreinigingsheffing bedrijven	-42	-5	-47
Zuiveringsheffing woningen	149	31	180
Zuiveringsheffing bedrijven	20	-136	-116
Totale baten	117	-267	-150
Kwijtscheldingen / afkoop incassosico	210	-	
Totaal verschil t.o.v. begroting	327	-267	60

In bovenstaande tabellen is de toevoeging aan de voorziening arrest natuur, ter hoogte van € 1,3 miljoen, niet meegenomen.

Bij de najaarsrapportage zijn de belastingopbrengsten per saldo naar boven bijgesteld met € 60.000. Ten opzichte van de najaarsrapportage laat het resultaat uiteindelijk nog eens een voordeel zien van € 60.000.

Per ultimo boekjaar wordt de voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren opnieuw vastgesteld. Dit heeft geleid tot een dotatie van € 368.000. Er is een bedrag van € 203.000 ten laste gebracht van de opbrengst zuiveringsheffing en € 165.000 ten laste van omslag gebouwd en ongebouwd.

Bij de begroting 2014 was het bedrag voor kwijtschelding geraamd op € 1,8 miljoen. In het najaar was de verwachting dat dit bedrag zou stijgen naar € 2,1 miljoen. Uiteindelijk is voor een bedrag van ruim € 2,0 miljoen kwijtgescholden. Dit is € 0,2 miljoen hoger dan voorgaand jaar (2012: 1,6 miljoen; 2011: € 1,6 miljoen; 2010: € 1,6 miljoen; 2009 € 1,6 miljoen).

In 2014 is voor een bedrag van € 0,4 miljoen oninbaar geboekt (2013: € 0,3 miljoen). De post oninbaar loopt via een voorziening op de balans. De benodigde stand per ultimo 2014 bedraagt € 0,4 miljoen.

Bijdragen van derden (N € 15.000)

Bijdragen van derden (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Baten				
Bijdragen van derden	271	286	252	737
Totaal baten	271	286	252	737

In de najaarsrapportage was dit budget enigszins opgehoogd in verband met uitgekeerde schades door de verzekeringsmaatschappij. De baten komen uiteindelijk nagenoeg op het niveau van de najaarsrapportage uit.

Onttrekkingen aan voorzieningen (N € 22.000)

Onttrekkingen aan voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Verschil
Baten			
<u>Bestuur</u>			
Uitkeringen pensioen / wachtgeld	95	350	-255
Vrijval agv actuariële berekening ultimo boekjaar	-	-	-
<u>Personeel</u>			
Onttrekkingen salarissen 2014	205	-	-
Vrijval agv actuariële berekening ultimo boekjaar	28	-	233
Totaal baten	328	350	-22

De voorzieningen hebben betrekking op het voormalig en huidig bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers en personeel. In 2014 is € 95.000 betaald aan pensioenen en er is € 205.000 onttrokken voor salarissenkosten personeel. Actuariële herberekening per ultimo boekjaar leidt voor de voorziening personeel tot een vrijval van € 28.000.

Onttrekkingen aan reserves (N € 43.000)

Onttrekkingen aan reserves (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Verschil
Baten			
Onttrekkingen Algemene reserve			
Watersysteembeheer	-	-	-
Zuiveringsbeheer	175	175	-
Totaal onttrekkingen Algemene reserve	175	175	-
Onttrekkingen bestemmingsreserves Watersysteembeheer			
Projecten integraal waterbeheer	-	-	-
Waterberging Electraboezem	-	-	-
Baggeren overdiepte Hoendiep	-	-	-
Gemaal De Slokkert	33	33	-
Gemaal De Liew/Eemshaven	-	-	-
FES-gelden waterbodemsanering	-	-	-
Onderhoud kunstwerken	-	-	-
Bijdrage HWBP 2011	669	669	0
Muskusrattenbestrijding	26	50	-24
Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	-	32	-
Totaal onttrekkingen bestemmingsreserves Watersysteembeheer	728	784	-56
Onttrekkingen bestemmingsreserves Zuiveringsbeheer			
Onderhoud kunstwerken	-	-	-
Beheer oude leidingen	13	-	13
Totaal onttrekkingen bestemmingsreserves Zuiveringsbeheer	13	-	13
Totaal baten	916	959	-43

Een nadere toelichting op de onttrekkingen aan de reserves:

a. Algemene reserves

Ter voorkoming van sterke tariefschommelingen is, conform Jaarplan 2014, aan de algemene reserve zuiveringsbeheer € 175.000 onttrokken.

b. Projecten integraal waterbeheer

Op deze reserve hebben zich in 2014 geen onttrekkingen voorgedaan.

c. Waterberging Electraboezem

Op deze reserve hebben zich in 2014 geen onttrekkingen voorgedaan.

d. Baggeren overdiepte Hoendiep

Op deze reserve hebben zich in 2014 geen onttrekkingen voorgedaan.

e. Gemaal De Slokkert

Voor het gemaal De Slokkert wordt jaarlijks, conform begroting, een bedrag van € 33.000 aangewend voor de exploitatiekosten van dit gemaal.

f. Gemaal De Liew/Eemshaven

Op deze reserve hebben zich in 2014 geen onttrekkingen voorgedaan.

g. FES-gelden waterbodemsanering

Op deze reserve hebben zich in 2014 geen onttrekkingen voorgedaan.

h. Onderhoud kunstwerken watersysteembeheer

Op deze reserve hebben zich in 2014 geen onttrekkingen voorgedaan.

i. Bijdrage Hoogwaterbeschermingsplan HWBP 2011

Conform besluitvorming (najaarsrapportage) is deze reserve voor een bedrag van € 669.000 aangewend voor de (extra) afschrijving van de HWBP-bijdrage 2011. Deze bijdrage werd aanvankelijk in 35 jaar afgeschreven.

j. Muskusrattenbestrijding

Conform besluitvorming (najaarsrapportage) zou voor deze reserve een bedrag van € 50.000 worden aangewend. Dit in verband met een inhaalactie door gerichte piekbestrijding tijdens de speurperiode. Uiteindelijk is € 26.000 onttrokken.

k. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Conform besluitvorming in 2010 wordt deze reserve tot een bedrag van € 32.000 aangewend voor de jaarlijkse kosten voor het (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijl. Hiervan is in 2014 geen gebruik gemaakt, omdat het exploitatiebudget voor baggerwerkzaamheden in 2014 voldoende ruimte bood om de gemaakte kosten voor het (onderhouds)baggeren Noordpolderzijl te verantwoorden.

l. Onderhoud kunstwerken zuiveringsbeheer

Op deze reserve hebben zich in 2014 geen onttrekkingen voorgedaan.

m. Beheer oude leidingen

Wegens afschrijving van een boekverlies op een van de beleggingen is een bedrag van € 13.000 onttrokken aan deze reserve.

Doorberekeningen aan investeringen (N € 147.000)

Doorberekeningen aan investeringen (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Baten				
Doorberekeningen aan investeringen	1.382	1.529	1.300	2.775
Totaal baten	1.382	1.529	1.300	2.775

De doorberekening aan investeringen heeft betrekking op:

- verzekeringspremies ten behoeve van projecten (€ 55.000);
- doorberekening van de uren die besteed zijn aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen (€ 874.000). Dit is ruim € 80.000 hoger dan begroot als gevolg van meer inzet op technische projecten dan verwacht);
- doorberekening van de rente aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. De toegerekende rente bedraagt € 453.000. Dit is ca. € 200.000 lager dan geraamd, o.a. als gevolg van het rente-omslagpercentage dat daalde van 3,1 naar 3,0. Deze rente is verdisconteerd onder de rentelasten.

In het door het algemeen bestuur in 2008 vastgestelde besluit 'Beleidsregels waardering en afschrijving van vaste activa 2009', als verdere uitwerking en detaillering van artikel 13 van de nieuwe Verordening ex artikel 108 van de Waterschapswet, zijn de beleidsregels vastgelegd. Verder wordt verwezen naar het besluit van het algemeen bestuur van 6 maart 2013, waarin de rekening-courantrente is gewijzigd in omslagrente.

2.1 De exploitatierekening naar programma's

De exploitatierekening naar programma's bevat de gerealiseerde netto kosten van de programma's.

Het totaaloverzicht van de programma's ziet er als volgt uit:

in € 1.000	LASTEN							BATEN			SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toevoeg. Res. & Voorz.	Afschr. boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten	Waterschaps- belasting	Ovengende	Totaal baten	
Jaarrapportage 2014	21.523	20.323	29.843	2.332	13	-	74.033	56.305	16.697	73.002	1.031
Jaarplan 2014 na wijz.	21.543	20.871	30.785	-	-	-	73.199	56.245	16.815	73.060	139
Jaarplan 2014	20.678	20.743	28.955	-	-	10	70.387	56.184	14.203	70.387	-
Jaarrapportage 2013	18.138	21.050	30.904	945	159	-	71.196	55.668	18.155	74.023	-2.827

in € 1.000	INVESTERINGEN			
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res.	Netto
Jaarrapportage 2014	24.881	7.523	498	16.860
Jaarplan 2014 na wijz.	27.442	5.859	-	21.583
Jaarplan 2014	26.825	5.859	-	20.966
Jaarrapportage 2013	35.527	7.057	-	28.471

Kostensoorten per programma (bedragen x € 1.000)	LASTEN							BATEN	SALDO LASTEN
	Kapitaal- lasten	Personeels- lasten	Goederen & diensten	Toevoeg. Res. & Voorz.	Afschr. boek- verliezen	Onvoorzien	Totaal lasten		
P1 - Waterveiligheid en rampenbestrijding	2.400	2.621	1.036	-	-	-	6.057	393	5.664
P2 - Voldoende en gezond water	5.857	5.324	6.308	-	-	-	17.489	1.516	15.973
P3 - Gezuiverd water	10.481	3.055	14.415	-	-	-	27.952	12.484	15.468
P4 - Water en maatschappij	1.558	2.736	1.517	970	-	-	6.781	680	6.101
P5 - Bedrijfsvoering	1.227	6.586	6.566	-	13	-	14.392	709	13.683
Belastingopbrengsten				1.250			1.250	56.305	-55.055
Resultaat vóór bestemming	21.523	20.323	29.843	2.220	13	-	73.921	72.086	1.835
Toevoegingen aan bestemmingsreserves				111			111		111
Toevoegingen aan algemene reserves				-			-		-
Bijdragen uit bestemmingsreserves								741	-741
Bijdragen uit algemene reserves								175	-175
Mutatie op reserves				111			111	-916	-819
Nog te bestemmen resultaat	21.523	20.323	29.843	2.332	13	-	74.033	73.002	1.031

In het Jaarverslag onder hoofdstuk 1.1 Programmaverantwoording wordt een toelichting gegeven op bovenstaande cijfers. Aanvullend worden in hoofdstuk 2 onder 'Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage' de verschillen op de onderscheiden lasten en baten nader uitgewerkt.

2.2 De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting

De exploitatierekening naar kostendragers geeft per kostensoort de gerealiseerde netto-kosten en opbrengsten weer. Per 1 januari 2009 vereiste de stelselwijziging (als gevolg van de nieuwe Waterschapswet) een aangepaste interne kostentoerekening systematiek. Als uitgangspunt is de in 2003 bestuurlijk vastgestelde notitie ter financiering per beleidsveld gehanteerd. Daarbij heeft een conversie naar de programma's plaatsgevonden. Verder is uitgegaan van het landelijke rekenmodel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen. Nadere bepalingen met betrekking tot de kostentoerekening zijn beschreven in het document 'Beleidsregels kostentoerekening 2009'.

Rekening 2014 Watersysteembeheer

WATERSYSTEEMBEHEER Exploitatierekening 2014 (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014
Netto kosten	33.915	32.769	31.618
Bedrag voor onvoorzien	-	-	5
Algemene opbrengsten (dividend, rente)	-153	-158	-158
Totaal netto lasten	33.762	32.610	31.465
Belastingopbrengsten	32.059	32.273	31.950
Kwijtscheldingen	-625	-685	-518
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	5	-	-
Netto belastingopbrengst	31.440	31.587	31.432
Resultaat vóór bestemming	-2.322	-1.023	-33
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-	-	-
Toevoeging aan algemene reserves	-	-	-
Bijdrage uit bestemmingsreserves	728	784	33
Bijdrage uit algemene reserves	-	-	-
Nog te bestemmen resultaat	-1.594	-239	-0

De taak Watersysteembeheer sluit met een negatief saldo van € 1.900.000 tegen een verwacht nadelig resultaat bij de najaarsrapportage van € 239.000. Het verschil van € 1.661.000 is op hoofdlijnen als volgt te specificeren:

Totaal netto lasten (N 1.145.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het nadeel op de totale netto lasten € 1.145.000.

- **Programma 1. Waterveiligheid en rampenbestrijding**
Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma op totaalniveau een nadeel zien van € 123.000. Er is sprake van een lagere bate voor geactiveerde lasten (€ 90.000). Verder zijn de kosten voor goederen en diensten iets hoger uitgevallen (€ 23.000) evenals de kapitaallasten (€ 10.000). Dit programma wordt voor 99,6% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.
- **Programma 2. Voldoende en gezond water**
Ten opzichte van de najaarsrapportage is het saldo op dit programma nagenoeg nihil (nadeel € 24.000). Enerzijds zijn de kosten voor goederen en diensten hoger € 0,3 miljoen). Anderzijds zijn de opbrengsten voor diensten voor derden hoger (€ 0,2 miljoen) alsmede die van de geactiveerde lasten (ca. € 0,1 miljoen). Dit programma wordt voor 100% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.
- **Programma 4. Water en maatschappij**
Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma op een nadeel zien van € 208.000. Dit nadeel wordt enerzijds veroorzaakt door toevoeging aan voorzieningen ter hoogte van € 0,5 miljoen. Anderzijds zijn de kosten voor goederen en diensten lager (€ 0,1 miljoen), alsmede op de doorberekende personeelskosten € 0,2 miljoen. Dit programma wordt voor 63,3% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.
- **Programma 5 Bedrijfsvoering**
Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma een nadeel zien van € 795.000. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een dotatie aan de voorziening arrest natuur (€ 1.250.000). Anderzijds is er een voordeel op goederen en diensten (€ 0,2 miljoen), een voordeel op personeelskosten van (€ 0,2 miljoen) en meer opbrengsten dan geraamd (ca. € 55.000). Dit programma wordt voor 52% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.

Belastingopbrengsten / kwijtschelding (N 208.000) / (V € 60.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het saldo op de belastinginkomsten € 147.000 negatief. Een analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is in hoofdstuk 1.2, paragraaf D.

Resultaat nog te bestemmen (N € 1.354.000)

Het uiteindelijke resultaat bedraagt € 1.593.000 negatief in plaats van € 239.000 negatief.

Er is rekening gehouden met een onttrekking van € 669.000 uit de bestemmingsreserve Bijdrage

Hoogwaterbeschermingsplan 2011, € 33.000 uit de bestemmingsreserve Gemaal De Slokkert voor exploitatiekosten en € 26.000 uit de bestemmingsreserve Muskusrattenbestrijding van € 26.000.

In de najaarsrapportage was rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve Muskusrattenbestrijding van € 50.000 (er was slechts € 26.000 benodigd). Tevens was in de najaarsrapportage rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve Onderhoudsbaggeren stedelijk gebied van € 32.000 voor het baggeren van de haven en sluis van Noordpolderzijl. Deze onttrekking heeft niet plaatsgevonden. De kosten voor 2014 zijn op het exploitatiebudget voor baggerwerkzaamheden verantwoord.

In hoofdstuk 2 onder Rekeningresultaat wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2014. Tevens is voor de kostendrager Watersysteembeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2014.

Rekening 2014 Zuiveringsbeheer

ZUIVERINGSBEHEER Exploitatierekening 2014 (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014
Netto kosten	24.657	24.862	25.052
Bedrag voor onvoorzien	-	-	5
Algemene opbrengsten (dividend, rente)	-277	-129	-129
Totaal netto lasten	24.379	24.733	24.928
Belastingopbrengsten	26.259	26.196	26.085
Kwijtscheldingen	-1.394	-1.538	-1.332
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-	-	-
Netto belastingopbrengst	24.865	24.658	24.753
Resultaat vóór bestemming	486	-75	-175
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-111	-	-
Toevoeging aan algemene reserves	-	-	-
Bijdrage uit bestemmingsreserves	13	-	-
Bijdrage uit algemene reserves	175	175	175
Nog te bestemmen resultaat	563	100	-

De taak Zuiveringsbeheer sluit met een positief saldo van € 563.000 tegen een verwacht positief resultaat bij de najaarsrapportage van € 100.000. Het verschil van € 463.000 is op hoofdlijnen als volgt te specificeren:

Totaal netto lasten (V € 354.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het voordeel op de totale netto lasten € 354.000.

- *Programma 1. Waterveiligheid en rampenbestrijding*
- Ten opzichte van de najaarsrapportage is het resultaat op dit programma nagenoeg nihil (voordeel € 31.000). Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de post goederen en diensten. Dit programma wordt voor 0,4% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer.
- *Programma 3. Gezuiverd afvalwater*
Ten opzichte van de Najaarsrapportage is dit programma op totaalniveau met € 281.000 binnen de raming gebleven. Dit heeft te maken met minder kapitaallasten (€ 46.000), minder uitgaven goederen en diensten (€ 156.000) en hogere opbrengsten en bijdragen van derden (€ 46.000) en een een hogere doorberekening geactiveerde lasten (€ 33.000). Dit programma wordt voor 100% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer.
- *Programma 4. Water en maatschappij*
Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma op totaalniveau een nadeel zien van € 287.000. Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door mutaties op voorzieningen ter hoogte van € 0,5 miljoen. Het voordeel op goederen en diensten bedraagt € 0,1 miljoen en op doorberekende personeelskosten € 0,2 miljoen. Dit programma wordt voor 36,7% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer.
- *Programma 5 Bedrijfsvoering*
Ten opzichte van de Najaarsrapportage laat dit programma een voordeel zien van € 379.000. Dit wordt veroorzaakt door een nadeel op kapitaallasten (€ 32.000), een voordeel op goederen en diensten (€ 123.000), een voordeel op doorberekende personeelskosten (€ 85.000), dividenduitkeringen (€ 111.000) en overige opbrengsten (€ 28.000). Dit programma wordt voor 48% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer.

Belastingopbrengsten / kwijtschelding (V € 63.000) / (V € 144.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het saldo op de belastinginkomsten € 207.000 positief. Een analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is in hoofdstuk 1.2, paragraaf D.

Resultaat nog te bestemmen (V € 463.000)

Het uiteindelijke resultaat bedraagt € 563.000 positief in plaats van € 100.000 positief.

Er is rekening gehouden met een toevoeging van € 111.000 aan de bestemmingsreserve Fonds oude leidingen voor uitgekeerd dividend en teruggave van dividendbelasting. Daarnaast is rekening gehouden met een onttrekking van € 13.000 uit deze bestemmingsreserve voor de afschrijving van een boekverlies op één van de beleggingen. Tevens is rekening gehouden met een onttrekking aan de Algemene reserve van € 175.000 om sterke tariefschommelingen in 2014 te voorkomen, zoals opgenomen in het jaarplan.

In Hoofdstuk 2 onder Rekeningresultaat wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2014. Tevens is voor de kostendrager Zuiveringsbeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2014.

2.3 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

In onderstaande tabel worden de baten en lasten, die in de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten zijn opgenomen, vermeld in relatie tot de begroting na wijziging, de primitieve begroting en de jaarrekening 2013.

Exploitatieresultaat 2014

Lasten en -baten naar soorten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014 na wijz.	Primitieve begroting 2014	Jaarrekening 2013
Lasten				
Rentelasten	5.967	6.065	6.103	6.150
Afschrijvingen	15.555	15.478	14.575	11.988
sub-totaal kapitaallasten	21.523	21.543	20.678	18.138
Salarissen huidig personeel en bestuurders	15.315	15.306	14.826	15.079
Uitkeringen aan voormalig personeel en bestuurders	242	440	350	172
Sociale lasten	3.763	3.743	3.975	3.769
Overige personeelslasten	930	1.170	1.431	1.078
Personeel van derden	813	845	275	1.422
sub-totaal personeelslasten	21.063	21.504	20.856	21.520
Gebruiksgoederen	810	968	922	895
Verbruiksgoederen	4.627	4.703	4.319	4.325
Energiekosten	3.257	3.346	3.623	3.061
Huren, pachten en rechten	554	698	688	624
Verzekeringen	263	296	287	295
Belastingen	196	183	180	171
Onderhoud door derden	6.672	7.073	6.530	7.482
Diensten door derden en bijdragen aan derden	13.463	13.518	12.405	14.050
sub-totaal goederen en diensten	29.843	30.785	28.955	30.904
Toevoegingen aan voorzieningen	2.220	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	111	-	-	945
Onvoorzien	-	-	10	-
Afschrijving van boekverliezen	13	-	-	159
Aandeel en doorberekende kosten	0	0	0	0
<i>Voordelig resultaat</i>	-	-	-	<i>2.827</i>
Totaal lasten	74.773	73.832	70.500	74.492
Baten				
Rentebaten	422	288	288	590
Dividenden	111	-	-	167
Baten personeel	740	633	113	469
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	13.267	13.403	11.805	11.711
Waterschapsbelastingen	56.305	56.245	56.184	55.868
Bijdragen van derden	271	286	252	737
Onttrekkingen aan voorzieningen	328	350	350	534
Onttrekkingen aan reserves	916	959	208	1.642
Doorberekeningen aan investeringen	1.382	1.529	1.300	2.775
<i>Nadelig resultaat</i>	<i>1.031</i>	<i>139</i>	-	-
Totaal baten	74.773	73.832	70.500	74.492

Een nadere analyse op de kosten- en opbrengstsoorten is te vinden onder Hoofdstuk 2 'Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage'. In de analyse worden enkele kosten- en opbrengstsoorten samengevoegd weergegeven.

2.4 De balans per 31 december 2014 en de toelichting

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2014	31-12-2013
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	12.471	11.676
Materiële vaste activa	184.364	182.620
Financiële vaste activa	669	264
Totaal vaste activa	197.504	194.560
Viottende activa		
Kortlopende vorderingen	14.099	12.897
Overlopende activa	7.474	8.143
Liquide middelen	5.097	4.996
Totaal viottende activa	26.670	26.036
Totaal activa	224.174	220.596

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2014	31-12-2013
Vaste passiva		
Eigen vermogen:		
- Algemene reserve	7.886	6.179
- Overige bestemmingsreserves	7.799	7.483
- Gerealiseerd resultaat	-1.031	2.827
Totaal eigen vermogen	14.655	16.489
Voorzieningen	4.465	2.572
Vaste schulden	175.739	170.409
Totaal vaste passiva	194.859	172.981
Viottende passiva		
Netto-vlottende schulden	11.624	11.841
Overlopende passiva	3.350	3.605
Schulden aan bankiers	14.341	15.680
Totaal viottende passiva	29.315	31.167
Totaal passiva	224.174	220.596

2.4.1 Toelichting op de balans

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2009 is het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) van kracht geworden, waarin de verslaggevingvoorschriften zijn vastgelegd.

Foutenherstel

De voorziening voor rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar is voor het eerst in 2014 gevormd. Dit geeft een effect in de cijfers van boekjaar 2014 van € 360.000 aan lasten.

Vergelijkende cijfers

Voor de vergelijkbaarheid van de cijfers zijn een aantal presentatie-correcties doorgevoerd in de vergelijkende cijfers.

De financieringsbronnen (taken) zijn watersysteembeheer en zuiveringsbeheer. De algemene reserves zijn ingedeeld naar deze twee taken.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen

Vaste activa

Onder de post immateriële activa zijn die activa opgenomen die niet stoffelijk van aard zijn en die niet onder de financiële vaste activa zijn opgenomen. Het betreft

- a. afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. onderzoek en ontwikkeling;
- c. bijdragen aan activa in eigendommen van derden:
 1. bedrijven;
 2. openbare lichamen;
 3. het Rijk;
 4. overigen;
- d. geactiveerde bijdragen aan het Rijk;
- e. geactiveerde bijdragen aan openbare lichamen;
- f. overige immateriële vaste activa.

Onder de materiële activa zijn investeringen opgenomen in verbeteringswerken ten behoeve van de primaire taken van het waterschap (keringen, watergangen, kunstwerken, zuiveringstechnische werken) en investeringen ten behoeve van de ondersteunende taken (bedrijfsgebouwen, tractie en automatisering).

De waardering van de vaste activa heeft plaatsgevonden op basis van de historische kostprijs/aanschafwaarde c.q. de verkrijgingsprijs, verminderd met subsidies / bijdragen van derden en met de gecumuleerde afschrijvingen. Het waterschap hanteert de lineaire afschrijvingsmethode op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op de in 2000 overgedragen activa van de provincie Groningen (ZPG) wordt de annuïtaire afschrijvingsmethode toegepast.

In de door het algemeen bestuur op 1 oktober 2008 vastgestelde beleidsregels omtrent de waardering en afschrijving van vaste activa 2009, die integraal onderdeel uitmaken van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijlvest, zijn de te hanteren afschrijvingstermijnen vastgelegd.

Bij de waardering van (I)MVA wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

In de toelichting op de balans worden de financiële vaste activa gespecificeerd in:

- a. kapitaalverstrekingen aan:
 1. bedrijven;
 2. openbare lichamen;
 3. overigen;
- b. leningen aan:
 1. ambtenaren;
 2. bedrijven;
 3. openbare lichamen;
 4. overigen;
- c. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer
- d. overige uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer.

Bij de waardering wordt rekening gehouden met oninbaarheid.

Kortlopende vorderingen, overlopende activa en liquide middelen

In de toelichting op de balans worden de uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar gespecificeerd in:

- a. uitzettingen bij bedrijven;
- b. uitzettingen in 's Rijks schatkist;
- c. overige uitzettingen;
- d. verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen;
- e. overige verstrekte kasgeldleningen.

In de toelichting op de balans worden onder de overlopende activa afzonderlijk opgenomen:

- a. nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen, waarbij onderscheid wordt gemaakt in ontvangsten van:
 1. de Europese Unie;
 2. het Rijk;
 3. provincies;
 4. overige openbare lichamen;
- b. overige nog te ontvangen bedragen alsmede vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

In de toelichting op de balans worden onder de liquide middelen afzonderlijk opgenomen:

- a. kasmiddelen en cheques;
- b. positieve rekening-courantverhouding met 's Rijk schatkist;
- c. positieve rekening-courantverhoudingen met openbare lichamen;
- d. overige positieve rekening-courantverhoudingen;
- e. overige bank- en girotegoeden.

De activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij rekening is gehouden met mogelijk oninbare posten. Voor deze posten is een voorziening getroffen.

De beleggingen worden tegen kostprijs danwel lagere marktwaarde gewaardeerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn onderverdeeld naar voorzieningen ten behoeve van de taken van het waterschap en naar algemene voorzieningen.

Waardering van de voorziening arrest natuur 2009 tot en met 2014 heeft plaats gevonden op basis van een inventarisatie van de ingediende bezwaarschriften met aanvullend onderzoek naar het aantal hectares "resterend ongebouwd".

Waardering van de pensioen (en wachtgeld) voorziening bestuur vindt plaats tegen RTS ultimo 2014 (Ultimate Forward Rate (UFR) ultimo 2014. De jaarlijks indexatie is 2%. Als overlevingstabel is de AG-Prognosetafel 2014 van het Actuarieel Genootschap toegepast.

Waardering van de voorziening voormalig personeel en de w.w.-rechten voormalig personeel vindt plaats tegen nominale waarde.

Waardering van de rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar vindt plaats tegen toekomstige mogelijke aanspraken, welke contant zijn gemaakt tegen 4% rente, waarbij rekening is gehouden met de mogelijkheid van tussentijds vertrek.

Langlopende en kortlopende schulden

De schulden zijn op basis van de nominale waarde gewaardeerd.

In de toelichting op de balans worden de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer gespecificeerd in:

- a. obligatieleningen van:
 1. andere openbare lichamen;
 2. overigen;
- b. onderhandse leningen van:
 1. openbare lichamen;
 2. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen;
 3. binnenlandse banken en overige financiële instellingen;
 4. binnenlandse bedrijven;
 5. overige binnenlandse sectoren;
 6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren;
- c. door derden belegde gelden;
- d. derivaten op vaste schulden;
- e. langlopende financiële leaseverplichtingen;
- f. waarborgsommen.

In de toelichting op de balans worden de netto-vlootende schulden met een looptijd korter dan één jaar gespecificeerd in:

- a. kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen (oftewel decentrale overheden);
- b. overige kasgeldleningen;
- c. negatieve rekening-courantverhouding met 's Rijk schatkist;
- d. negatieve rekening-courantverhoudingen met openbare lichamen;
- e. overige negatieve rekening-courantverhoudingen;
- f. derivaten op kortlopende geldleningen;
- g. negatieve bank- en girosaldi;
- h. schulden aan leveranciers;
- i. schulden in verband met te betalen belastingen, sociale en pensioenpremies;
- j. overige kortlopende schulden.

Overlopende passiva

In de toelichting op de balans worden de overlopende passiva gespecificeerd in:

- a. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen;
- b. de ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, waarbij onderscheid wordt gemaakt in ontvangsten van:
 - 1. de Europese Unie;
 - 2. het Rijk;
 - 3. provincies;
 - 4. overige openbare lichamen;
- c. overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Grondslagen ter bepaling van het resultaat

De lasten en baten zijn tegen nominale waarde opgenomen voor zover deze bedragen zijn toe te rekenen aan het verslagjaar. De lasten en baten worden verantwoord op het moment dat deze gerealiseerd zijn. Eventuele afwikkelingsverschillen over voorgaande jaren worden verantwoord in het jaar waarin deze verschillen blijken.

2.4.3 Activa

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheden van het waterschap al dan niet duurzaam te dienen. Als onderdeel van de vaste activa wordt de stand van zaken van het onderhanden werk weergegeven. Onderstaand wordt per activa soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE ACTIVA

Herbeoordeling van de werken in exploitatie en onderhanden werken naar de onderscheiden activasoorten heeft geleid tot een onderlinge verschuiving in de beginbalans per 1 januari 2014. Deze is als volgt (bedragen x € 1.000):

	Werken in exploitatie	Stand 01-01-2014	Verschuivingen	Stand 31-12-2013
Immateriële activa	Onderzoek en ontwikkeling	120	342	778
	Overige (kostentoedeling)	129	33	162
	Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	8.524	310	9.234
	Onderhanden werk			
	Onderzoek en ontwikkeling	1.720	863	737
Materiële vaste activa	Overige	475	290	765
	Totaal verschuiving immateriële vaste activa		692	
	Onderhanden werk			
	Overige duurzame bedrijfsmiddelen	537	362	901
	Waterkeringen	462	300	162
	Watergangen en kunstwerken	4.845	474	5.319
	Zuiveringstechnische werken - afvalverwerkingsinstallaties	-	96	96
	Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	2.064	60	2.124
	Totaal verschuiving materiële vaste activa		692	

Dit leidt ertoe dat het totaal van immateriële vaste activa per 1 januari 2014 met € 692.000 wordt opgehoogd van € 11.676.000 naar € 12.368.000.

Het totaal van materiële vaste activa wordt per 1 januari 2014 verlaagd met € 692.000 en wel van € 182.620.000 naar € 181.928.000.

Immateriële vaste activa € 12.471.000

Immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2014	Onderhanden werken	Investerings 2014	Afschrijving 2014	Bijdragen 2014	Boekwaarde 31 december 2014
Werken in exploitatie						
Onderzoek en ontwikkeling	1.120	1.112		273		1.960
Bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen	4.758	2.437		2.323		3.861
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk	4.166					5.177
Overige immateriële vaste activa	129	249		16		362
Totaal werken in exploitatie	10.174	3.798		2.612		11.360
Onderhanden werken						
Onderzoek en ontwikkeling	1.720	-1.112	1.036		1.096	548
Bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen			80			80
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk		-2.437	2.437			
Overige immateriële vaste activa	475	-249	257			483
Totaal onderhanden werken	2.195	-3.798	3.811		1.096	1.111
TOTAAL IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	12.368	0	3.811	2.612	1.096	12.471

De post Onderzoek en ontwikkeling heeft betrekking op diverse projecten, zoals, het monitoringsproject Ommelanderzeedijk LiveDijk, onderzoeksprojecten waterbeheerplan en de studie droge voeten 2050. In de post Overige zijn kosten van toetsingsprojecten opgenomen, zoals veiligheidstoetsing regionale kering en toetsing primaire kering alsmede de aanschaf van software.

De verstrekte Bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen betreffen bijdragen aan gemeenten in de kosten van de aanleg van randvoorzieningen rioolstelsels en aanleg in landelijke gebieden. De bijdragen kunnen worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of het waterschap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering. De post geactiveerde bijdragen aan het Rijk betreft de jaarlijkse bijdrage aan het hoogwaterbeschermingsplan HWBP.

In de onderhanden werken zijn met name de in het kader van het initiëren van c.q. participeren in onderzoeken naar te nemen maatregelen 2010-2015 opgenomen. Deze geven deels invulling aan de voornemens uit het Waterbeheerplan.

Voor immateriële vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Afschrijvingstermijn immateriële vaste activa	Termijn
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Overige	facultatief
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden *)	5 jaar

*) Op basis van een onderbouwde redenering kan worden afgeweken van de aangegeven afschrijvingstermijn.

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

Materiële vaste activa € 184.364.000

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2014	Onderhanden werken	Investerings 2014	Afschrijving 2014	Bijdragen 2014	Boekwaarde 31 december 2014
Werken in exploitatie						
Gronden en terreinen	111					111
Vervoermiddelen en werktuigen	2.593	274	-57	551		2.258
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	2.056	497		620		1.933
Kantoren, woningen en werkplaatsen	6.552	313		468		6.397
Waterkeringen	1.610			65		1.545
Watergangen en kunstwerken	48.262	5.719		2.825		51.156
Gemalen watersysteembeheer	10.450	2.789		708		12.530
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	7.422			712		6.710
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	26.279	2.125		1.820		26.584
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	61.046	488		4.939		56.595
Vaarwegen en havens	4.639			233		4.407
Totaal werken in exploitatie	171.020	12.205	-57	12.943		170.225
Onderhanden werken						
Gronden en terreinen						
Vervoermiddelen en werktuigen		-274	274			
Overige duurzame bedrijfsmiddelen *)	538	-497	220			225
Kantoren, woningen en werkplaatsen	89	-313	224			0
Waterkeringen	462		4.409		1.334	3.538
Watergangen en kunstwerken	4.845	-5.692	6.734		2.109	3.778
Gemalen watersysteembeheer	1.596	-2.816	4.704		3.197	288
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties			102			102
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	1.314	-2.125	961			150
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	2.064	-488	4.454		285	5.745
Vaarwegen en havens			314			314
Totaal onderhanden werken	10.908	-12.205	22.396		6.924	14.140
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA	181.928	0	22.339	12.943	6.924	184.364

*) Inclusief een boerderij, die in 2015 wordt verkocht (balanswaarde 01-01-2014 € 225.000, balanswaarde 31-12-2014 € 190.000)

Voor materiële vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Afschrijvingstermijn materiële vaste activa	Termijn
Gronden en terreinen	facultatief
Vervoermiddelen en werktuigen	7 jaar
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	facultatief
Kantoren, woningen en werkplaatsen	40 jaar
Waterkeringen	35 jaar
Watergangen en kunstwerken	25 jaar
Gemalen watersysteembeheer	30 jaar
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	30 jaar
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	30 jaar
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	30 jaar
Vaarwegen en havens	25 jaar

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven. De informatie omtrent cumulatieve subsidies is niet doelmatig op te nemen in de staat van vaste activa. De informatie is echter bekend bij het waterschap.

Onderhanden werk € 15.061.000

Onderhanden werk vaste activa (bedragen x € 1.000)	Materiële vaste activa	Immateriële vaste activa	Totaal vaste activa
Het verloop van het onderhanden werk is als volgt:			
Boekwaarde per 1 januari 2014	10.682	2.195	12.877
In 2012 in exploitatie genomen	-12.205	-3.798	-16.003
Investerings onderhanden werk 2014	22.396	3.811	26.207
Subsidies en bijdragen reserves	-6.924	-1.096	-8.020
Afschrijvingen op onderhanden werk 2014			
Boekwaarde per 31 december 2014	13.950	1.111	15.061

Onder het hoofdstuk 1.1 'Programmaverantwoording' van het jaarverslag wordt per programma een nadere toelichting gegeven op de uitgevoerde projecten. Voor de werken die aan het einde van het jaar nog een restantkrediet hadden, worden de verwachtingen weergegeven over het vervolg van deze werken.

Het totaal aan nog beschikbare kredieten op onderhanden projecten bedraagt per 31 december 2014 € 25,9 miljoen (voor de out of pocketkosten), terwijl aan subsidies nog een totaalbedrag van € 6,5 miljoen wordt verwacht.

In Bijlage C. van de jaarrapportage is opgenomen welke projecten het betreft.

In onderstaande tabel wordt per programma het onderhanden werk per 31 december 2014 weergegeven.

OVERZICHT PER PROGRAMMA: ONDERHANDEN WERK 2014 EN OVERBOEING NAAR 2015

Progr.nr	Programma Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Totaal kosten krediet 2014	Totaal subsidie krediet 2014	Bestede kosten t/m 2014 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2014	Ovb restant kosten krediet naar 2015	Ovb restant subsidie krediet naar 2015
1	Waterveiligheid en Rampenbestrijding	14.647	4.550	11.256	1.310	3.390	3.240
2	Voldoende en Gezond Water	28.884	9.702	11.240	6.828	17.643	2.874
3	Gezuiverd Water	8.516	349	5.917	285	2.600	64
4	Water en Maatschappij	3.718	1.568	1.905	1.246	1.812	322
5	Bedrijfsvoering	685	0	173	0	512	0
Totaal		56.449	16.169	30.492	9.668	25.957	6.500

Financiële vaste activa € 669.000

Onder de post financiële activa zijn opgenomen de kapitaalverstrekking aan de Nederlandse Waterschapsbank N.V., de N.V. Groninger Monumenten Fonds en WKC Holding B.V. De kapitaalverstrekking aan het WaterKwaliteitsCentrum Holding B.V. is in het boekjaar betaald.

Tevens worden hier de verstrekte leningen opgenomen. In voorliggend boekjaar is een achtergestelde geldlening verstrekt aan de Stichting Flood Control IJkdijk. De geldlening maakt onderdeel uit van een overeenkomst afgesloten in het kader van de ontwikkeling van het Dijk Data Service Centrum (DDSC).

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Stand 31 dec 2014	Stand 31 dec 2013
Kapitaalverstrekkingen aan:		
Bedrijven		
Nederlandse Waterschapsbank N.V.		
1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort	127	127
170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort	20	20
agio bij aankoop aandelen	7	7
	154	154
WKC Holding B.V.		
45 aandelen à € 100,- nominaal en volgestort	5	-
N.V. Groninger Monumenten Fonds		
110 aandelen à € 1.000,- nominaal en volgestort	110	110
Totaal kapitaalverstrekkingen	269	264
Leningen aan:		
Ambtenaren		
Hypotheek aan personeel voormalig Zuiveringschap Drenthe		
Stand 1 januari	-	36
aflossing	-	-36
Stand 31 december	-	-
Bedrijven		
Stichting Flood Control IJkdijk		
verstrekte geldlening	400	-
Overigen		
Waarborgsommen	0	0
Totaal geldleningen	400	0
Totaal financiële vaste activa	669	264

In bijlage B. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

VLOTTENDE ACTIVA**Kortlopende vorderingen € 14.099.000**

Herbeoordeling van de kortlopende vorderingen en overlopende activa heeft geleid tot een onderlinge verschuiving met ingang van 31 december 2013. De post nog op te leggen aanslagen (€ 751.000), de nog te declareren subsidies en bijdragen (€ 5.290.000) en overige nog te declareren bedragen (€ 935.000) zijn opgenomen onder de overlopende activa.

Kortlopende Vorderingen (bedragen x € 1.000)	31 dec 2014	31 dec 2013
Betreft vorderingen op belastingdebiteuren:		
Debiteuren belastingen	8.703	9.015
af: voorziening oninbaar	-358	-365
Totaal vorderingen op belastingdebiteuren	8.345	8.651
Overige vorderingen		
Debiteuren	3.649	2.102
af: voorziening oninbaar debiteuren overig	-250	-236
Overige vorderingen	2.355	2.380
Totaal overige vorderingen	5.754	4.246
Totaal Kortlopende Vorderingen	14.099	12.897

Toelichting vorderingen op belastingdebiteuren

Het te vorderen bedrag Debiteuren belastingen per 31 december 2014 en de opbouw van de voorziening is als volgt:

Debiteuren belastingen (bedragen x € 1.000)	Vordering	Voorziening
Vordering en voorziening ultimo:		
Debiteuren voorgaande jaren	1.287	209
Debiteuren 2014	7.416	148
Totaal vordering en voorziening per 31 december 2014	8.703	358

De post Debiteuren belastingen betreft de vordering per 31 december 2014, als gevolg van aanslagoplegging. De vordering ligt iets onder het niveau van vorig jaar.

Wegens oninbaarheid is in 2014 in totaal € 375.000 afgeboekt op de voorziening. De voorziening is per ultimo boekjaar weer op het gewenste niveau gebracht, waarbij € 203.000 ten laste is gebracht van zuiveringsheffing en € 165.000 ten laste van omslag gebouwd en ongebouwd. De voorziening bedraagt per ultimo boekjaar € 358.000. Bij het bepalen van de voorziening wordt rekening gehouden met de financiële risico's die het waterschap loopt.

De invordering van de openstaande posten bij Hefpunt loopt volgens de in de SLA opgenomen gemaakte afspraken.

In de SLA zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot de voortgang van de aanslagoplegging op het einde van het kalenderjaar. Met behulp van prestatie-indicatoren wordt de voortgang per soort belastingopbrengst door Hefpunt gemonitord. In de meeste gevallen zijn de doelstellingen van de SLA gerealiseerd.

Toelichting overige vorderingen

De vorderingen op debiteuren ad € 3.649.000 is direct opeisbaar,

De vorderingen onder de post debiteuren zijn ingeschat op invorderbaarheid en op basis van deze inschatting en ervaringscijfers is de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald.

In de post overige vorderingen is een vordering op Hefpunt opgenomen van ruim € 2.355.000 voor de belastinginkomsten van december 2014. Deze zijn in januari 2015 door Hefpunt doorbetaald aan het waterschap.

Overlopende activa € 7.474.000

Herbeoordeling van de kortlopende vorderingen en overlopende activa heeft geleid tot een onderlinge verschuiving met ingang van 31 december 2013. De post nog op te leggen aanslagen (€ 861.000), de nog te declareren subsidies en bijdragen (€ 5.290.000) en overige nog te declareren bedragen (€ 935.000) zijn opgenomen onder de overlopende activa.

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	31 dec 2014	31 dec 2013
Betreft vooruitbetaalde kosten van:		
Rente en aflossing geldleningen	0	22
Verzekeringspremies en onderhoudscontracten	268	236
Exploitatiekosten Hefpunt	230	174
Subsidies en bijdragen	5.290	5.647
Nog op te leggen aanslagen	751	861
Overige overlopende activa	935	1.203
Totaal overlopende activa	7.474	8.143

Vooruitbetaalde kosten zijn kosten die betrekking hebben op het jaar 2015, waarvan de betaling in het jaar 2014 heeft plaats gevonden.

Voor nog op te leggen aanslagen tot en met 2014 is in totaal € 0,8 miljoen opgenomen, € 480.000 voor 2014 en € 271.000 voor 2013 en 2012.

De subsidies en bijdragen hebben betrekking op nog te declareren vorderingen wegens uitgevoerde werkzaamheden, alsmede bijdragen van derden in de exploitatiekosten, zoals de bodemdalinggemalen.

De overige overlopende activa betreffen ramingen waarvoor de afrekeningen in 2015 worden opgemaakt.

Vanwege de prioriteringsmethode Hoogwaterbeschermingsplan (HWBP) is het moment van afwickelen van de vordering op het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, ad € 1.218.000, niet bekend.

Liquide middelen € 5.097.000

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	31 dec 2014	31 dec 2013
Betreft de volgende saldi per 31 december		
<i>Kasmiddelen en cheques</i>		
Kas en overige liquide middelen	0	1
<i>Overige bank- en girotegoeden</i>		
ING-bank	6	3
NWB (rekening courant fonds oude leidingen)	451	434
APG Investment Services (belegging fonds oude leidingen)	4.614	4.533
Triodos Groenfonds	25	26
Totaal Liquide Middelen	5.097	4.996

Met ingang van 1-1-2014 is het schatkistbankieren ingevoerd. Voor het waterschap Noorderzijlvest is een drempelbedrag van € 528.000 van toepassing.

Dagelijks dient het (positieve) saldo van deze rekening overgeboekt te worden naar een rekeningnummer ten name van het Ministerie van Financiën.

Het waterschap Noorderzijlvest is gedurende het hele boekjaar onder het toegestane drempelbedrag gebleven. Het saldo van de NWB rekening courant 'Schatkistbankieren' bedroeg per ultimo boekjaar € 0.

2.4.4 Passiva

Op de balans worden de passiva onderscheiden in vaste en vlottende passiva. Onder de vaste passiva zijn afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer. Onder de post vlottende passiva zijn afzonderlijk opgenomen de vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Onderstaand wordt per passiva soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen € 14.655.000

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)	31 dec 2014	31 dec 2013
Het eigen vermogen bestaat uit:		
Algemene reserves	7.886	6.179
Overige bestemmingsreserves	7.799	7.483
Nog te bestemmen resultaat	-1.031	2.827
Totaal eigen vermogen	14.655	16.489
Het exploitatieresultaat 2013 is als volgt bestemd en verwerkt:		
Algemene reserves - Watersysteem		1.881
Algemene reserves - Zuiveren		946
Overige bestemmingsreserves		-
Totaal bestemming exploitatieresultaat 2013		2.827

Het exploitatieresultaat 2013 bedroeg € 2.827.000 positief. Bij vaststelling door het algemeen bestuur is een bedrag van € 1.881.000 toegevoegd aan de algemene reserves en is een bedrag van € 946.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserves.

De bespaarde rente op het eigen vermogen wordt ten gunste gebracht van de exploitatie.

Algemene Reserves € 7.886.000

Algemene Reserves (bedragen x € 1.000)	Stand 31 dec 2014	Stand 1 jan 2014	Stand 1 jan 2013
De samenstelling van de algemene reserves is als volgt:			
Watersysteembeheer			
a. Afkoopsommen overname onderhoud waterkering	-	-	385
b. Algemene reserve Watersysteembeheer	2.670	2.670	3.998
	2.670	2.670	4.383
Zuiveringsbeheer			
c. Algemene reserve	5.216	3.510	2.354
d. Egalisatiefonds waterkwaliteit Zuiveringsbeheer	-	-	294
	5.216	3.510	2.648
Totaal algemene reserves	7.886	6.179	7.031
Het verloop van de algemene reserves is als volgt:			
Stand per 1 januari 2014	2.670	3.510	6.179
Exploitatieresultaat 2013	-	1.881	1.881
Toevoegingen 2014	-	-	-
Vermindering 2014	-	-175	-175
Stand per 31 december 2014	2.670	5.216	7.886

a. Afkoopsommen overname onderhoud waterkering

Deze reserve maakt onderdeel uit van de algemene reserve en heeft geen specifieke bestemming en is met ingang van 2014 opgenomen onder de algemene reserve watersysteembeheer.

b. Algemene reserve watersysteembeheer

Per ultimo 2014 bedraagt deze reserve € 2.670.000.

De gewenste omvang van de reserve watersysteembeheer wordt beschreven onder paragraaf 1.2, onderdeel E. Weerstandvermogen van het jaarverslag.

c. Algemene reserve zuiveringsbeheer

Het resultaat voorgaand boekjaar ad € 1.881.000 is, na besluitvorming, in 2014 toegevoegd aan deze reserve. Om sterke (toekomstige) tariefschommelingen te voorkomen is conform Jaarplan 2014 een bedrag van € 175.000 onttrokken aan de reserve.

Per ultimo 2014 bedraagt deze reserve € 5.216.000.

De gewenste omvang van de reserve zuiveringsbeheer wordt beschreven onder paragraaf 1.2, onderdeel E. Weerstandsvermogen van het jaarverslag.

d. Egalisatiefonds waterkwaliteit

Deze reserve maakt onderdeel uit van de algemene reserve en heeft geen specifieke bestemming en is met ingang van 2014 opgenomen onder de algemene reserve zuiveringsbeheer.

In bijlage D. wordt het verloop van de algemene reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Overige Bestemmingsreserves € 7.799.000

Bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)	Stand 31 dec 2014	Stand 1 jan 2014	Stand 1 jan 2013
De samenstelling van de bestemmingsreserves is als volgt:			
Watersysteembeheer			
1. Projecten integraal waterbeheer	287	287	378
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	151	143	137
3. De Slokkert	351	364	376
4. Onderhoud kunstwerken	33	33	143
5. Gemaal De Lieuw/Eemshaven	145	145	145
6. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	201	201	233
7. Waterberging Electraboezem	60	60	0
8. FES waterbodemsan.	1.134	1.134	1.134
9. Bijdrage Hoogwaterbeschermingsplan 2011	0	-	-
10. Muskusrattenbestrijding	224	-	-
Totaal watersysteembeheer	2.586	2.368	2.546
Zuiveringsbeheer			
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30	30	30
2. Onderhoud kunstwerken	96	96	183
3. Reserve Beheer oude leidingen	5.065	4.967	4.959
Totaal zuiveringsbeheer	5.191	5.093	5.172
Algemeen			
1. Aankleding waterschapshuis	22	22	22
Totaal algemeen	22	22	22
Totaal bestemmingsreserves	7.799	7.483	7.741

	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Algemeen	Totaal
Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:				
Stand per 1 januari 2014	2.368	5.093	22	7.483
Resultaatbestemming 2013	946	-	-	946
Toevoegingen 2014	-	98	-	98
Onttrekkingen 2014	-728	-	-	-728
Stand per 31 december 2014	2.586	5.191	22	7.799

Onderstaand wordt per bestemmingsreserve aangegeven waarvoor deze is gevormd.

Watersysteembeheer

1. Projecten integraal waterbeheer

Deze reserve wordt aangewend voor projecten in het kader van het onderzoek verbetering vispassages zeegetijden. In het kader van dit onderzoek is in 2009 een bedrag van € 29.000 onttrokken. In 2010 zijn twee projecten gestart, waarvan de kosten (deels) ten laste zullen worden gebracht van deze reserve. In 2011 is een bedrag van € 42.000 onttrokken voor genoemd onderzoek. In 2013 is voor het vispasseerbaar maken van enkele boezemgetijden € 91.000 onttrokken. Overig onderzoek en hieruit voortvloeiende maatregelen zullen in de komende jaren plaats vinden. Hiervoor staat ultimo 2014 een bedrag van € 287.000 gereserveerd.

2. Baggeren overdiepte Hoendiep

Voor het baggeren van de overdiepte van het Hoendiep ter plaatse van de suikerfabriek is in het verleden een afkoopsom ontvangen. Hiervoor staat ultimo 2014 een bedrag van € 151.000 gereserveerd. Vanuit de resultaatbestemming 2013 is rente toegevoegd.

Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

3. De Slokkert

Deze reserve wordt de komende jaren aangewend voor de exploitatiekosten van het desbetreffende gemaal. Conform begroting is in het boekjaar € 33.000 ten laste van deze reserve gebracht. Ultimo 2014 is de stand van deze reserve € 351.000. Vanuit de resultaatbestemming 2013 is rente toegevoegd. Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

4. Onderhoud kunstwerken

Voor de revisie van kwantiteitsgemalen is op deze reserve in 2011 € 47.000 onttrokken. Voor preventief onderhoud aan de Waterwolf is in 2012 € 59.000 onttrokken. In 2013 is hiervoor nog een bedrag van € 23.000 aan deze reserve onttrokken en ten gunste van de exploitatie gebracht. Conform besluitvorming is deze reserve tot een bedrag van € 120.000 geoormerkt der dekking van kosten CE-markering. In dit kader is in 2013 € 88.000 onttrokken ten behoeve van het project asset beheer. Per ultimo 2014 is het saldo van deze reserve € 33.000.

5. Gemaal De Liew/Eemshaven

Bij resultaatbestemming 2008 is deze reserve ontstaan uit een schade-uitkering als gevolg van een calamiteit aan het gemaal De Liew. Tot op heden hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. Het herstel is uitgesteld omdat er sprake is van verplaatsing van het gemaal. Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft de reserve gehandhaafd. Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 145.000.

6. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Deze reserve is ontstaan uit een (restant) bijdrage over verschillende baggerprojecten binnen stedelijk gebied, waarvoor in het kader van de Subbied-regeling een bijdrage was aangevraagd. Op deze regeling is in totaal ruim € 1 miljoen ontvangen. Het restant ad € 297.000 is in 2010 ondergebracht in deze bestemmingsreserve en is bedoeld voor extra baggerwerk.

Een deel van deze gelden, ad € 160.000, is in 2010 door het algemeen bestuur geoormerkt voor het jaarlijks terugkerend (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijl. Gedurende 5 jaar wordt hiervoor € 32.000 onttrokken. In 2014 heeft geen onttrekking plaatsgevonden, omdat er binnen het exploitatie budget voor baggerwerkzaamheden voldoende ruimte was als gevolg van het gunstige verloop van een aanbestedingstraject.

Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 201.000.

7. Waterberging Electraboezem

Bij resultaatbestemming 2012 is deze reserve ontstaan uit de ontvangst van een afkoopsom met de afspraak dat dit bedrag zal worden ingezet op waterberging Electraboezem.

Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 60.000.

8. FES waterbodemsanering

Deze reserve is voortgekomen uit de sanering van de voormalige persleiding Groningen – Delfzijl. Het ministerie van VROM heeft aan dit project bijgedragen in de vorm van het beschikbaar stellen van subsidie (FES-gelden). Als voorwaarde voor het niet terug hoeven te betalen van de niet gebruikte FES-gelden is gesteld dat de vrijvallende middelen ingezet moeten worden voor bodemsaneringsprojecten. Bij algemeen bestuursbesluit is besloten om deze gelden te bestemmen voor de toekomstige waterbodemsanering van het Winsumerdiep en/of het Damsterdiep. In 2013 is bestuurlijk besloten een bedrag van € 1,1 mln. te oormerken voor baggerwerkzaamheden ten behoeve van de realisatie van het Dijkpark Garmerwolde.

Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 1,1 miljoen. Dit bedrag wordt besteed in 2015.

9. Bijdrage Hoogwaterbeschermingsplan HWBP 2011

Bij resultaatbestemming 2013 is deze reserve gevormd ten behoeve van een inhaalafschrijving van de bijdrage HWBP 2011. De jaarlijkse bijdragen in het HWBP worden met ingang van 2013 in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de bijdrage 2011 werd in 35 jaar afgeschreven. In 2014 is het ingebrachte bedrag ad € 668.000 onttrokken ter (gedeeltelijke) dekking van genoemde inhaalafschrijving.

Per ultimo 2014 is het saldo nihil.

10. Muskusrattenbestrijding

Bij resultaatbestemming 2013 is deze reserve gevormd. In 2013 heeft het waterschap een afkoopsom ter hoogte van € 250.000 ontvangen ter afwikkeling van de overdracht van door de provincie Groningen overgedragen personeel voor de muskusrattenbestrijding. Dit bedrag is ingebracht in deze reserve. In 2014 is een bedrag van € 26.000 onttrokken aan de reserve in verband met extra inzet van personeel in een piekperiode.

Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 224.000. Besloten is dat hiervan € 100.000 wordt besteed in 2015.

Zuiveringsbeheer

1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren

In 2014 hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. De activa voor deze reserve dient nog te worden benoemd.

Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 30.000.

2. Onderhoud kunstwerken

Deze reserve dient met name ter dekking van de kosten voor CE-markering (€ 124.000). In 2012 is een bedrag van € 50.000 ten laste gebracht van dit project. Het restant ad € 74.000 is geoormerkt voor de kosten van CE-markering. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor overig (preventief) onderhoud. Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 96.000.

3. Beheer oude leidingen

Deze reserve is door de Provincie Groningen (dienst Zuiveringsbeheer Provincie Groningen) gevormd voor het opruimen van buiten gebruik gestelde leidingen binnen de provincie.

De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's hebben de reserve in gemeenschappelijk beheer waarbij het dagelijkse beheer wordt uitgeoefend door het waterschap Noorderzijlvest. In de "Gemeenschappelijke regeling samenwerking" zijn de afspraken betreffende het beheer en de bestemming van de reserve vastgelegd. De waterschappen gaan er vooralsnog vanuit dat de reserve na veertig jaar zal worden aangewend voor de amovering van de leidingen en dat de reserve dan van voldoende omvang is. Voortijdige onttrekkingen aan het fonds zullen het beoogde rendement negatief beïnvloeden. Er worden geen eigen middelen van de waterschappen toegevoegd. De gevormde bestemmingsreserve kan niet zondermeer worden verdeeld over de beide waterschappen omdat de betreffende afzonderlijke persleidingen niet toe te rekenen zijn aan één van de beide waterschappen ten gevolge van grensoverschrijdend gebruik in het verleden.

Vanaf 1 juli 2002 is dit fonds belegd voor een bedrag ad € 7.570.000. Per 1 november 2003 vond de belegging plaats in het Loyalis FS Rentefonds Europa. Op 1 februari 2007 is een deel van dit fonds overgezet naar Loyalis FS Rente Plus Fonds Europa 1-3 jaar. Vanaf 1 maart 2008 werd Loyalis Financial Services een dochteronderneming van APG, die op haar beurt weer een dochteronderneming is van de Stichting Pensioenfonds ABP. De fondsen, waarin belegd wordt, heten vanaf deze datum APG-IS Rentefonds Europa 1-3 en APG-IS Rentefonds Europa 4-7. Met ingang van 1 oktober 2013 is een nieuwe beheerder benoemd. De nieuwe beheerder heeft besloten de naam van de fondsen te wijzigen in OVE-Rentefonds Europa 1-3 en OVE-Rentefonds Europa 4-7.

In 2014 zijn ontvangen dividenden (gerealiseerde winst), terugontvangen dividendbelasting en rente ten gunste van de bestemmingsreserve gebracht ter hoogte van € 114.000. In 2014 heeft een vermindering plaats gevonden ter hoogte van € 16.000 in verband met een waardevermindering op één van de beleggingsfondsen (€ 13.000) en beleggingskosten (€ 3.000).

De balanswaarde van de beleggingen per einde boekjaar bedraagt € 4.614.000. De koerswaarde van de beleggingen bedraagt ultimo 2014 € 5.272.000. Een gedeelte van de middelen in het fonds wordt in rekening-courant gehouden (saldo einde boekjaar 2014 € 451.000).

Algemeen

1. Aankleding Waterschapshuis

In 2014 heeft hierop geen mutatie plaatsgevonden. Per ultimo 2014 bedraagt het saldo € 22.000.

In bijlage D. wordt het verloop van de bestemmingsreserves reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Nog te bestemmen resultaat € 1.337.000

In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 1.337.000 (negatief) afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Voorzieningen € 4.465.000

Voorzieningen (bedragen x C 1.000)	Stand 31 dec 2014	Stand 1 jan 2014
De samenstelling van de voorzieningen is als volgt:		
Claims ingezetenen en bedrijven		
1. Arrest natuur 2009 tm 2014	1.250	-
	1.250	-
Arbeidsgerelateerde verplichtingen		
1. Pensioen (en wachtgeld) bestuur	2.535	2.187
2. Voorziening personeel	168	385
3. W.W.-rechten voormalig personeel	152	-
4. Rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar	360	-
	3.215	2.572
Totaal voorzieningen	4.465	2.572
Het verloop van de voorzieningen is als volgt:		
Stand per 1 januari 2014	2.572	-
Rentebijdraging	103	-
Toevoegingen ten laste van de exploitatie	2.118	-
Onttrekkingen ten laste van de voorziening	-328	-
Stand per 31 december 2014	4.465	-

Claims ingezetenen en bedrijven**1. Arrest natuur 2009 tot en met 2014**

Naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad op 7 november 2014 is na inventarisatie een inschatting gemaakt van het terug te betalen belastingbedrag aan particulieren en natuurterreinbeheerders. Ten behoeve van deze teruggave is de voorziening arrest natuur 2009 tot en met 2014 getroffen en heeft een dotatie van € 1.250.000 plaatsgevonden ten laste van de exploitatie.

Arbeidsgerelateerde verplichtingen**1. Pensioen- en (wachtgeld)voorzieningen bestuur**

De voorziening heeft betrekking op het voormalig en huidig bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers en personeel. In 2010 is voor het eerst ook de pensioenverplichting van de zittende bestuursleden opgenomen.

In januari 2013 heeft het dagelijks bestuur besloten de berekeningswijze van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen met ingang van de jaarrekening 2012 aan te passen aan geactualiseerde grondslagen. De actuariële berekening wordt jaarlijks door een extern deskundige uitgevoerd.

Per ultimo 2014 leiden de berekeningen tot een dotatie ter hoogte van € 355.000 op de pensioenvoorziening van het dagelijkse bestuur. Het saldo van de wachtgeldvoorziening van het dagelijks bestuur is per ultimo boekjaar nihil.

De uitgaven voor pensioenen (en wachtgeld) voor bestuurders bedroegen € 95.000. De toegerekende rente bedraagt € 88.000.

2. Voorziening personeel

De voorziening heeft betrekking op (voormalig) personeel van het waterschap.

In januari 2013 heeft het dagelijks bestuur besloten de berekening van de contante waarde van de toekomstige verplichtingen met ingang van de jaarrekening 2012 jaarlijks door een extern deskundige te laten uitvoeren.

Per ultimo 2014 leiden de berekeningen tot een vrijval van € 27.000.

Aan (wachtgeld) voormalig personeel werd € 205.000 betaald. De toegerekende rente bedraagt € 15.000.

3. W.W.-rechten voormalig personeel

De voorziening heeft betrekking op toekomstige lasten van voormalig personeel in het kader van de werkloosheidswet. Per ultimo boekjaar heeft een dotatie plaatsgevonden ter hoogte van € 152.000. Deze voorziening is nieuw gevormd in 2014.

4. Rechten uitkering jubileum 25- en 40 jaar

De voorziening heeft betrekking op toekomstige lasten van huidig personeel in het kader van het recht op een jubileumuitkering bij 25- en/of 40 jaar overheidsdienst. Per ultimo boekjaar heeft een dotatie plaatsgevonden ter hoogte van € 360.000. Deze voorziening is nieuw gevormd in 2014.

In bijlage D. wordt het verloop van de voorzieningen gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Vaste schulden € 175.739.000

Vaste schulden (bedragen x € 1.000)	31 dec 2014	31 dec 2013
Het saldo van de vaste schulden bestaat uit:		
Onderhandse leningen binnenlandse banken	175.710	170.382
Waarborgsommen	29	27
Totaal saldo vaste schulden	175.739	170.409
Het verloop van de vaste schulden is als volgt:		
Stand per 1 januari:	170.410	148.751
Opgenomen leningen	20.000	73.337
Aflossing leningen	-14.671	-51.679
Ontvangen waarborgsommen	0	0
Stand per 31 december	175.739	170.409

In 2014 zijn de volgende leningen aangetrokken:

- € 10.000.000, per 10 januari 2014, looptijd 10 jaar, rentepercentage 2,09%;
- € 10.000.000, per 30 oktober 2014, looptijd 10 jaar, rentepercentage 1,08%

De aflossingsverplichting in 2015 van de opgenomen leningen is € 16,7 miljoen. In 2014 bedroeg deze € 14,7 miljoen.

De rentelast van de geldleningen welke ten laste komt van 2014 bedraagt € 5.513.501.

De gewogen gemiddelde rentedruk bedroeg in 2014 3,438% (2013: 3,746%).

Per 31 december 2014 bedraagt de gewogen gemiddelde looptijd van de leningen 15,1 jaren (2013: 14,0).

In bijlage E. is een nadere specificatie van de vaste schulden en waarborgsommen opgenomen.

VLOTTENDE PASSIVA**Netto-vlottende schulden € 11.624.000**

Netto vlottende schulden (bedragen x € 1.000)	31 dec 2014	31 dec 2013
Betreft:		
Schulden aan leveranciers	5.068	4.178
Afdracht loonheffing en sociale premies	1.163	1.069
Afdracht BTW	102	87
Overige netto-vlottende schulden	5.291	6.506
Totaal netto-vlottende schulden	11.624	11.841

Schulden aan leveranciers € 5.068.000

De post "schulden aan leveranciers" heeft betrekking op nota's, die in 2014 zijn ontvangen en nog niet zijn betaald. Ultimo februari 2015 is deze post grotendeels betaald.

Afdracht loonheffing en sociale premies € 1.163.000

Betreft de in januari 2015 afgedragen loonheffing, sociale premies over december 2014.

Afdracht BTW € 102.000

Betreft de afdracht van de omzetbelasting over de maand december 2014.

Overige netto-vlottende schulden € 5.291.000

Dit betreft aangegane verplichtingen (leveringen) die in 2015 zijn gefactureerd en betaald.

Overlopende passiva € 3.350.000

Overlopende passiva (bedragen x C 1.000)	31 dec 2014	31 dec 2013
Betreft:		
Verplichtingen		
Reservering restant verlofdagen	717	948
Transitorische rente	2.620	2.645
Overige overlopende passiva	4	0
Totaal verplichtingen	3.340	3.593
Overige vooruit ontvangen bedragen		
Vooruitontvangen bedragen	10	12
Totaal overige vooruitontvangen bedragen	10	12
Totaal overlopende passiva	3.350	3.605

De opgenomen verplichtingen zijn in het begrotingsjaar opgebouwd en deze komen in het volgende begrotingsjaar tot betaling of kunnen tot betaling leiden (verlofdagen). Deze laatste worden in principe niet uitbetaald.

De opgenomen post overige vooruit ontvangen bedragen komt ten bate van het volgende begrotingsjaar.

Schuld aan bankiers € 14.341.000

Schulden aan bankiers (bedragen x C 1.000)	31-12-2014	31-12-2013
Betreft de volgende saldi per 31 december		
Nederlandse Waterschapsbank (rekening courant)	14.341	15.680
Totaal schulden aan bankiers	14.341	15.680

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Betrekking hebbend op de materiële vaste activa zijn per ultimo 2014 investeringsverplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 3,4 miljoen.

Voor de inzet van bedrijfsauto's zijn per ultimo 2014 operationele leaseverplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 1.182.000. Voor een deel van de bedrijfswagens zijn meerjarige full operational leaseovereenkomsten afgesloten. Deze hebben een contractlooptijd van 6 jaar. Voor in totaal 46 bedrijfswagens zijn overeenkomsten afgesloten. De kosten hiervan in 2014 belopen € 0,3 miljoen.

Voor het begrotingsjaar 2014 heeft het waterschap een kredietfaciliteit bij de Nederlandse Waterschapsbank ter hoogte van maximaal € 16,3 miljoen.

Voor de rekening 'Schatkistbankieren' bij de Nederlandse Waterschapsbank is de intradaglimiet vastgesteld op € 5,0 miljoen.

Het waterschap fungeert, samen met de waterschappen Hunze en Aa's en Fryslân, als borg voor een lening van € 1,0 miljoen tegen 0,67% rente. Deze lening is op 17 december 2014 door Hefpunt aangegaan bij de Waterschapsbank en heeft een looptijd van 5 jaar. Het waterschap Noorderzijlvest staat voor 26% borg voor deze lening.

Vaststelling Jaarrapportage

Gerealiseerd resultaat kostendragers (x € 1.000)	Jaarrekening 2014
Kostendragers	
Watersysteembeheer	-1.594
Zuiveringsbeheer	563
Gerealiseerd resultaat 2014	-1.031

De Jaarrapportage 2014 is opgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap Noorderzijlvest in haar vergadering op 21 april 2015,

B. Middel
dijkgraaf

W. Brenkman
secretaris-directeur

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Noorderzijlvest op 13 mei 2015,

B. Middel
dijkgraaf

W. Brenkman
secretaris-directeur

Bijlagen

A. Staat van vaste activa

Omschrijving van de kapitaaluitgaven	STAND 01-01-2014			MUTATIES IN 2014			STAND 31-12-2014			kapitaallasten (afschrijving) en rente					
	Aanschafprijs	Cumulatieve verminderingen	Boekwaarde	Overboeking OHW	Aanschafprijs Vermeerderingen	Geactiveerde lasten	Verminderdningen	Ontvangen subsidie	Bijdragen reserves		Afsluiting	Aanschafprijs	Cumulatieve verminderingen	Boekwaarde	Rente
WERKEN IN EXPLOITATIE	Immateriële activa														
	2.082.792	982.347	1.120.445	1.112.215	-	-	-	-	-	273.059	3.195.007	1.235.407	1.959.600	29.883	302.943
	819.504	690.273	129.231	248.652	-	-	-	-	-	16.154	1.088.156	706.426	361.730	3.680	19.833
	14.421.704	5.497.741	8.923.963	2.437.431	-	-	-	-	-	2.323.062	16.859.135	7.820.803	9.038.332	235.760	2.558.822
	533.572	533.572	-	-	-	-	-	-	-	-	533.572	-	-	-	-
	17.857.572	7.683.933	10.173.640	3.798.298	-	-	-	-	-	2.612.275	21.655.970	10.226.208	11.359.663	269.323	2.881.598
	Materiële activa														
	110.743	-	110.743	-	-	-	-	-	-	-	110.743	-	110.743	3.363	3.363
	6.734.472	4.141.885	2.592.587	273.787	-	-	-	-	-	551.197	7.008.268	4.749.950	2.296.308	67.480	618.677
	4.820.959	2.764.582	2.056.377	497.123	-	-	-	-	-	59.888	5.316.082	3.394.767	1.993.315	53.098	673.223
13.083.357	6.531.171	6.552.186	313.037	-	-	-	-	-	468.393	13.396.394	6.999.564	191.880	636.831	660.283	
2.005.988	396.150	1.609.838	-	-	-	-	-	-	65.277	2.005.988	461.427	1.544.541	47.902	113.179	
88.715.844	40.453.695	48.262.149	5.718.717	-	-	-	-	-	2.824.722	94.434.561	43.278.417	1.422.781	4.247.503	4.247.503	
14.899.923	4.450.223	10.449.700	2.788.977	-	-	-	-	-	708.462	17.688.901	5.158.685	12.530.215	306.609	1.015.071	
22.825.694	15.403.892	7.421.802	7.421.802	-	-	-	-	-	712.218	22.825.694	16.116.111	6.709.583	215.333	927.551	
76.656.809	50.377.786	26.279.023	2.125.041	-	-	-	-	-	1.820.446	78.781.850	52.198.232	25.583.618	679.094	2.499.540	
119.463.065	57.417.077	61.045.988	488.153	-	-	-	-	-	4.839.419	118.951.218	62.356.436	56.594.722	1.870.466	6.809.885	
5.468.873	847.612	4.621.261	-	-	-	-	-	-	222.720	5.468.873	1.080.333	4.406.541	137.370	370.090	
353.803.707	182.784.075	171.019.633	12.204.835	-	-	-	-	-	12.943.038	365.008.542	195.783.981	170.224.561	4.995.327	17.938.365	
Totaal werken in exploitatie															
371.661.280	190.468.007	181.193.272	16.003.133	-	-	-	-	-	15.555.313	387.664.413	206.080.189	181.584.224	5.264.650	20.819.963	
ONDERHANDEN WERKEN															
Immateriële activa															
3.944.286	2.224.234	1.720.052	-1.112.215	1.036.268	-	-	-	-	-	3.668.339	3.320.678	547.661	24.678	24.678	
474.703	-	474.703	-248.652	257.406	-	-	-	-	-	483.457	-	483.457	45.059	45.059	
-	-	-	-2.437.431	2.517.431	-	-	-	-	-	80.000	-	80.000	38.230	38.230	
4.418.989	2.224.234	2.194.755	-3.798.298	3.811.105	-	-	-	-	-	4.431.796	3.320.678	1.111.118	107.967	107.967	
Materiële activa															
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
312.096	-	312.096	-273.787	273.787	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.179	
88.824	-	88.824	-497.123	219.749	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.816	
479.531	17.621	461.910	-313.037	224.213	-	-	-	-	-	34.722	-	-	-	6.103	
6.925.045	2.079.852	4.845.193	-5.691.899	4.271.702	137.745	-	-	-	-	4.888.978	1.351.457	3.537.321	59.827	59.827	
2.703.279	1.107.155	1.596.124	-2.815.786	4.494.024	319.516	-	-	-	-	3.96.382	4.188.789	3.778.480	262.684	262.684	
-	-	-	-	100.311	-	-	-	-	-	4.591.804	4.303.671	288.133	70.166	70.166	
1.314.401	-	1.314.401	-2.125.041	810.635	150.292	-	-	-	-	101.834	-	101.834	4.727	4.727	
2.313.863	250.000	2.063.863	-488.153	4.130.764	323.000	-	-	-	-	150.287	-	150.287	53.698	53.698	
-	-	-	-	286.272	-	-	-	-	-	6.279.474	534.593	5.744.881	125.766	125.766	
14.137.039	3.454.628	10.682.411	-12.204.836	21.069.431	1.326.757	-	-	-	-	24.328.391	10.378.520	13.949.871	594.653	594.653	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18.556.028	5.678.862	12.877.166	-16.003.134	24.880.536	1.326.757	-	-	-	-	28.760.187	13.699.198	15.060.989	702.630	702.630	
390.217.308	195.146.869	194.070.438	-1	24.880.536	1.326.757	56.868	7.522.738	497.598	415.424.600	219.779.387	195.645.213	5.967.279	21.522.592	21.522.592	

B. Staat van financiële activa

Bijlage: B

Omschrijving	STAND 01-01-2014			MUTATIES IN 2014			STAND 31-12-2014		
	Aanschaf prijs	Vermindering en cumulatief	Boek waarde	Vermeerderingen	Verminderen	Aanschaf prijs	Vermindering en cumulatief	Boek waarde	Rente
Kapitaalverstrekingen aan:									
Bedrijven									
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	154	-	154	-	-	154	-	154	5
WKC Holding B.V.	-	-	-	5	-	5	-	5	0
N.V. Groninger Monumenten Fonds	110	-	110	-	-	110	-	110	3
Totaal kapitaalverstrekingen	264	-	264	5	-	269	-	269	8
Leningen aan:									
Bedrijven									
Stichting Flood Control IJkdijk				400		400		400	6
Overigen									
Betaalde waarborgsommen	0	-	0			0		0	0
Totaal leningen	0	-	0	400	-	400	-	400	6
Totaal financiële vaste activa	264	-	264	405	-	669	-	669	15

C. Overzicht investeringskredieten per 31 december 2014

Bijlage C

Programma	Project omschrijving	Totaal kosten krediet 2014	Totaal subsidie krediet 2014	Bestede kosten in 2014 excl. rente	Ontvangen subsidie in 2014	Overige restant krediet 2015	Overige restant subsidie krediet 2015
1	Watersveiligheid en Ruimten-beheersing						
480	Veiligheidsbeveiliging Regio waternetwerken	325.000		259.350			65.650
515	Beveiliging Hoogwaterbeschermingsprogramma	6.971.718		6.971.718			
566	Aankoop Eemlandakade 2014	4.000.000	2.900.000	2.610.759	91.000	1.389.241	2.209.000
576	Dijkversterking Eemhaven-Delfzijl	2.500.000	2.500.000	1.367.057	1.218.600	1.132.943	1.031.400
587	Damwanden trace Watersum - Bronssus	850.000		47.501		802.499	
	Totaal Watersveiligheid	14.546.716	4.550.000	11.256.355	1.309.600	3.390.353	3.240.400
2	Verkeersveiligheid en Gezond Water						
332	Gemaal Zernike	950.000	250.000	127.600	109.508	822.370	151.000
416	CE-merging	32.000		9.483		22.517	
417	Gemaal en sluis Ubquert	6.220.024	6.220.024	5.712.813	3.703.957	2.507.211	2.516.067
453	Dijkpark Garmerwold	8.005.000		626.587	17.621	7.378.413	-17.621
458	Depot beheer Valcum	2.656.900	646.852	2.373.586	1.156.272	283.314	-509.420
473	Inrichting en Aankoop RAK Appdam-Delfzijl	1.016.000		631.671		384.329	
489	Grond-opvangsysteem waternetwerken	164.000		98.713	20.752	65.287	-20.752
518	60 km Aanleg NVO	3.560.000	1.000.000	1.075.950	283.897	1.970.050	716.014
519	Studie Doop Vloten 2050	766.250	268.750	589.441	283.361	116.809	-14.811
535	ERIS Noorderzijlvest	1.050.000	350.000	995.698	168.231	154.362	189.789
540	Beheer en Onderhoudplan WSB	70.000		34.253	70.000	35.745	-70.000
542	Baggeren Oudehoofdsloot	384.000		346.076	346.076	47.924	-346.076
560	L1 Planz onderhoudspaden	1.412.000		319.585		1.092.415	0
562	Waterstructuurplan Noordelijk Fase 2	2.000.000	950.000	148.628	670.621	1.851.372	279.379
566	Verspreidingsplan 2014	380.000		49.437		330.563	
580	Lid Verspreidingsplan Eem en Lauwers						
581	Bidrag EIS Riedloop Midden	140.000		80.000		60.000	
586	Alwiking waternetwerken	312.438		67.235		245.203	
591	Groot onderhoud Oeveringshuizen 2015						
592	ZENO	285.000		48.613		236.387	
	Totaal Verkeersveiligheid en Gezond Water	28.883.512	9.702.234	11.340.401	6.828.486	17.643.211	2.872.748
3	Gezond Water						
459	Grondaanloop Garmerwold	2.000.000		1.866.693		533.307	
525	Iwzi Uithoornsemeulen-Uithoorn	4.600.000		3.191.422		1.408.578	
552	Uithoornsemeulen-Uithoorn	116.400		114.938		1.462	
558	CADOS rwi Lillum	875.000	348.000	873.610	284.538	201.390	64.407
565	Rijn en Parel Hoogkerk	200.000		12.312		187.688	
575	Borging procesautomatisering AWK 2014	400.000		70.028		329.972	
583	Optimalisatie riooltransportleidingen	125.000		87.448		37.552	
584	IMA3 zuiv. maatregelen 2014	200.000		100.311		99.689	
585	RWZI Westervliet						
	Totaal Gezond Water	8.576.400	348.000	5.916.762	284.538	2.599.539	64.407
4	Water en Maatschappij						
442	IG Onderzoekprojecten 2009	452.000		312.507	22.076	139.493	-22.076
510	Uren proefonderzoek Waddenlands 2011 - 2015						
512	Water en Kwaliteit	189.200		157.430		31.770	
523	Stedelijke waternetwerken (plannen maken)	195.000		20.526		174.474	
528	Ontwikkelingsaanpak ering 2012-2016	239.020		244.941	382.089	-5.921	-382.089
533	WP2 Rijnbaan voor vissen	522.500	507.500	322.714	322.714	199.786	184.786
544	E-overheid, updaten e-loket	60.000		38.103		21.897	
546	MPH Nieuw	960.000	960.000	520.417	496.790	439.563	463.270
547	WRAP Kenya	100.000	100.000	28.596	42.182	71.414	57.818
564	Groot onderhoud bruggen 2014	750.000		151.794		598.206	
570	Brug Kormerzijl	250.000		114.478		135.522	
	Totaal Water en Maatschappij	3.717.720	1.567.500	1.905.495	1.245.801	1.812.224	321.689
5	Bedrijfsvoering						
538	Inrichting basisregistraties	100.000		18.756		81.244	
539	Basisregistratie Grootchalige Topografie	155.000		78.539		76.461	
554	Sharepoint	100.000		98.788		63.212	
577	Verkeersveiligheid 2015	200.000		34		199.966	
582	Vervanging RIS	50.000		4.159		45.841	
589	Inrichting waternetwerken/ICT	30.000		0		30.000	
590	Verbetering hoofdpoort	50.000		34.723		15.277	
	Totaal Bedrijfsvoering	685.000	0	172.998	0	512.001	0
Eindtotaal		58.486.450	16.108.748	30.492.022	9.668.480	25.937.427	6.501.244

OVERZICHT VAN IN 2014 AFGERONDE/VERVALLEN PROJECTEN

Bijlage: C

Progr.nr	Programma omschrijving	Proj.nr	Project omschrijving	Totaal kosten krediet 2014	Totaal subsidie krediet 2014	Saldo projectkosten	Bestede kosten t/m 2014 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2014	Project gered Over/onder schrijding kosten	Project gered Over/onder schrijding subsidie	Saldo resultaat project
1	Waterveiligheid en Rampen- en Rampenbestrijding	479	Monitoring Ommelandereedijk LiveDijk XL	2.411.000	1.586.000	825.000	2.402.060	1.586.000	8.940		8.940
		568	Bepaling Eemskanaal n.z. 2014	85.000		85.000	87.355		-2.355		-2.355
	Totaal Veiligheid			2.496.000	1.586.000	910.000	2.489.415	1.586.000	6.585	-	6.585
2	Voldoende en Gezond Water	405	Vervangen telemetrie kw antiatigementen	2.070.091		2.070.091	1.876.869		193.222		193.222
		481	Onderhoud Clevingsluizen Lauw ersoog	100.000		100.000	100.000	50.172		-50.172	50.172
		491	Waterbodemsanering Damsterdiep	1.300.000		1.300.000	624.488	50.000	675.512	-50.000	725.512
		494	Vispassages Noordpolder, Spijksterpompen en Delfzijl	1.885.200	1.544.600	340.600	1.545.651	1.180.326	339.549	364.274	-24.725
		505	Herinrichting Roden-Norg restant	2.639.000		2.639.000	2.788.904		-149.904		-149.904
		521	Bijdr. Uiv. Maatr. Mon. plan	150.000		150.000	257.899	85.000	-107.899	-85.000	-22.899
		534	Bijdrage koppeling Matsboot-Eelderdiep	814.370		814.370	822.783		-8.413		-8.413
		541	Baggeren Hoendiep	-		-	250.286	250.286	-250.286	-250.286	-0
		545	Aankoop maaipaden va 2012	135.000		135.000	121.242		13.758		13.758
		556	Vernieuw en gemaal Ten Boer	630.000		630.000	624.947		5.053		5.053
		557	Herinrichting Beeksterdiepsyst	2.500.000		2.500.000	2.502.845		-2.845		-2.845
		563	Groot onderhoud Clevingsluizen 2014	737.000	368.500	368.500	782.441	379.933	-25.441	-11.433	-14.008
		571	Aanschaf tractie 2014	250.000		250.000	273.787		-23.787		-23.787
		572	Plan Vispassages 2015	-		-					
		573	Afr. Inbreng/toedeling landinr Peize	550.000		550.000	550.000				
		578	Gemaal Langma v.h. Geersing	120.000	60.000	60.000	129.645	60.000	-9.645		-9.645
		588	GPS hard- en software 2014	50.000		50.000	24.236	24.236	25.764	-24.236	50.000
	Totaal Voldoende en Gezond Water			13.930.861	1.973.100	11.957.561	13.256.023	2.079.953	674.638	-106.853	781.491
3	Gezuiverd Water	406	Vervangen telemetrie rioolgemaal	1.982.846		1.982.846	1.815.484		167.362		167.362
		513	Invoeren Asset Beheer	-		-	250.000	250.000		-250.000	250.000
		527	rwzi Garmersw. oude milieu maatregelen	950.000		950.000	462.560		487.440		487.440
		567	Groot onderhoud rioolgemaal	500.000		500.000	511.851		-11.851		-11.851
	Totaal Gezuiverd Water			3.432.846	-	3.432.846	3.039.895	250.000	642.951	-250.000	892.951
4	Water en Maatschappij	529	Interreg TRAP	184.300	138.000	46.300	114.764	114.764	69.536	23.236	46.300
	Totaal Water en Maatschappij			184.300	138.000	46.300	114.764	114.764	69.536	23.236	46.300
5	Bedrijfsvoering	448	Inrichten crisissuizen waterschapshuis	124.725		124.725	129.315		-4.590		-4.590
		531	Van Bestellen tot Betalen-E facturering	248.000		248.000	246.994		1.016		1.016
		550	Vernieuw ing ICT structuur DMA	400.000		400.000	401.626		-1.626		-1.626
		553	Groot onderhoud waterschapshuis	180.000		180.000	181.043		-1.043		-1.043
		574	Presentation server Citrix upgrade	50.000		50.000	50.128		-128		-128
		579	Vervanging I&A hardware	45.000		45.000	45.369		-369		-369
	Totaal Bedrijfsvoering			1.047.725	-	1.047.725	1.054.465	-	-6.740	-	-6.740
Eindtotaal				21.091.532	3.697.100	17.394.432	19.954.562	4.030.717	1.386.970	-333.617	1.720.587

D. Staat van reserves en voorzieningen

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN (bedragen x € 1.000)							Bijlage: D	
Omschrijving	Stand 1-1-2014	MUTATIES 2014				Stand 31-12-2014	Berekende rente niet toegevoegd	
		Vermeerderingen		Verminderingen				
		Rentetoevoeging	Overige intern/extern	Intern	Extern			
Algemene reserves	2.670	-	-	-	-	2.670	80	
Watersysteem beheer	3.510	-	1.881	175	-	5.216	162	
Zuiveringsbeheer								
Totaal Algemene reserves	6.179	-	1.881	175	-	7.886	242	
Bestemmingsreserves								
Watersysteem beheer	287	-	-	-	-	287	9	
1. Projecten integraal waterbeheer	143	7	-	-	-	151	5	
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	364	20	-	33	-	351	12	
3. De Slokkert	33	-	-	-	-	33	1	
4. Onderhoud kunstwerken	145	-	-	-	-	145	4	
5. Gemaal De Liew/Eemshaven	201	-	-	-	-	201	6	
6. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	60	-	-	-	-	60	2	
7. Waterberging Electraboezem	1.134	-	-	-	-	1.134	34	
8. FES waterbodemsan.	-	-	669	669	-	0	20	
9. Bijdrage Hoogwaterbeschermingsplan 2011	-	-	250	-	-	224	8	
10. Muskusrattenbestrijding	-	-	-	-	26	-	-	
	2.368	27	919	702	26	2.586	99	
Zuiveringsbeheer								
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30	-	-	-	-	30	1	
2. Onderhoud Kunstwerken	96	-	-	-	-	96	3	
3. Reserve Beheer oude leidingen	4.967	-	111	-	13	5.065	-	
	5.093	-	111	-	13	5.191	4	
Algemeen								
1. Aankleding waterschapshuis	22	-	-	-	-	22	1	
	22	-	-	-	-	22	1	
Totaal Bestemmingsreserve	7.483	27	1.030	702	39	7.799	104	
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	13.662	27	2.911	877	39	15.685	346	
Algemeen								
Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen								
1. Pensioen (en wachtgeld) bestuur	2.187	87	355	-	95	2.535	-	
2. Voorziening voormalig personeel	385	15	-	198	35	168	-	
3. W.W.-rechten voormalig personeel	-	-	152	-	-	152	-	
4. Rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar	-	-	360	-	-	360	-	
	2.572	103	867	198	129	3.215	-	
Watersysteem beheer								
Voorzieningen voor claims ingezetenen en bedrijven								
1. Voorziening arrest natuur 2009 tm 2014	-	-	1.250	-	-	1.250	-	
	-	-	1.250	-	-	1.250	-	
TOTAAL VOORZIENINGEN	2.572	103	2.118	198	129	4.465	-	

E. Staat van vaste schulden 2014

STAAT VAN VASTE SCHULDEN 2014													Bijlage: E	
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente %	Looptijd	Vervaldag rentenota	STAND 01-01-2014	MUTATIES IN 2014		Vervaldag	STAND 31-12-2014	Betaalde rente	Verschuldigde rente per 01-01-2014	Verschuldigde rente per 31-12-2014	Rente t.l.v. 2014	Aflossings verplichting 2015	
					Vermeerderingen	Aflossingen								
1. Vaste geldleningen														
2.722.681	6,290%	20	01-10	408.402	-	136.134	01-10	272.268	25.688	6.405	4.270	23.553	136.134	
12.000.000	5,240%	15	04-06	3.200.000	-	800.000	04-06	2.400.000	167.680	96.473	72.355	143.562	800.000	
13.000.000	4,015%	20	18-06	6.500.000	-	650.000	18-06	5.850.000	260.975	140.140	126.126	246.961	650.000	
13.613.406	6,070%	20	18-01	4.764.692	-	680.670	18-01	4.084.022	289.217	274.954	235.675	249.938	680.670	
13.613.406	5,970%	20	17-11	4.764.692	-	680.670	17-11	4.084.022	279.687	33.716	28.899	274.870	680.670	
9.000.000	4,590%	30	01-10	7.200.000	-	300.000	01-10	6.900.000	330.480	82.394	78.961	272.047	300.000	
11.000.000	4,315%	20	12-02	7.000.000	-	500.000	12-02	6.500.000	302.050	266.466	247.433	283.017	500.000	
11.000.000	4,645%	30	01-10	9.166.667	-	366.667	01-10	8.800.000	425.792	106.156	101.910	421.546	366.667	
2.000.000	3,640%	25	01-01;04;07;10	1.741.935	-	86.022	01-01;04;07;10	1.655.914	61.449	-	-	61.449	86.022	
10.000.000	2,740%	10	24-06	7.000.000	-	1.000.000	24-06	6.000.000	191.800	99.841	85.578	177.537	1.000.000	
3.600.000	2,320%	10	01-09	2.520.000	-	360.000	01-09	2.160.000	58.464	19.381	16.612	55.695	360.000	
10.000.000	2,460%	9	01-07	7.777.778	-	1.111.111	01-07	6.666.667	191.333	95.929	82.225	177.629	1.111.111	
10.000.000	3,540%	10	22-03	8.000.000	-	1.000.000	22-03	7.000.000	283.200	220.353	192.809	255.656	1.000.000	
15.000.000	2,510%	10	03-04	13.500.000	-	1.500.000	03-04	12.000.000	338.850	252.513	224.456	310.793	1.500.000	
15.000.000	1,780%	10	18-12	13.500.000	-	1.500.000	18-12	12.000.000	240.300	8.559	7.608	239.349	1.500.000	
15.000.000	2,010%	10	19-02	15.000.000	-	1.500.000	19-02	13.500.000	301.500	260.199	234.179	275.480	1.500.000	
10.000.000	1,880%	10	04-07	10.000.000	-	1.000.000	04-07	9.000.000	188.000	92.712	83.441	178.729	1.000.000	
15.000.000	1,895%	10	17-07	15.000.000	-	1.500.000	17-07	13.500.000	284.250	130.054	117.049	271.245	1.500.000	
33.337.375	3,953%	17	26-08	33.337.375	-	-	26-08	33.337.375	1.317.826	458.531	458.531	1.317.826	-	
10.000.000	2,090%	10	10-01	-	10.000.000	-	10-01	10.000.000	-	-	203.274	203.274	1.000.000	
10.000.000	1,080%	10	30-10	-	10.000.000	-	30-10	10.000.000	-	-	18.345	18.345	1.000.000	
243.886.868	3,438%	15,1		170.381.541	20.000.000	14.671.274	0	175.710.267	5.538.541	2.644.776	2.619.735	5.513.501	16.671.274	
In 2014 zijn twee leningen afgesloten tot een bedrag van in totaal 20 miljoen Euro tegen respectievelijk 2,09 en 1,08% met een looptijd van 10 en 10 jaar.														
Per 31 december 2014 bedraagt de gewogen gemiddelde looptijd van de afgesloten leningen 15,1 jaar en is het gewogen gemiddelde rentepercentage 3,438%.														
2. Geldlening onder garantie waterschap														
a. Per ... 2014 heeft Helpunt een lening van € ... afgesloten bij de NWB, tegen een rentepercentage van .. En een looptijd van ...														
3. Waarborgsommen														
Sleutels onderhoudsweg zeewering				26.070	462	0		26.532				821		
Verreikers OZD				113	0	0		113				4		
Toegang Garmerwolde				1.900	0	0		1.900				60		
Totaal Waarborgsommen				28.084	462	0		28.545				884		

F. Berekening van het rente-omslagpercentage

BEREKENING VAN DE RENTE-OMSLAGPERCENTAGE (met bedragen x €1.000)

Bijlage: F

Gemiddeld geïnvesteerd bedrag	2014		
	Per 01-01	Per 31-12	Gemiddeld
Immateriële vaste activa	10.174	7.561	8.868
Materiële vaste activa	171.245	158.344	164.794
Onderhanden projecten	12.877	30.563	21.720
Financiële vaste activa	264	669	466
	194.560	197.138	195.848
Financieringsmiddelen			Per 1-1-14
Algemene reserve cf overzicht reserves			6.179
Overige reserve cf overzicht reserves			2.516
Voorzieningen cf overzicht reserves			2.572
			11.267
Vaste geldleningen cf. schuldenoverzicht			170.382
Waarborgsommen cf. schuldenoverzicht			28
			181.677
Overschot/tekort aan vaste fin.middelen			
Financieringsmiddelen			181.677
Gemiddeld geïnvesteerd			195.848
Tekort aan middelen			14.171
Berekening rentekosten			
Rente geldleningen cf. schuldenoverzicht			5.514
Rente waarborgsommen cf. schuldenoverzicht			1
Rente financiële vaste activa rente onder baten			-15
Rente rekening courant			28
Bespaarde rente			
- waarborgsommen cf. schuldenoverzicht			-
- algemene reserve		242	
- bestemmingsreserve		76	
Rentetoevoeging voorzieningen cf. overzicht reserves/vz		103	
			421
			5.948
Rente-omslag			
Het percentage van de rente-omslag bedraagt:			
	Gemiddeld geïnv. bedrag	Rente	
Totaal	195.848	5.948	
Af: Investerings met vaste rente (financiële vaste activa)		15	
	195.848	5.934	
Gemiddeld percentage	5.934	3,03720%	
	195.848		

G. Risicoparagraaf

RISICOPARAGRAAF WATERSCHAP NOORDERZIJLVEST					Bijlage: G	
Nr.	Omschrijving risico	Ontstaan in	Status	Risico-kans	Financieel gevolg	
1	Bij het ontstaan van het waterschap in 2000 is een fonds opgericht voor het verwijderen van niet meer in gebruik zijnde persleidingen. Het fonds is belegd in een obligatiefonds met een verwacht rendement van 5%-8%. Het werkelijke rendement kan hiervan afwijken wat gevolgen kan hebben voor de omvang van het fonds.	2000	In de Jaarrapportage wordt de actuele stand van het fonds opgenomen per ultimo van het betreffende jaar. De waarde van de belegging bedraagt ultimo december 2014 € 5,0 miljoen.	Laag	Als het fonds ontoereikend is dragen NZV en H&A's bij.	
2	Over het jaar 2000 en 2001 zijn aanslagen opgelegd aan een bedrijf te Hoogkerk wegens het niet voldoen aan de vergoedingseisen. De opbrengst is verantwoord in de Jaarrapportage 2004. Ook voor het jaar 2002 is uitgegaan van een rood op te leggen aanslag. In 2003 is wederom voldaan aan de vergoedingseisen. Door het bedrijf is beroep bij het Hof aangegetekend tegen de aanslagen over 2000 en 2001.	2004	In september 2007 heeft het Hof uitspraak gedaan over het beroep tegen de aanslag over 2000. De definitieve uitspraak over de aanslag 2001 van het Gerechtshof Leeuwarden is er nog niet. Het waterschap heeft bij het Hof (schriftelijk) gevraagd wanneer dit vonnis tegemoet kan worden gezien.	Laag	Het bedrag van het risico is € 250.000.	
3	Begin maart 2009 is er tijdens het baggeren van het Mensingeweerterlooppied het talud gedeeltelijk verzakt. De gemeente De Warne heeft het waterschap voor een bedrag van ca. €300.000 aansprakelijk gesteld. Tevens heeft het waterschap het waterschap voor een bedrag van ca. €50.000 aansprakelijk gesteld. Het waterschap had uit voorzorg haar waterleiding verlegd en wil deze kosten op het waterschap verhalen.	2009	Centraal Beheer heeft de claim afgewezen (na rapport expert). Op 22 september 2009 heeft het waterschap de claim van het waterschap afgewezen. Centraal Beheer is van mening dat de claim van het waterschap buiten de dekking van de polis valt. Volgens de expert en de projectleider is de kade niet door het baggeren verzakt. Op 22 april 2010 heeft het waterschap de claim van het waterschap nogmaals afgewezen.	Laag	Maximaal risico is € 350.000 in geval van uitbetaling van de claims.	
4	Met de software-leverancier ORACLE is een geschil ontstaan over de betaling van gebruikslicenties voor de ORACLE-software, die het waterschap gebruikt als ondersteuning van het MIS en andere kritische bedrijfsprocessen. Sinds 2008 heeft ORACLE voor het gebruik van dit pakket niets meer gefactureerd en het waterschap niets betaald. Kern van het verschil van inzicht tussen partijen is of er voor het voorgezet gebruik al dan niet sprake is van een (eeuwigdurende) licentie.	2012	Meerdere waterschappen in Nederland zijn door tussenkomst van het Waterschapshuis bij deze problematiek betrokken. Omdat het waterschap in redelijkheid niet over kan gaan tot de installatie van het pakket, dreigt Orade alsnog een forse licentieclaim neer te leggen voor het gebruik over de afgelopen jaren.	Hoog	Omvang € 1,2 miljoen.	
5	Door het dalen van de bodem en dus ook het waterpeil, komen houten funderingspalen met de paalkoppen boven water te staan. De paalkoppen verrotten met als gevolg dat de bovenliggende constructie kan verzakken.	2008	Dit probleem speelt met name bij de Electraboezem tweede schil.	Midden	De herstelkosten bedragen naar schatting € 800.000 (rapportage Grontmij 18 november 2008). Het is niet duidelijk of deze kosten te verhalen zijn.	
6	Versnelde uitvoering waterveiligheidsopgave in het kader van de verbetering van de primaire waterkering Eemshaven-Delfzijl (12 km). Wordt versneld aangepakt i.v.m. problemen macro-stabiliteit binnenwaarts en de steenbekleding. Uitvoering van het project is voorzien in de periode 2016-2018. Risico van niet te verhalen meer kosten is aanwezig door onvoorzienbare veranderingen als gevolg van procedures en onvoldoende zekerheid over volledige verhaalsbaarheid op het Ministerie van Economische Zaken (aardbevingsbestendigheidscapaciteit)	2013	Over de meerkosten in relatie tot het aardbevingsbestendig maken en houden van de zeedijk vinden constructieve besprekingen plaats met het Ministerie van EZ. Mettenmin wordt in verband met de reeds genoemde factoren op dit moment ingeschat dat er een potentieel risico voor het waterschap kan overblijven.	Midden	De totale investering in het project is circa € 115 miljoen. 90 procent hiervan wordt gedragen door het Ministerie van ISM vanuit HWBP-gelden. Het waterschap heeft 10 procent risicodragende investering in de komende begroting(en) opgenomen. Het restrisico (investering) wordt geschat op maximaal € 5 miljoen.	
7	Tussen de gemeente Appingedam en de bewoners van de Solwerdstraat is een discussie ontstaan over wie verantwoordelijk is voor het onderhoud en de vervanging van de houten walbeschoeiing langs het Damsterdiep. Het waterschap is hierbij zijdelings betrokken, alhoewel de beschoeiing in het kadestraal eigendom van het waterschap ligt. Op grond van de historie rond het gemeentelijk project Aanpak Stads-kern Appingedam, heeft het waterschap geen actieve verantwoordelijkheid voor de betreffende boordvoorziening.	2013	De advocate van de particulieren heeft tot dusverre nog geen partijen gedagvaard. De zaak bevindt zich op dit moment dus niet onder de rechter. Het waterschap is wel schade-aansprakelijk gesteld en de claim is in overeenstemming met de polisvoorwaarden aangemeld bij de aansprakelijkheidsverzekering van het waterschap (Centraal Beheer Achmea). Overleg met de gemeente heeft inmiddels geleid tot de bestuurlijke afspraak dat het waterschap maximaal 1/3 deel van de kosten betaald.	Hoog	Afhankelijk van de wijze van uitvoering worden de kosten geraamd op € 200-500.000 waarvan 1/3 deel voor het waterschap.	

Normering risicokans (positief c.q. negatief):

Hoog = De kans op een financieel risico is hoog, maar nog onvoldoende zeker.

Midden = Kan uiteindelijk leiden tot een financieel risico.

Laag = Vermoedelijk geen financieel risico.

H. Vaststelling jaarrapportage

Gerealiseerd resultaat kostendragers (x € 1.000)	Jaarrekening 2014
Kostendragers	
Watersysteembeheer	-1.594
Zuiveringsbeheer	563
Gerealiseerd resultaat 2014	-1.031

B. Middel
dijkgraaf

W. Brenkman
secretaris-directeur

I. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van waterschap Noorderzijlvest te Groningen

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in deze jaarrapportage op pagina 45 tot en met 77 opgenomen jaarrekening 2014 van waterschap Noorderzijlvest te Groningen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de exploitatierekeningen naar programma's, naar kostendragers en naar kosten- en opbrengstsoorten over 2014 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van waterschap Noorderzijlvest is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het in Nederland geldende Waterschapsbesluit, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het in Nederland geldende Waterschapsbesluit.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het waterschap zelf.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit het door het algemeen bestuur op 11 september 2013 vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het waterschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van het waterschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Deze financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het algemeen bestuur op 11 september 2013.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 5.2, lid 7 Waterschapsbesluit is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld bij Ab -besluit van 11 september 2013 vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van waterschap Noorderzijlvest een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met relevante wet- en regelgeving waaronder de verordeningen van het waterschap zelf.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 109, lid 3 onder d Waterschapswet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Groningen, 21 april 2015

Deloitte Accountants B.V.

was getekend: drs. H. Kuperus RA

Waterschap NOORDERZIJLVEST



OVERHEIDSONDERNEMING

VOOR VEILIG EN DUURZAAM WATERBEHEER

ADRES

Stedumermaar 1, Groningen
Postbus 18, 9700 AA Groningen
Telefoon 050 - 304 89 11
Fax 050 - 304 82 26
E-mail info@noorderzijlvest.nl
Internet www.noorderzijlvest.nl

Openingstijden:

Het kantoor is geopend van maandag
tot en met vrijdag van 8.00 tot 16.30 uur



